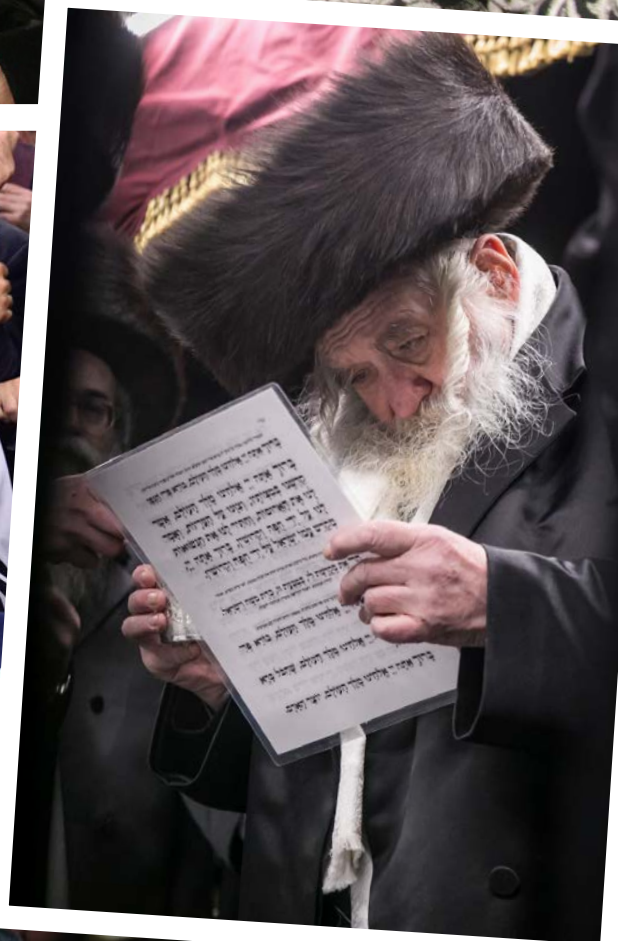

מאז ההפסד הצורב בבחירות בירושלים, נשמעו הסברים מגוונים לירידה הדרסטית בכוחה של 'אגודת ישראל': אחת המרכזיות שבהן גרסה שחסידיים רבים נמנעו מלצאת ולהצביע • מתברר: קהילות חסידיות רבות מבכרות לחבור לתנועות הקנאיות הבדלניות • בוהוש, רחמסטריווקא, פינסק-קרלין וסלאנים הם רק חלק מרשימת הקהילות שאולי נטלו חלק בירידת כוחה של 'אגודת ישראל' בירושלים | 10

מסיבי

אסור
להשתתף

אריק וצלות

הרב זמיר כהן | הרב בן ציון נורדמן | דוד חכם
מרדכי רוט | הרב צוריאל קריספל | יצחק שינפלד
דוד רוזנטל | הרב אריאל למברג | שרה פכטר

ניגודים מקצרים

מול הרמוניה זוגית: מדוע לא מחברים בשר עם חלב, או צמר עם פשתן?
וכיצד מתחברים הניגודים?

כידוע, עולם הטבע מורכב משני סוגי ניגודים. ישנם ניגודים המשלימים זה את זה, כגון חיובי ושלילי בחשמל - אשר חיבורם יחדיו מאיר את הבית ומניע מערכות מועילות. וישנם ניגודים שחיבורם יחדיו יכול לגרום לנזק ואפילו לפיצוץ הרסני, כגון ערבוב חומרים כימיים מסוימים. והדוגמאות לכך רבות

אלקים עלים יִכְרְדִים בו". שכל עלייתם וירידתם של העולמות (העליונים) והכוחות (הרוחניים) ומלאכי עליון (בפעולתם), תלוי רק בנטיית (בפעולת ובתנועת) מעשיה דיבורה ומחשבתה (של הנשמה אשר) בגוף האדם בכל רגע". וראה שם עוד את כל דבריו בהרחבה.

לאור דברים אלה, יובנו דברי הזוהר הקדוש אודות השפעת פעולתו החיובית או השלילית של האדם, על עצמו: "בכל מעשה צריך האדם להתבונן לפי תוצאת פעולתו למעלה, ולעשות כפי שצריך. ואם משנה לדבר אחר מהנכון, הוא מושך על עצמו שישרה עליו דבר אחר שאינו טוב לו. ובא וראה, בשעה שהאדם רואה (מוצא לנכון) לעשות מעשה למטה (בעולם הזה) בדרך הישר כמו שצריך להיות (מצוה), נמשך ויוצא ושווה עליו רוח קדוש עליון. ובשעה שהוא רואה לעשות מעשה למטה בדרך עקומה, שאינה בדרך הישר (עבירה), אז נמשך ויורד ושווה עליו רוח אחר של סטרא אחרא, שאינה ראויה, וגורמת לו לסטות עוד יותר לדרך רעה. מה משך עליו את אותו הרוח? הוי אומר אותו מעשה רע שבצד הסטרא אחרא".

(לשון הזוהר בארמית: "בכלא בעי בר נש לאחזאה עובדא כגונא דלעילא, ולמעבד עובדא כמה דאצטריך. ואי אשתני במלה אחרא, הוא אנגיד עליה לשריית ביה מלה אחרא דלא אצטריך. ותא חזי, בשעתא דבר נש אחזי עובדא לתתא באורח מישר כמה דאצטריך, נגיד ונפיק ושריית עליו רוח קדישא עלאה. ובשעתא דאיהו אחזי עובדא לתתא באורחא עקימא דלית איהו אורח מישר, כדין נגיד ונפיק ושרי עליו רוח אחרא דלא אצטריך דסטי ליה לבר נש לסטר ביש. מאן משיך עליה ההוא רוחא, הוי אומר ההוא עובדא דאחזי בסטר אחרא)". לעומת זאת, יהודי שיבצע ערוב בין חומרים השונים במהותם הרוחנית זה מזה בקיצוניות, יגרום ל"קצר" בעולמות הרוחניים העליונים ולנזק רוחני (וממילא גם גשמי) אדיר. למשל, אם יבשל חלילה בשר וחלב יחדיו, אף מבלי שיאכלם. שני אלה הבאים מן החי, מנוגדים בתכלית זה לזה. הבשר הקשה מטבעו ללעיסה ולעיסה, שורשו בספירת גבורה. ולכן הוא אדום מחופש ללבן לעומת הבשר הרגיל שבכחינת גבורה ואדמיותו נראית לכל, החזיר אשר עליו אמרו חז"ל שהוא מושרש בתכונת הרמאות של הסטרא אחרא ולכן "פושט טלפיו כאומר טהור אני", מתחפש ומרמה גם בבשרו הבהיר יותר מהאחרים עד שנקרא בשר לבן. לא רק שטמא הוא ומראה טלפיו כאילו שהוא טהור כמפריסי הפרסה הטהורים, אלא עוד מטעה את הבריות ומראה כאילו שברשו שייך לספירת חסד. והוא בבחינת לבן הארמי (במדרש מבואר שכן גם הנצרות, הדת שהחזיר הוא בעל החיים המייצג אותה. מראה כאילו אהבת את ישראל ובעלת חסד היא, בעוד שברגע אמת מתגלה פרצופה האמיתי). שכן יצור זה המייצג את כוחות הטומאה והיצר הרע שבעולם, דומה ליצר הרע המראה לאדם כאילו שהוא מקור ההנאה, בעוד שבאמת אחריתו עדי אובד. והוא בבחינת האות קו"ף (שמצידה השלילי מייצגת את היצר הרע) המחופשת לאות ה"א (המייצגת את שם הבורא), אלא שרגליה יורדות מוות. מעין הקוף שהוא מין חיה, אך דומה במראהו לאדם ומחקה את האדם. כמבואר בהרחבה בפרק העוסק באות ק' בספר "הצופן". ואילו החלב הרך המחיה ומגדל, שורשו בספירת חסד. ולכן הוא לבן. שני ניגודים אלה המתבשלים יחדיו על ידי יהודי, יוצרים נזק בממד הרוחני של הבריאה, גם אם לא יאכל את התערובת הבלתי נדבקת במהותה. וקל וחומר אם יאכל תערובת כזו. משום כך הצטוונו בתורה: "לא תבָּשֵׁל גְדִי בְחֵלֶב אִמּוֹ".

יש התמהים על הוראת התורה במקומות אחדים, שלא לחבר שני פריטים מסוימים יחדיו. למשל, לא לבשל בשר עם חלב ובוודאי שלא לאוכלם יחדיו; לא ללבוש בגד שיש בו צמר ופשתן; לא לצרף שור וחמור לעגלה או למחרשה אחת; לא לקיים יחסי אישות בין מי שאינם נשואים כהלכה; ואף אם הם נשואים כהלכה עליהם לפרוש מקרבה האסורה בימי הנדה ועד הטבילה במקווה. ועוד הלכות דומות. ואינם יודעים כי במצוות אלה גילה לנו בורא היקום, לטובתנו, חוק טבע נסתר הקיים בבריאה שברא, אשר בזכות ידיעתו ניתן להינצל ממפגעים ומנזקים רבים, הן בעולם החומרי בו אנו חיים והן בממד הרוחני וכפי שנבאר.

כידוע, עולם הטבע מורכב משני סוגי ניגודים. ישנם ניגודים המשלימים זה את זה, כגון חיובי ושלילי בחשמל - אשר חיבורם יחדיו מאיר את הבית ומניע מערכות מועילות. וישנם ניגודים שחיבורם יחדיו יכול לגרום לנזק ואפילו לפיצוץ הרסני, כגון ערבוב חומרים כימיים מסוימים. והדוגמאות לכך רבות.

בתורת הקבלה מבואר, שגם בממד הרוחני, המקביל לעולם החומרי, ישנם סוגים שונים של ניגודים. ישנם כאלה שחיבורם יחדיו יוצר איזון והשלמה הרמונית וישנם כאלה שחיבורם גורם לקצר ולקלקול, לנזק ולחורבן. ולפי שכל דבר חומרי אינו אלא מעטפת לרוחניות השורשית שלו המתלבשת בחומר (כלומר, שהרוחני דומה לשורש והחומרי דומה לענפים היוצאים ממנו ומתגשמים בעולמו. מעין עץ הפוך. שורשיו למעלה וענפיו למטה. ובתוככי הענפים ישנה זרימה המגיעה מהשורשים ומחיה את הענפים), הרי ישנם חומרים שאם נחברם מבחינה פיזית (וממילא מתחברים בכך גם פנימיותם ושורשם), יוצרים אנו באותה שעה איזון והשלמה בממד הרוחני המקביל. וישנם כאלה שחיבורם אצלנו כאן, יגרום לקצר ולקלקול, לנזק ולחורבן, בממד הרוחני המקביל.

למשל, על פי הקבלה טוב למזוג שלש טיפות מים ליין שבגביע הקידוש לפני שמקדשים עליו בליל שבת. המים המחיים והטובים לעולם, שייכים בשורשם הרוחני לספירת חסד. כלומר מציאותם בעולם משתלשל מהנהגת חסד בו מנהיג הבורא את עולמו. ולכן צבעם בהיר ושליו. ואילו היין המשכר ומבלבל וקשה לעולם, שייך בשורשו הרוחני לספירת גבורה. כלומר להנהגת הדין בו מנהיג הבורא את עולמו בעת הצורך. ולכן צבעו אדום. ולפי שהאדם הינו "סֵלָם מְצָב אֶרְצָה וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה", הרי כל פעולה הנעשית על ידו כאן משפיעה בממד הרוחני המקביל לעולם החומרי. לפיכך כאשר מוזג הוא טיפות מים ביין הקידוש, גורם הוא השפעה חיובית של "מיתוק הגבורות (היורדים לעולם) - בחסדים".

נשמת האדם ראשה מגיע השמימה

הנה לשון ספר "נפש החיים" בעניין נכבד זה: "והוא ענין מראה 'סֵלָם מְצָב אֶרְצָה וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה'. ולא אמר 'מוצב בארץ', אלא 'מוצב ארצה'. שפירושו מוצב לארץ (כאילו אמר סולם שהוצב בשמים ומגיע לארץ). שעיקר שורשו בשמים ממעל ומשם הוא משתלשל ויורד, ועד לארץ מגיע. והוא הנשמת חיים של האדם, שמתאצלת כביכול מנשימת פיו יתברך שמו ומשם משתלשל כסולם וכשלשלת. ונקשרת (נשמת האדם שלמעלה) ברוח (שלמטה ממנה), והרוח נקשרת בנפש, עד רדתה לזה העולם בגוף האדם. וכן מפורש ב"רעיא מהימנא": "וַיִּתְּלֵם וְהָיָה סֵלָם, סוּלָם - וְדָא אִיהִי נִשְׁמַת חַיִּים". (וזה ביאור הכתוב אחר כך בחלום סולם יעקב:) "וְהָיָה מִלְאָכִי

מהפכת האחריות!

הדרן משיקה את סדרת המכשירים החדשה
באחריות הרשמית של סמסונג העולמית

Black FRIDAY

סדרת
הדגמים
החדשה של
סמסונג

gand
prime
pro

- טוב יותר
- מהיר יותר
- מקצועי יותר
- אחריות יבואן רשמי

מבצע
השקה
חד פעמי
והנחת
**בלאק
פריידי**
במחיר
שלא
יחזור!

לצרכי פרנסה

פריסת מעבדות סמסונג לשרותך:

דרך שמחה גולן 52, חיפה | בן ציון גלים 30, פתח תקווה | שד' מנחם בגין 1, אשדוד |
יצחק נפחא 25, באר שבע | אקליפטוס 3, רמת ישי | דיזינגוף 50, תל אביב | בילו 2,
רחובות | אבא הלל 301, רמת גן | דוד סחרוב 21, ראשון לציון | דרך עכו חיפה 192, קרית
ביאליק | תופיק זיאד 53, נצרת | בני ברק 2, נתניה | לב העיר 2, מודיעין | אגודת הספורט
ביתר 1, ירושלים | הפלמח 1, אילת

אפיקים מקוונים לבית היהודי

072-3994473

לפתרונות נוספים גם בהתאמה אישית.
sales@hadran.net חייגו למוקד הדרן:

פשוט עובד, הדרן!

ויירא יעקב מאוד

בצפון הארץ גר יהודי צרפתי בשם יהודה בן שושן ובזכות ברכה של הרבי שהתקבלה באמצעות השליח הראשי של הרבי לצרפת - הרב מולע אזימוב ע"ה, נולדה לו בת יחידה אחרי כעשר שנות נישואין. בגיל עשר החלה הילדה להתלונן על כאבי ראש ואחרי סידרת בדיקות גילו שיש לה ל"ע גידול ממאיר במוח במצב מתקדם. העצה היחידה הייתה לטוס לבוסטון ולשקול ניתוח. הרופאים בבוסטון העלו שתי אפשרויות גרועות: או לעשות ניתוח שהם אינם יכולים להבטיח שתתעורר ממנו או להשאיר אותה כך והיא תוכל לשרוד חצי שנה. האבא נסע לניו יורק ונכנס ליחידות אצל הרבי ופרץ בבכי נורא. הרבי הביט בו ואמר: "משנכנס אדר מרבים בשמחה ואתה בא לכאן לעשות ההיפך? מי הרשה לך להכניס עצבות לתוך החדר שלי?" האבא חשב שהרבי מתבדח והחל לצעוק 'זה החיים של הבת שלי, איך הרבי מתבדח', אך הרבי השיב בתקיפות: "וככה תציל את הבת שלך על ידי שתכניס עצבות לתוך החדר בחדש אדר"?

האבא אמר שהוא מוכן להיות בשמחה - אבל איך אפשר? הרבי ענה: "אדר זה חודש של שמחה בגלל 'ונהפוך הוא'" ואז הרבי הפך את שתי ידי מידו מצד ימין לצד שמאל ואמר: "מתהפך, הכל מתהפך".

האבא יצא החוצה ופתאום נזכר שהוא שכח לבקש מהרבי תשובה מה לעשות עם הניתוח? הוא כתב מכתב והרבי השיב דרך המזכיר כי הוא כבר ענה ביחידות. האבא התעקש וכתב שוב שהוא רוצה תשובה ברורה, והרבי ענה ש'אם הוא דווקא שואל, אז שיתיעץ עם רופא שלישי'. למעשה, רופא שלישי ייעץ לעשות את הניתוח, וכאשר פתחו את הראש הם גילו נס רפואי: הגידול נעלם, אבל לניתוח עצמו היה מחיר כבד והילדה לא חזרה לדבר.

בפסח הם שהו אצל בן משפחה בפלטבוש ובסעודת משיח הלכו להתוועדות אצל הרבי. באחת ההפסקות בין השיחות, הרבי קרא לו ונתן שתי חתיכות מצה ואמר כך: "המצה היא מאכל של רפואה ומאכל של אמונה. חתיכה אחת תיתן לבת שלך שיהיה לה רפואה, וחתיכה אחת תיקח לעצמך שתהיה לך אמונה. הבת שלך אינה צריכה לסבול מכך שחסרה לך אמונה".

אחר כך עברו בחלוקת "כוס של ברכה" והרבי אמר: "הסדר הוא, קודם חודש ניסן שהוא חודש של אמונה ואחר כך חודש אייר שהוא חודש של רפואה, אבל כאן יכול להיות 'ונהפוך הוא', קודם הבת שלך תבריא ואחר כך תבוא האמונה שלך"... מיותר לציין כי מאותו ערב נעלמו כל קשיי הדיבור..

הסיפור העוצמתי הזה משליך אותנו אל הסוגיה הגדולה והמרתקת בפרשתינו: נפתח בדברי המדרש. בראשית רבה עו: שני בני אדם הבטיחו הקב"ה הבחור שבאבות והבחור שבנביאים. הבחור שבאבות זה יעקב ואמר לו הקב"ה 'והנה אנכי עמך' ובסוף נתיירא, שנאמר 'ויירא יעקב'. הבחור שבנביאים זה משה ואמר לו הקב"ה 'כי אהיה עמך' ולבסוף התיירא, שנאמר 'ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו' ואין אומרים 'אל תירא' אלא למי שמתירא.

זהו מדרש מרתק, המבקר בחריפות את התגובה של יעקב אבינו למפגש המתקרב עם עשו. הסיפור היה שיעקב שב ארצה אחרי 34 שנים בהן לא פגש את אחיו (14 שנים נטמן בבית שם ועבר ועוד עשרים שנה שהה בבית לבן) והוא מבקש לסגור את התיק עם עשו. יעקב שולח שלוחים לאדום כדי להעביר מסר של שלום ותקווה: 'אחי היקר, חזרתי ארצה ואני מעוניין לפתוח דף חדש'. אך השלוחים חוזרים ומספרים שעשו עומד בזעמו. הוא ממתין לרגע הזה 34 שנים ויוצא עם 400 שכירי חרב במטרה לנקום ולחסל את יעקב ומשפחתו. והתגובה של יעקב היא פחד. התורה מעידה כי אבינו התמלא אימה נוכח אחיו ושכירי החרב.

"וישבו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו וגם הלך לקראתך וארבע מאות איש עמו: ויירא יעקב מאד ויצר לו".

המדרש מרחיב את תופעת הפחד ומלמד כי יעקב לא היה היחיד. כשם שהמובחר שבאבות' פחד, כך 'המובחר שבנביאים' התמלא יראה מול האויב שצץ מולו. משה רבינו פחד מהלשנת דתן ואבירם לפרעה על שהרג את המצרי, ושנים אחר כך התמלא יראה מהמפגש עם עוג מלך הבשן.

ובעוד שהמדרש מתאר את העובדות עצמן ללא פרשנות, פירוש 'פה תואר', אחד הפירושים המקיפים על מדרש רבה, מוכיח כי המדרש מתכוון לבקר בחומרה את משה ויעקב: הם, כמו כל יהודי, לא אמורים לפחד מפני האויב. הפחד אמור להיות גורם זר, מושלל, בעולמו של המאמין.

אומר פירוש יפה תואר השלם: למאי נפקא מינה [כל דברי המדרש]? ועוד קשה הלשון בתחילת המדרש 'שני בני אדם' והרי היה לומר רק 'הבחור שבאבות והבחור שבנביאים'? ... אלא רצה לומר ששניהם לבדם נמצא בהם דבר זה שנתיראו ואין ללמוד מהם, שראוי שלא לירא, שהמורא הוא סימן אל החטא ... וכל שכן למי שהובטח מה' ... ולכן אמר 'שני בני אדם', לומר שאף שהם הבחור שבאבות והבחור שבנביאים, בענין זה אינם אלא כשני בני אדם בעלמא.

וכאן עולה התמיהה למה לא לפחד? איזו תגובה יותר טבעית נוכח הסכנה לחייו של יעקב ומשפחתו הגדולה, ארבע נשותיו ואחד עשר ילדיו? מה יעקב אמור לומר לעצמו כדי לנטרל את הבהלה?

הרי מי כמוהו ידע עד כמה עשו מסוכן. הוא עצמו נפגש עם הטירוף של עשו. בואו ניזכר במפגש הראשון המתואר בתורה בין יעקב ועשו. היה זה יום פטירתו של אברהם אבינו. יעקב עמד בבית ובישל נזיד עדשים בתור מאכל עגול לאבלים. לפתע נכנס עשו כשהוא "עייף". עשו ביקש אוכל, ויעקב תבע את הבכורה. עשו ענה לו במילים נואשות: "הנה אנוכי הולך למות ולמה זה לי בכורה?"

מה פתאום נער בן 15 "עייף"? ועוד מצהיר שהוא "הולך למות"? עשו לא היה ילד, הוא היה נער אמיץ שכבר בגיל 13 החל לצוד בעלי חיים טורפים ביער, מה פתאום הוא מדבר כמו נמושה? יש לכך סיבה אחת: אדם מדבר על המוות כשהוא פוגש אותו מקרוב. עשו חזר הביתה עם דם על הידיים, הוא רצח מישוה. ולכן היה "עייף", עייף מהחיים, החיים איבדו את

משמעותם לאחר שהרג אדם.

המפרשים מסבירים כי עשו שמע שנמרוד המלך מצליח בציד בעלי חיים. הוא גילה שנמרוד לובש את הבגדים אותם תפר הקב"ה לאדם וחוה בגן עדן ואחר כך עברו מדור לדור. עשו לא התלבט, שלח חץ בליבו של נמרוד והפשיט אותו מהבגדים. [המדרש מוסיף כי עשו לבש את הבגדים והרגיש בהם קדושה נעלית. הוא הבין שאינם מתאימים לצייד אלא לשמש את אבא עימם. אלו הם "בגדי עשו החמודות" איתם היה נכנס לשמש את אביו, ולכן יעקב לבש אותם כשנכנס לקבל את הברכות].

כך שהיו ליעקב את כל הסיבות לפחד. הוא הכיר את האויב האמת היא שהשאלה גדולה הרבה יותר: יעקב לא רק חשש מעשיו, אלא גם הסתפק בכיכול בזכויות של עצמו: אבינו שב ארצה בתחושה קשה שאינו ראוי לניסים. הוא חשש שמא גרם החטא ולכן אינו ראוי לסייעתא דשמיא. גרוע מכך: יעקב חש שאפילו עשו עולה עליו בעניין מסוים ולכן נושא זכות רוחנית שתועיל לו לפגוע ביעקב. ואם כן השאלה היא כפולה ומכופלת: איך אפשר לא לדאוג?

ישנו פירוש גאוני שמסביר היטב מאלו חטאים חשש יעקב. מהרא"ל צינץ, רבי אריה לייב צינץ, מגדולי חכמי פולין לפני כמאתיים שנה מוצא דקדוק חזק בכפל לשון התורה:

'יירא יעקב מאוד ויצר לו' – פירוש מלא העומר: יעקב עלה מורא על ראשו שיש לעשו איזו קטרוג לקטרג עליו ... וזה הרמז: 'ויירא' על כיבוד אם ואם שנאמר 'איש אמו ואביו תיראו', 'ויצר' מרמז על איסור שתי אחיות שנאמר 'ואישה על אחותה לא תיקח לצרור'.

עשו נשא זכות עצומה שיעקב לא זכה לה: עשו הצטיין בכיבוד הורים. הזכרנו קודם את ההחלטה של עשו להקדיש את "בגדי עשו החמודות" כדי לכבד את אביו. וכך היה נכנס מדי יום אל אביו כשהוא לבוש באותם בגדי גן עדן. מעבר לכך: שיא הכבוד לאבא שלו היה כאשר כבש את זעמו לאחר לקיחת הברכות ואמר: "יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את אחי" – אך לא אצער את אבי בחייו.

יעקב, לעומת זאת, שב עכשיו מעשרים שנה בחוץ לארץ בהן אפילו לא ראה את הוריו.

כידוע הסיפור עם "היהודי הקדוש מפשיסחא" שהיה מראשוני אדמו"ר החסידות, תלמידו של החוזה מלובלין ורבו של האדמו"ר מקוצק. פעם לימד את תלמידיו תורה ולפתע שקע במחשבות בעומק הלימוד. בין התלמידים ישב תלמיד צעיר שהיה יתום מאביו וגר לבדו עם אמו בביתו. הוא ראה את הרבי שקוע במחשבות ונזכר כי אמו ביקשה ממנו סיוע בעבודות הבית אך הוא מיהר ללכת לשיבה. הוא חשב שההפסקה הזו היא הזדמנות לרוץ ולסייע לאמו ולשוב במהירות לפני שהרבי יחזור ללמד.

הוא נחפז הביתה, הוריד חפץ כבד מעליית הגג ומיהר לשוב. בדיוק כשנכנס אל החדר הרים הרבי את העיניים ושאל מהיכן חזר? הנער החל לגמגם במבוכה, אך הרבי עודד אותו לדבר ואמר: "יחד עמך נכנסה דמותו של האמורא אביו והוא פתר לי את הקושיה העמוקה בה הייתי עסוק, ואם אדם

העולם הוא אינו שטח הפקר, איש אינו יכול לפגוע באחרים סתם כך. אף אחד אינו יכול לחולל תאונה בלי אישור מבעל הבית. בניגוד למה שמקובל לחשוב שהעולם הוא ג'ונגל, מערב פרוע, מקום בו אין דין ואין דיין וכל רגע יכול לקרות בו דבר נורא, האמונה היהודית היא הפוכה: העולם הזה הוא מפעל מסודר, מאורגן, שלא קורה בו דבר בלי סיבה והסכמה מבעל הבית

שאני רוצה לקנות ממך את הכרטיס בחמישים מיליון דולר במזומן". היהודי חשב רגע וההצעה מצאה חן בעיניו: מוטב חמישים ביד, ממאה באוויר... אמר לו החכם: "לכן לא זכית בהגרלה, כי אינך בוטח באמת שהקב"ה יחולל עבורך נס. אילו היית בטוח בכך כמו שמחר תזרח השמש ברקיע, לא היית מוכר פרס של מאה מיליון בחמישים מיליון..." חסידים מסכמים זאת בארבע מילים: "תחשוב טוב – יהיה טוב". יסוד הפתגם הוא בחסיד של האדמו"ר הצמח צדק שבנו היה חולה מאוד. בייאושו עזב את הבית ונסע אל הרבי. הוא נכנס לחדרו של הצמח צדק ופרץ בבכי נורא של ייאוש. הרבי הביט בו ואמר נחרצות: "טראכט גוט – וועט זיין גוט". אותו חסיד הרגיש שהוא נולד מחדש, הוא מילא את עצמו בתקווה ובביטחון בישועת ה' ואכן כשנכנס הביתה, ראה שבנו עומד על הרגליים.

כעת אנו מקבלים תפישה חדשה ומעמיקה על ה'ביקורת' של המדרש כנגד הפחד של יעקב ומשה: לא רק שהיה עליהם להתעלם מעשו ולהתפלל לה', אלא הרבה יותר מכך: היה עליהם לבטוח בישועת ה' כהרף עין. היה עליהם להתעלות מעל המציאות ולהיות בטוחים כי הקב"ה לא ייתן לפגוע בהם. וזאת עומק הטענה על הפחד: למה אנחנו מפספסים את המפתח שה' העניק לנו? בידינו היכולת לחולל שינוי במצבנו? במקום להתייאש – מוטב לחייך והחיוך עצמו יהיה זה שיפתח את שערי השמים.

האמונה מובילה למקום אחר: א. עוקרת את הפחד, את אותה תחושת בהלה שמתייחסת אל העולם כמו אל ג'ונגל שכל דבר יכול לקרות בו. תמורת זאת, האמונה מייצרת תחושה חיובית כלפי החיים, משום שאנו קיימים בתוך מרחב מפוקח על ידי מנהל שרוצה את טובתנו.

ב. האמונה מפנה את הראש לכיוון אחר. במקום להתעסק עם האדם הפוגע, האמונה מובילה אותנו למערכת יחסים עם הקב"ה. עלינו לפנות אליו ולחשוב מהו רוצה. הוא בוודאי אינו רוצה לפגוע בנו סתם כך ולכן במקום לפחד – לבקש. במקום להיבהל – להתפלל.

ג. אם אירע בפועל משהו שלא רצינו שיקרה, האמונה מחייבת כי ישנה בכך מטרה כלשהי. האמונה היא ההבנה שה' רוצה מאתנו יותר. יותר משהאמונה מזכה היא מחייבת. היא קריאה לאחריות ולעשייה. הרע הוא לא טוב, הוא קריאה לשינוי, לעשות דברים נכון יותר.

כעת אפשר להבין את ה'חטא' שמייחס המדרש ליעקב ומשה: הפחד הפגין כביכול חוסר אמונה, שכן: א. הנך מייחס כוח לאיש הפוגע במקום לאלוקים. ב. אינך מאמין בטובו של ה' שרוצה להקל את הדין גם על מי שחטא. ג. אינך מתמקד במסר שהאירוע נועד להעביר לך. תמורת הפחד, יעקב היה אמור: א. להתעלם מקיומו של עשו. ב. לפנות אל ה' בתפילה שיושיע אותו מתוך אמונה כנה כי ה' רוצה לעשות את זה. ג. לחשוב מהו צריך 'לשפר' בעצמו כביכול. [כמו שאומרים: 'אל תספר לאלוקים כמה גדולים הפחדים שלך, תספר לפחדים שלך כמה גדול האלוקים'].

הנה סיפור נפלא המסכם את הרעיון כולו: אנו עומדים בערב י"ט כסלו, וחסידים מספרים כי באותו תא כלא בו יושב רבינו הזקן, מצאו פתק בכתב ידו עם הפסוק: "שרים רדפוני חנם ומדברך פחד לבי". הרבי מליובאוויטש הסביר (יט כסלו תשל"ד) כי רבינו התכוון להתעלות בכך מעל האימה של המאסר. הוא נכנס לעולם של אמונה האומר "שרים רדפוני חנם" – למרות שהם שרים חשוכים, הם אינם יכולים לעולל לי דבר. הם חסרי השפעה. תמורת זאת "מדברך פחד לבי", אני חושש רק ממך, מהמסר שה' רוצה להעביר דרך המאסר.

ברמה הגבוהה יותר: הפסוק אומר: "הבוטח בה" – חסד יסובנו". הוי אומר שהקב"ה הפקיד בידינו כלי רב עוצמה לשנות את החיים. "מידת הביטחון". הקב"ה קבע הנהגה של "מידה כנגד מידה" ולכן ניתן בידינו מפתח עצום: אם אדם מרים את עצמו לעולם שלמעלה מהטבע, הוא זוכה לחוות חיים כאלו שלמעלה מהטבע. אדם שעומד מול רופא, למשל, ושומע שהמצב קשה לא עלינו, אך בכוח ביטחונו בה' הכול יכול, הוא מרים את עצמו למעלה מהמקום והזמן שבו הוא נמצא ואומר: ה' אוהב אותי והוא אינו מוגבל בדרך הטבע, ובורר שהוא יעשה נס – הוא זוכה להמשיך על עצמו שפע כזה.

ביטחון הוא לא משחק ילדים. זה לא משחק ב"כאילו". אין לי מה להפסיד אז אני בוטח בה'. ממש לא. זאת עבודה עמוקה של האדם בנפשו, שהוא מתרומם למעלה מהגבלות הטבע ומרגיש באמת שהכול אפשרי מלפניו יתברך – ואז הוא זוכה לשפע דומה מלמעלה.

למה הדבר דומה? מספרים על חכם אחד, שעמד ודרש בבית הכנסת כי אדם שבוטח בה' בלב שלם שיוזכה בהגבלת הלויטו – כך יקרה. שמע זאת אדם פשוט ולקח את הדברים ברצינות. הוא עזב את העבודה, קנה כרטיס לוטו בהגרלה של מאה מיליון דולר והמתין לזכייה המובטחת. חלפו כמה שבועות והוא לא זכה בהגרלה. במקום זה, באה לביתו עניות ודלות של אדם המובטל מעבודתו.

חזר היהודי לאותו חכם והתלונן על כך שההבטחה לא קיימה. שאל אותו החכם, אתה בטוח בה' בלב שלם שתזכה? "כן, הוא ענה, בלב שלם". אמר לו החכם כך: "בטוח אצלי כי הכרטיס שלך יזכה בהגרלה הקרובה, אני כה בטוח

גדול כמו אביו ליווה אותך, כנראה זכית למעשה מיוחד". התלמיד סיפר כי הוא הלך להגיש עזרה לאמו. הרבי התנער מלוא קומתו ואמר בשמחה: עכשיו הכול מובן. אביו היה יתום מאביו ואמו ולכן נקרא שמו "אביו", ראשי תיבות: "אשר בכ' ירוחם יתום". אולם אביו לא רצה להפסיד את מצוות כיבוד הורים ולכן קיבל על עצמו לסייע ולהתלוות לכל אדם שמכבד את הוריו.

התשובה על כך בשתי רמות של אמונה ובטחון: ברובד הראשון: לומדים מסיפורו הקשה בחייו של דוד המלך. דוד עבר מאורעות רבות בחייו שהפכו אותם לרכבת הרים מלאת עליות ומורדות, אך זאת הייתה המדרגה התחתונה שאין נמוכה ממנה: הרעה יצאה מתוך ביתו. הבן שלו, יוצא חלציו, אבשלום, חולל מרד נגדו. הוא הסית את העם לפגוע באביו ודוד נאלץ לנטוש את ירושלים מאימת בנו. דוד נס עם קומץ נאמנים ולפתע יצא שמעי בן גרא, מי שהיה ראש הסנהדרין וגידף אותו. שמעי ירה אבנים על דוד וקרא כי עכשיו מגיעה נקמת שאול על שעולל דוד.

אבישי בן צרויה, המפקד הצבאי שהיה נאמן לדוד, שלף את חרבו כדי לפגוע בשמעי, אבל דוד עצר אותו במשפט מדהים שמקפל בתוכו את בסיס האמונה היהודית: שמאל ב טז: ויאמר המלך מה לי ולכם בני צרויה, כי ה' אמר לו קלל את דוד?

העולם הוא אינו שטח הפקר, איש אינו יכול לפגוע באחרים סתם כך. אף אחד אינו יכול לחולל תאונה בלי אישור מבעל הבית. בניגוד למה שמקובל לחשוב שהעולם הוא ג'ונגל, מערב פרוע, מקום בו אין דין ואין דיין וכל רגע יכול לקרות בו דבר נורא, האמונה היהודית היא הפוכה: העולם הזה הוא מפעל מסודר, מאורגן, שלא קורה בו דבר בלי סיבה והסכמה מבעל הבית.

מעל הקומה הזו, עומדת קומה נוספת: לא רק שישנו בעל הבית, הוא חנון ורחום שרוצה את טובתנו. הגמרא מספרת על רבי עקיבא שעבר בעיר וביקש להתארח בה בלילה. להפתעתו, בעלי המלונות דחו אותו ולא היו מוכנים לפתוח את הדלת. לא נותרה ברירה והוא הלך לישון ביער. לפתע בא אריה וטרף את החמור עליו רכב, ורבי עקיבא הגיב במילים "כל דעביד רחמנא לטב עביד". בא תרנגול וטרף את התרנגול שהיה אמור להעיר אותו, ורבי עקיבא אמר "כל דעביד רחמנא לטב עביד", ושוב נשבה רוח וכיבתה את הנר לאורו למד ושוב אמר "כל דעביד רחמנא לטב עביד". לפתע שמע רבי עקיבא צרחות מהעיר הסמוכה, התברר שפלוגת שודדים התנפלה על העיר, וכך ניצלו חייו של רבי עקיבא. אילו היה מתארח בעיר, הנר דולק, החמור נוער או התרנגול קורא – היו השודדים פוגעים בו.

הסיפור הזה יוצר קומה נוספת: לא רק שהעולם הוא מקום מאורגן, המארגן הוא טוב לב! הוא רוצה את טובתנו. הקב"ה הוא אבא שהביא אותנו לעולם, הוא יוצר שיצר כלי ולכן ברור שהיוצר חס על מעשה ידיו. הוא רוצה שנפרח ונצליח ולא נדעך או ניפגע סתם כך.

ומתוך שני היסודות הללו, נמצא שרגש הפחד הוא עיוות חשיבותי. הפחד משרת תפיסה מעוותת לפיה אני עומד מול עולם מופקר, לבד מול אנשים רעים, וזאת טעות גמורה: העתיד הוא מפוקח ומאורגן בראשות בעל הבית שרוצה בטובו להביא כל אדם אל המקום הנכון עבורו. למה הדבר דומה? נחשוב על אדם שמבקר ב'לונה פארק' ועולה על רכבת הרים מהירה ומסחררת. הקרביים מתהפכים והראש מסתחרר, אך מלבד צווחות אדרנלין אין בו בהלה. מדוע? כי הוא סומך על המפעיל; הוא יודע שהמתקן אינו מופקר, אינו פועל בכוחות עצמו.

מצד שני, האמונה כשלעצמה אינה מקנה ביטחון שהכול יהיה טוב כמו שאני רוצה. הקב"ה אינו עובד אצל אף אחד, יש לו את השיקולים שלו שאינם מבינים אותם. אבא רשאי לענות לילד "לא!", וקל וחומר שהקב"ה יכול לומר כך.

מבחן האדם בעת צרה

“ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ” (יד, כא)

אדם יכול להאמין ואף לדעת שיש בורא עולם, אלא שמציאות זו היא עבורו עובדה פילוסופית, מחשבתית, ותו לא, זו אינה מציאות חיה עבורו כמו היהודי היושב כאן מולי, לו יצויר שאדם גדול מאוד, כמו החפץ חיים זצ"ל, היה נכנס אלינו, הרי כולנו היינו רועדים מפניו, או להבדיל, כשאדם נוסע בכביש ורואה מולו שוטר – מיד הוא חוגר את חגורת הבטיחות, והסיבה לכך היא כי כאשר הוא רואה מולו דמות חיה וקיימת – הוא מתמלא פחד ויראה, שוטר הוא דבר מוחשי ולא מופשט.

אבל השי"ת, אף שהוא כל יכול, ועליו נאמר בפסוק “וה' בהיכל קודשו הס מפניו כל הארץ” (חבקוק ב, כ), ואעפ"כ, התחושה היא שאין זה אלא מושג מופשט...

עלינו לדעת שהשי"ת כביכול הוא מלך “חי” – ולחיות בהתאם...נכון, הקב"ה הוא למעלה מכל מושג של גוף, אבל הוא מלך חי, כביכול מציאות מוחשית וחיה, בורא עולם, אינסוף ברוך הוא אם נזכה להמחיש לעצמנו את כל הידיעות שלנו בעניין האמונה בהשי"ת, עד שהדברים יקבלו גוון של חיות ומוחשיות – יתחולל בנו שינוי עצום!

אליבא דאמת זהו היסוד וההתחלה של כל אמונתנו, והבעיה שלנו נובעת מהעובדה שחסרה לנו הכרה זו, ידוע המעשה המובא בחז"ל (ברכות כח ע"ב) “כשחלה רבי יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לבקרו וכו', אמרו לו רבנו, ברכנו! אמר להם, “יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם”, אמרו לו תלמידיו, עד כאן?? – אמר להם “ולוואי! תדעו, כשאדם עובר עבירה אומר, “ שלא יראני אדם”, כלומר, הלוואי שתזכו להכיר בכך שהקב"ה נמצא בתוכנו כמו אישיות חיה. ישנם תארים נוספים לקב"ה, - הויה, אלקים, שד-י, צבאות, אך כל התארים הללו הם רק לאחר שנכיר שישנו מלך חי! רק מי שמכיר וחי את העובדה שכביכול הקב"ה חי – שייך שישתמש בתארים אלו, אך לפני שיש לנו את ההכרה שכביכול הקב"ה הוא “חי, קשה לתאר אותו בחילוקי שמות הקודש.

זהו בעצם גם היסוד למידת הבטחון, “בטחון”, עניינו הכרה שיש לנו אב בשמים האוהב אותנו עד מאוד ודואג לכל צרכינו, כשמגיעים עשרת ימי תשובה, תקנו לנו חז"ל לומר בנוסח התפילה א המילים “אבינו מלכנו” פעמים רבות – מדוע? כי השי"ת הוא אבינו!

אם הייתי יודע שלאבי יש בבנק תכנית חסכון של אלפי דולרים – הייתי מרגיש הרבה יותר טוב, כי הוא קרוב, מורגש ומוחש אצלי! לעומת זאת כאשר מדובר על השי"ת, גם אחרי שצועקים כל הרבה פעמים “אבינו מלכנו” – הוא נשאר מרוחק מאתנו, אבל אם נדע שאבינו שבשמים הוא אבא גדול, - אבא חי, והוא עשיר גדול כל יכול, טוב לב ואוהב אותנו אהבה עצומה – לא תהיה לנו כל סיבה להיות עצובים! זו כוונת הכתוב “ואולם חי אני”, עליכם להתייחס אלי כאל מלך חי וקיים, כביכול עומד חי ומוחשי.

בברכת שבת שלום ומבורך
צוריאל קריספל

למצוא את האיזון

גם לאחר שהסתיימו הבחירות ונבחרו המנצחים והמפסידים, ניצב בפניהם אתגר לא פשוט – להסתגל למציאות, להכיר בה ולתמוך באופן נכון • את הדרך הנכונה לעשות זאת, למדנו מיעקב אבינו

לקו הגמר. זה שמח יותר וזה שמח פחות. כולם הגיעו לסוף המרוץ וצריכים להשלים עם הנתונים הקיימים והעובדות בשטח. משל למה הדבר דומה? לנהג שממהר מאוד ומאיץ את רכבו במיומנות ובלוליינות לעקוף את הפקק. בסוף הרחוב, לאחר שהצליח לעקוף את כל מי שנקלע בדרכו, הוא עומד ברמזור האדום, כאחד האדם. כאן כולם מתחברים. הממהרים והאיטיים.

אנו עומדים עתה במוצאי הבחירות, הגענו כולנו לתחנה האחרונה, לרמזור האדום. עכשיו כולנו שווים, גם אלו שניצחו וגם אלו שהפסידו. הפרמטר להיכנס לקואליציה לא קשורה רק למספר המנדטים שיש לך אלא ליכולת התמרון שיש לך.

מה שברור כי את רוב המצבים לא ניתן לחזות ובוודאי שלא להחליט ולקבוע. אפשר אולי לנסות להוביל לשם, אבל הפוליטיקה כמו החיים מכילים המון דברים נסתרים והרבה נעלמים.

מה שנותר הוא לתמוך וללכת בין הטיפות ולהפיק את המירב והמיטב מהמצב הנתון.

את התמרון והאיזון למדנו מיעקב אבינו. בפרשת השבוע, פרשת וישלח אנו למדים על המהלך שעשה יעקב אבינו בחכמתו מול עשיו אחיו. לאחר יותר מ-22 שנים שלא נפגשו, מתכונן יעקב למפגש עם עשיו, שרודף אותו להורגו.

יעקב נערך בשלושה שלבים: דורון, תפילה ומלחמה. הוא מודע למצב הקיים, הוא לא מתכחש לסביבה, ובתוך כך הוא מתבונן וממלא את תפקידו היעודי לשעה זו, ומחפש את הפיתרון שייתן לו להתקיים ולחיות במצב ובנתון הזה.

הוא תוקף את הפגישה מכל הכיוונים, בדורון אישי שישחד את שונאו, בתפילה לבורא העולמים שיכוון את דרכו וירכך את לב אחיו, וכן מכין את עצמו לאפשרות של מלחמה. כי אי אפשר להתעלם גם ממאבק אמת וצורך, למקרה שפני אחיו למלחמה. יעקב אבינו מלמד אותנו כלל גדול:

ההשתדלות. שמועות רעות לוחשות באזנו כי עשיו אחיו מגיע עם צבא משלו, הכולל 400 גורילות. אנשים אחרים מזמן היו עוזבים את המערכה וחוזרים הביתה, מה להם ולצרה הזו? אבל יעקב אבינו הלך עם האמת שלו עד הסוף, והוא השתמש גם במידת ההשתדלות. נכון שאין לו כלי מלחמה כמו אחיו עשיו, אבל במערך המלחמתי כלי המוח ואוצרות הרוח הם חלק מהמאמץ, ועם כלים אדירים אלו הוא בא וניצח.

התמרון הוא חלק מהחיים. גם אם הצלחת לצלוח את המערכה, כדי לאכול את הפירות יש להיות שותף וכדי להיות שותף צריך לדעת לתמוך ולהיות חכם.

בחיים כמו בחיים, אנחנו מגלים את עצמנו בכל מיני מצבים. חלקם בחרנו לעצמנו וחלקם שאינם קשורים דווקא לבחירה שלנו. לפעמים אנו מופתעים מהמקום והמצב אליו נקלענו ולפעמים אנחנו עושים כל מאמץ להגיע אל הסיטואציה הזו. אבל, זה הוא המצב בו אנחנו נמצאים ואיתו אנו צריכים לחיות.

קחו למשל את מערכת הבחירות האחרונה. יש מנצחים ויש מפסידים. אלו רצו את פלוני שלא עבר את אחוז החסימה ואלו רצו את אלמוני ואכן קיבלו אותו כראש עיר או כחבר מועצה. זו טיבה של דמוקרטיה, כשאנחנו נכנסים למערכת בחירות, אנחנו יודעים שאנו עלולים גם להפסיד.

אבל ברגע שהגענו למצב הזה, בטובה או בהכרח, ברצון או בכפייה – שוב יש לנו את האפשרות להתקומם, לכעוס, לרטון, לעמוד מהצד ולקטר, ויש את האפשרות השנייה: להוריד את הראש, להתקפל, להיכנע, להצטרף ולהיות חלק מהמצב הקיים.

בימים אלו מרכיבים המועצות בישראל קואליציות. כדי להיכנס לקואליציה צריך להיות שותפים לדעה, לא 100 אחוז שותפות, אבל הבנה והכלה. גם אם אנחנו סבורים קצת אחרת, נוהגים באופן שונה, אבל כדי להיות שותפים צריך למצוא את המאחד והמלכד ולא את המפריד.

אז כדי להיות שותפים, להיות חלק מהעשייה, זה להוריד מעט את הראש, להתכופף, ולמצוא את האיזון. ללכת בין הטיפות ולא להישאר מאחור.

המצב הפוליטי הארצי לא שונה בהרבה. אנחנו לא יכולים לדעת לאן זה הולך והאם הבחירות קרובות אלינו מתמיד, אבל מה שבטוח שהפוליטיקה מייצרת תופעות מדהימות ומפתיעות שלא תמיד ניתן להעריך ולשער. כאן מתפטר שר הביטחון והמערכת נכנסת לכוננות בחירות ואז מגיעים שרי החינוך והמשפטים ומגבים את ראש הממשלה.

נתינו לא קבע לליברמן מתי ואיך להתפטר, אבל מאותו רגע שהוא התפטר, יש לשותפים הקואליציוניים מרחב אפשרויות כיצד ואיך לפעול. ישנם הרבה נעלמים בעולם, גם זה הפוליטי. דברים משתנים, דעות מתחלפות ויריבויות מתגלעות. איש לא יכול לנחש או לקבוע איך תיראה הממשלה הבאה ומי ירכיב אותה. הקונסטלציה הפוליטית שברירה ומורכבת מכדי שנוכל לקבוע בה עתידות.

קחו לדוגמא את 'אנשי המספרים', אותם מוכשרים בכל קבוצה ומפלגה שיוודעים לחזות מראש נתונים ומספרים של הבחירות הבאות. הם אולי ניחשו נכון, אבל בסופו של מרוץ גם המנצחים וגם המפסידים הגיעו

תווי הנייה במתנה!

כל המוצרים במחירים הזולים ביותר
וגם תווים בשווי מאות שקלים במתנה!

מאות מוצרים משתתפים במבצע! לדוג':

תנור משולב גז
אלקטרה - ג'ק פוינט
דו תאי

רק-1 47
ל-36 חודשים

רק-1 1690
תווים מתנה 400+

מקרר
DF 450

רק-1 44
ל-36 חודשים

רק-1 1590
תווים מתנה 400+

מקרר
בלומברג
הפוך

רק-1 97
ל-36 חודשים

רק-1 3490
תווים מתנה 500+

מקרר
האייר
4 דלתות

רק-1 83
ל-36 חודשים

רק-1 2990
תווים מתנה 500+

תנור
משולב גז

רק-1 27
ל-36 חודשים

רק-1 990
תווים מתנה 400+

מייבש כביסה
8 ק"ג תוף נירוסטה
חיישנים

רק-1 38
ל-36 חודשים

רק-1 1390
תווים מתנה 400+

מכונת כביסה
בוש 7 ק"ג
ללא מגע טאץ'

רק-1 50
ל-36 חודשים

רק-1 1790
תווים מתנה 500+

מכונת כביסה
לאבאמט
8 ק"ג, 1000 סל"ד

רק-1 33
ל-36 חודשים

רק-1 1190
תווים מתנה 500+

רק ב'שיא החשמל' חבילות נדוניה שוות במיוחד!

חבילת הזהב

מקרר שארפ
4 דלתות
מכונת כביסה
קונסטרקטור 8 ק"ג
תנור דו תאי דלוגי

רק-1 263
ל-36 חודשים

רק-1 9490
תווים מתנה 1000+

חבילת 2

מקרר סמסונג
כולל משמרת שבת
מכונת כביסה
אלקטרוקס 7 ק"ג
תנור דו תאי מהדרין

רק-1 180
ל-36 חודשים

רק-1 6490
תווים מתנה 1000+

חבילת 1

מקרר שארפ
500 ליטר
מכונת כביסה
בוש 7 ק"ג
תנור דו תאי מהדרין

רק-1 177
ל-36 חודשים

רק-1 6390
תווים מתנה 1000+

שיא החשמל והמיזוג

מציבים רף גבוה במבחן התוצאה

לבירור הסניף הקרוב לביתכם:

03-5045000

אלעד: רח' יונתן בן עוזיאל 32 (בחינה) • אשדוד: רבי מאיר בעל הנס 26 רובע ז' • בית שמש: רח' שפת אמת 32 • ביתר עילית: רח' המגיד ממעזריטש 94
בני ברק: רח' יהודה הלוי 25 פינת רבי עקיבא • מודיעין עילית: רח' יהודה הנשיא 19 ברכפלד • ירושלים: בית התאומים, כנפי נשרים 15 גבעת שאול

התרחקו מחומרים מסוכנים

הוא תמים ומפתה, מרגיע בהתחלה ואפילו מומלץ לחולים, אבל השפעתו לטווח הרחוק מסוכנת והורסת חיים • אל תתמכרו לקנאביס, הוא יפגע לכם בתאי המוח וגם בתא המשפחתי

מחקרים רבים מראים
שימוש בגיל ההתבגרות
מגדיל את הסיכוי
להתפרצות של הפרעות
נפשיות. השימוש מגדיל
את הסיכון לפתח פסיכוזות,
בנוסף זה עלול לגרום
לבלבול, שכחה, אי שקט,
התקפי פאניקה וחרדות
והפרעה בתפישת המציאות

לקיחה של הסם בגיל ההתבגרות יכולה להשפיע ברמה בלתי הפיכה על ההתפתחות של הנער המתבגר. הסם פוגע פגיעה במערכות הדופמינגיות. בקרב הסובלים מהפרעות נפש ישנו חוסר איוון כלשהו בפעילות המוח. וזה חלק ממטרת הכדורים הפסיכיאטרים להביא לאיוון. וכאשר יש שימוש בסם זה מוסיף בלאגן בפעילות המוחית. אבל עזבו מחקרים, אני יכול להעיד על עשרות אנשים שראיתי שהחיים שלהם נהרסו לחלוטין כתוצאה משימוש בקנאביס. ובפרט ראיתי אצל בני נוער ממש, השם ישמור לאיפה זה יכול להביא אותם, פשוט לתהומות. אני יודע שבדברים האלו שאני כותב יגידו רבים מה אתה לא יודע, תקרא מחקרים... אז אני רוצה להגיד לאותם אנשים, קראתי עוד מחקרים שלא קראתם ובפרט ראיתי מול עיני אנשים שנהרסים להם החיים בגלל שימוש יומי. בפעם הבאה שחבר מציע לכם, תדעו שזה מה שיכול להרוס לכם את החיים. אני כותב את זה כי אני רואה שהשם ירחם זה ממש נהיה תופעה בקרב הציבור שלנו הדברים האלו. זה אומנם מועט. אבל צריך פשוט להזהיר, כי זה אולי מפתח לטווח קצר, אך לטווח ארוך זה ממש יכול להרוס לכם את החיים. שבת שלום מלאה אהבה ושמחה לכל עם ישראל היקרים. לתגובות machon.rot@gmail.com

עלי ומאותו זמן התחלתי לעשן בתדירות גבוהה והולכת. בהתחלה הכל היה נראה טוב ונחמד. לאחר תקופה של עישון מאסיבי יום יום, התחלתי להרגיש משהו שלא הרגשתי אף פעם – חרדות, עצבנות, כעס. נהייתי יותר ויותר רגיש ועצבני. התחלתי להרגיש שאני מתנתק רגשית מהסובבים אותי, הרגשתי פחות חיבור לילדיי ולאשתי, וכל דבר קטן שקרה בבית העלה לי את כל העצבים, והייתי מגיב בהתאם כמובן, בצורה שלילית כמו שאף פעם לא הגבתי. הבנתי שהחומר הזה שאני מעשן אולי עושה לי טוב באותו זמן, אבל את הנזק זה גורם לי לטווח ארוך, ושזה פשוט יכול להרוס לי את חיי, אך כבר לא הייתה לי שליטה על עצמי ובכל פעם שהייתי מתרגז הייתי לוקח עוד סיגריה ומעשן, אך זה רק היה מרגיע באותו זמן בלבד, ולאחר מכן הייתי נכנס יותר ויותר לעצבים. לא העזתי להגיד לאשתי מילה מה אני מעשן ואת מי אני פוגש כדי שאוכל לקנות את מה שאני מעשן, והנה אני פה לפניך כי כבר כנראה כלו כבר כל הקיצים. זהו סיפורו של אותו אברך. הוא אצלי בתהליך והשם יעזור לו והוא יצא מזה. אני נתקל בסיפורים כאלו במגזר שלנו ואני שומע מאותם אנשים משפטים כמו מה זה רע, יש מחקרים שזה עוזר. והעובדה שזה חוקי בהרבה מדינות בעולם. אך הם פשוט לא קראו את המחקרים האחרים על אנשים שמעשנים קבוע (או שהם בוחרים להתעלם מזה ולעצום עיניים) שזה גורם להתפרצות של הפרעות נפשיות, כמו מניה דפרסיה וסכיזופרניה. ישנם תופעות לוואי בדוקות של שימוש יומי כמו התקפי חרדה ודיכאון עד כדי אובדנות. עייפות. ניתוק מהמציאות. ירידה במוטיבציה, הזיות שמיעה וראייה, פרנויה ואשליות. מחשבות עם גוון פרנואיד, אובדן שיפוט, התנהגות של קלות דעת, תקופנות. מחקרים רבים מראים שימוש בגיל ההתבגרות מגדיל את הסיכוי להתפרצות של הפרעות נפשיות. השימוש מגדיל את הסיכון לפתח פסיכוזות, בנוסף זה עלול לגרום לבלבול, שכחה, אי שקט, התקפי פאניקה וחרדות והפרעה בתפישת המציאות. השימוש גם גורם לפגיעה קוגניטיבית, פגיעה בזיכרון, בקשב, בריכוז, בלמידה. כאשר נעשה שימוש בטווח ארוך נמצאו במחקרים חדרי מוח ביחס לגיל, דבר שמצביע על מוות מוקדם של תאי המוח (אטרופיה מוחית), היעלמות של רקמת עצב זה בלתי הפיך וכן נצפתה ירידה בחומר האפור שמשמעותה ירידה בכמות תאי המוח עקב מוות מוקדם שלהם. למרות התדמית החיובית שיצאה לסם, שהוא עוזר להפגת כאבים לחולי סרטן, לאנשים שסובלים מכאבים חזקים מאוד וכו' וזה באמת עוזר להם לכאבים האינמיים מהם הם סובלים. יש באופן סידרתי הסתרה ואי התייחסות של השפעת הסם על נפש האדם. היא פוגעת בזיכרון לטווח קצר, היא יכולה לעורר מחלות נפשיות ואף מחריפה באופן ברוך אצל אנשים הסובלים מבעיות נפש את הבעיות הנפשיות שלהם.

לא הייתי כותב כתבה כזו אלא אם הייתי יודע שהדבר נחוץ ואני מקווה שתציל ותעורר אנשים שהם חושבים שמה כבר יקרה אם הם ייקחו פה ושם שאיפה מ... קיבלתי שיחת טלפון לפני כחודש, על הקו הייתה אישה שאומרת לי 'מרדכי רוט, אני צריכה את עזרתך', היא לא הצליחה לסיים את מה שהיה לה להגיד ופרצה בבכי היסטרי במשך מספר דקות, ללא יכולת להוציא מילה. 'אתה חייב להציל את בעלי, אין לי מושג מה קרה לו, אנחנו נשואים כעשר שנים ויש לנו כבר ארבעה ילדים. בעלי במשך כל השנים שאני נשואה לו היה הבעל הכי טוב שיכול להיות, בחיים לא הרים את קולו בבית. בקיצור בעל מקסים ואבא טוב לילדי. הכל היה טוב ונפלא עד לחצי השנה האחרונה ובפרט בשלושת החודשים האחרונים. פשוט נהיה לי בעל שלא הכרתי, הוא פתאום החל להיות עצבני, לצעוק בבית ולסבול ממצבי רוח משתנים. אני פשוט מרגישה שבעלי מנותק מהמציאות. הוא לא אותו בעל שהכרתי. הוא נהיה אימפולסיבי ומגיב בצורה שלא הכרתי. ניסיתי לדבר עמו, לשאול בשלומו, האם הכל בסדר, והוא טען שוב ושוב שהכל בסדר. כך הדבר נמשך כחצי שנה אך המצב נהיה יותר ויותר גרוע, אתמול הבנתי שמשוה לא תקין עם בעלי והוא חייב עזרה מקצועית. זו הייתה פעם ראשונה שהוא זרק בחמת זעם כוס זכוכית על הרצפה'. ושוב מתחילה האישה לבכות, 'היה לי בעל הכי מקסים, מה קרה לו? אני מרגישה שחיי הנישואין שלנו הולכים להתפרק, אבל את האמת שאכפת לי באמת מבעלי, למען השם מה עובר עלי'. היא קבעה לו פגישה והוא הגיע אלי. אברך חרדי מן המניין, יושב ולומד בכולל מהבוקר ועד הערב. התחלנו לדבר ולדבר. הוא היה איש מקסים ונחמד, אתה רואה ומרגיש על בן אדם ישר את מבנה האישיות שלו, אם הוא טוב. לאחר חצי שעה של שיחה התברר לי הכל. הוא כבר מעל שנה מעשן בכל יום חומרים שאינם מותרים בעישון. 'ישבתי אצל חבר טוב לפני כשנה', כך הוא סיפר, 'לא רק שהוא חבר טוב הוא גם אדם ירא שמים וטוב לב. פתאום אני רואה שהוא מוציא סיגריה ומתחיל לגלגל, זה גן עדן, אתה מעשן את זה ויש לך גן עדן בעולם הזה, הוא אמר לי'. מפגר אני לא וישר ידעתי מה זה, הדדעזעתי מאוד ואמרתי לו 'מה קורה לך?' והוא אמר לי שפעם... הוא מעשן את זה וזה עושה לו טוב. מה זה עבירה? איפה כתוב שאסור לעשן את זה? אני מכיר חברה חרדים שמעשנים כאלו דברים ולא קורה להם כלום, וכך המשיך לשכנע אותי. לא יודע מה קרה לי, אני בן אדם שמאוד שומר על העקרונות שלו. אבל פה נפלתי, אולי בגלל שהוא היה חבר טוב ובפרט שהכרתי אותו בתור חבר ירא שמים, התפתיתי ולקחתי שאיפה אחת. הרגשתי רוגע ושלווה באותו זמן, לא אתאר מה הלך באותו מפגש עם אותו חבר. אבל באותו זמן זה השתלט

המגפנים:
נופלד, קוקי,
קוטלר, אלעד-
הר"ף, אשדוד-הלל
פזמונים במחיר
בין השעות:
19:00-23:00

מבצע חנוכה סופר מדליק!

10 למלך	8.90 שלישיות פודינג אסם וניל	6.90 מנות דג סלמון למלך בלדי	20 שמן קנולה טעמן 1 ליטר	15.90 שמן זית למאור מיה 1 ליטר	3.90 ערכת חנוכה נוזל/מוצק 44 כוסות
-------------------	---	---	---	---	---

9.80 1.4 טטולי פרמיום	2.90 פילה מדומה למלך מאפי	5.90 2.90 שירי מאפי צלי כתר	20 5.5 פפא/גאמפ/נסטי ללא מאקס 1.5 ליטר	8.90 ויטמינצ'יק סוגים שונים 1 ליטר	10 8.8 ממתקי סוס ממתקי סוס	13.90 חמישיות שוקולד ברמית 60% מאפי קפא
------------------------------------	--	---	--	---	--	--

27.90 שלישיות פיצה לעולה	10 2.2 ממרח תמרים לעולה 450 גר	10 קורנפלקס לעולה 1 ק"ג	10 3.3 פריניות אורד לעולה	10 קמח כוסמין לעולה 1 ק"ג	10 2.2 קמח מגופה לעולה 1 ק"ג
---------------------------------------	--	--	---	--	--

7.90 2.2 מפירות לעולה 450 גר	5.90 5.5 להבונים לעולה 50 יח 4 שעות	10 10 רטבי לעולה, סוגים שונים	17.90 רביעית טונה לעולה, במים/בשמן צמחי/קמחלה	8.90 4.4 ופל לעולה, סוגים שונים	10.90 4.4 חטיפי גאסוס 200 גר/ רנמלס 55 גר לעולה
--	---	---	--	---	---

20 3.3 ניקול	17.90 2.2 קטשופ	10 3.3 פסטטה	7.90 2.2 זוג פירות 2 350 גר/ לחץ	8.90 2.2 זוג פרחים 2 500 גר/ לחץ	15.90 2.2 זוג שקדי מרק
---------------------------	------------------------------	---------------------------	--	--	-------------------------------------

סביבו אמריקאי
14.90

שני-שישי
26-30.11.18
י"ח-כ"ג בכסלו

הגרלה מעולה

פרס ראשון
סט סירי פודאפול
בשווי 1,500 ₪

פרס שני
ת קניה בחנות נעמן
500 ₪

פרס שלישי
מארז מוצרי מעולה בשווי
150 ₪

איר משתתפים:
1. קנה כמה שיותר מוצרי 'לעולה' (ככל שתרקנו יותר כך תשתתפו יותר פעמים בהגרלה)
2. סמנו בחשבונות את כל המוצרים של 'לעולה' שרכשנו
3. כתבו בתלן תעלוי: שם, טלפון וכתובת
4. שימו את החשבונות בקופסת הגרלה שבתחת כל מוצר של 'לעולה' מגדיל את הסיכויים שלכם לזכות!

צאי מאוכזב בנתיב החסד
מבצע חנוכה לחברי מועדון ומצטרפים חדשים!
קונים באחת מחנויות רשת נתיב החסד ויכולים לזכות במשחקי פלמינגו במתנה
בכל סניף 3 חברי המועדון שיקנו בסכום הקניה המצטבר הגבוה ביותר מוצרי אסם, צבר וטבעול יזכו במתנה במשחק פלמינגו

דיל גדול יהיה כאן!
בלעדי לחברי מועדון!

נתיב החסד מגישים בני ברק: רח' קוטלר 18, 03-5791433 | רח' עקיבא 34 פינת ירמיהו, 03-5789482 | רח' מלצר 24, 03-6324538 | רח' הרב קוק 11, 03-6566551 | רח' רשב"ם 15, 03-6099821 | רח' הרצוג, 03-6099821 | רח' חרית חיים 1, 03-5179802 | קלישר אלון 2, 03-5755232 | אלעד: רח' שמעניה 19, 'מרכז יוסף', 03-7364441 | רח' הרץ 1, 03-9099366 | ברנפליד: רח' רשבי 35 | אשדוד: הורקנוס 8 | תל 8, 08-6103663 | רח' רשבי 15, 08-8523639 | נתניה: שוהם 29 | ליליבלום 15 | האר"י 20 | בת ים: ניסנאואם 25 | חיפה: מיכאל 9, 04-6899718 | רכסים: 04-9040905 | קרית ספר: רח' נחירות המטפט 40, 08-9419465 | ירשלים: פנים מאירות 10 | extraplus.co.il

נתיב החסד
סופר סופר

מאז ההפסד הצורב בבחירות בירושלים, נשמעו הסברים מגוונים לירידה הדרסטית בכוחה של תנועת 'אגודת ישראל' בהשוואה ל'דגל התורה': אחת המרכזיות שבהן גרסה שחסידיים רבים נמנעו מלצאת ולהצביע, השאלה הגדולה היא למה הם עשו זאת • בשיחה עם העיתונאי יהודה רוסט שחקר את התחום, מתבררת תופעה שאמורה להטריד קשות את קדקודי התנועה הקדושה • קהילות חסידיות רבות מבכרות להעתיק את משכנם מלב המיינסטרים החרדי ולחבור לתנועות הקנאיות הבדלניות • במוקד השיח נמצא אמנם החינוך הטהור והחששות מחוק הגיוס, אולם ההשפעה על התוצאה בבחירות ברורה • בוהוש, רחמסטריווקא, פינסק-קרלין וסלאנים הם רק חלק מרשימת הקהילות, שאולי נטלו חלק בירידת כוחה של 'אגודת ישראל' בירושלים

|| יוסי גיטלר ||

"ניצני התבדלות נובטים ועולים בקהילות שלא גדלו על ברכי המשנה המתבדלת, חצרות שמעולם לא נחשדו בהשקפת עולם אנטי ציונית מתחברות לקנאות מכיוון חדש" מספר רוסט. "אנשיהן מזהים, לשיטתם, סממנים של 'שעת שמד', מגמה של התערבות בוטה בתוככי החברה החרדית בכמה פנים ותחומים, ובתגובה הם מקבלים החלטה דרמטית: מגביהים את החומות החרדיות, מוסיפים סממני התבדלות כנגד סממני התערבות"

צווחות ה"שש שלוש" ימשיכו כנראה ללוות את הציבוריות החרדית זה עידן ועידנים. אבל כשנסנן את הקולות והברקים יש גם תוצאות שחשוב לנתח. נתונים לא ברורים שיש לתת עליהם תשובה. זה של'דגל התורה' בירושלים יש סך מצביעים גדול יותר מאשר ל'אגודת ישראל', היה נתון ברור לכל מי שמצוי בעניין. לא היה מי שחלק על הנתון העובדתי הזה. כך ראינו את ההצעות שבאו מכיוונה של 'אגודת ישראל' בימים שלפני הגשת הרשימות, בהם הסכימה לחלוקה הוגנת יותר ל'דגל התורה'. אבל ההיקף הוא שהפתיע, ובשני הצדדים. ב'דגל' לא שיערו שהם גדולים כל כך, וב'אגודה' לא תיארו שהם קטנים כל כך. אז "שש שלוש" אמתי זה לא. כחמישים קולות בלבד הפרידו בין הנציג הרביעי של 'אגודת ישראל', יעקב הלפרין, לשיבה במועצה. כך שיחסי הכוחות האמתיים, אם נדייק, עומדים על 4:6. אבל גם אחרי התיקון הזה אין ספק שנרשמה ירידה דרמטית בכוחה ובכמות אנשיה של 'אגודת ישראל'.

גם במשרדי התנועה החסידית יושבים אנשים שיודעים לספור. והם מנו כ-32,000 קולות על המאגר האגודאי. הנחיתה ל-26,000 קול בלבד, היא הרבה מעבר למכה קלה בכנף. אז מה בדיוק קרה כאן? האשמות רבות הוטחו בבית האגודאי למחרת יום הבחירות על חסידים רבים שלא מימשו את זכותם הדמוקרטית וחובתם החסידית ונמנעו מלצאת לקלפי ולהצביע. ביטוי פומבי ורשמי ניתן לטענה המדוברת במאמר מפורט שפרסם ח"כ ישראל אייכלר יומיים אחרי הבחירות, בגיליון יום השישי של בטאון אגו"י 'המודיע', שם טען שחסידים רבים לא הצביעו.

אבל למה הם עשו את זה? זו התמיהה המרכזית שעולה כאשר נחשפים לטענות ולהוכחות הניתנות בצידם. אז ניסו להסביר שזה כאלו מתוסכלים, כאלו שלא ממש חשים שייכים, שרבותיהם לא נמנים על מועצת גדולי התורה ואין לקהילות שלהם ייצוג בכנסת ובעיריות השונות. נראה שבנו מדי הרבה על המותג 'שלומי אמונים'.

במסגרת זו נבקש להתייחס לתופעה מרתקת המתרחת בשולי המגזר החרדי, אולם כאשר הדברים אמורים כלפי הציבור החסידי אזי אין מדובר כלל וכלל בשוליים, אלא בתופעה המתרחת בטבורה של החברה האגודאית, תופעה שבראייה היסטורית ניתן להגדירה כמהפך של ממש.

התרומה של יאיר לפיד

העיתונאי יהודה רוסט שחקר את התחום והעלה את מסקנותיו בעבר ביריעה רחבה בשבועון "משפחה" מסביר ל"כל ישראל" כי "בעבר, ככל שנקף הזמן ועבר מאז הוקמה המדינה, נטתה המגמה החרדית למרכז. נתחים מקהילות שבעבר היו קרובים לחוגי 'העדה החרדית' הקנאית עברו למרכז החברה החרדית. קהילות גדולות וחשובות כמו בעלזא, 'המתמידים' של קהל עדת ירושלים וקרלין סטולין פרשו מהזרם הירושלמי הקנאי והם היום חלק בלתי נפרד מהמחנה החרדי המרכזי שאינו מניף את דגל ההתנגדות למדינה, בפרט לאור העובדה כי זו חדלה מלהוות איום. החוגים הרואים עצמם כספונסרים לענייני קנאות, הביטו בעיניים כלות כיצד הם מאבדים מעוז אחר מעוז ואין מושיע. נראה היה כי באין נגד מי להילחם - ההשקפה

הקנאית תידחק יותר ויותר ותהיה נחלתם של קיצונים בלבד". כל זה היה נכון עד לעשור האחרון, ממנו והלאה הייתה לקנאים עדנה. המגמה מתהפכת והקנאות החלה מגלה סימני תחייה. "ניצני התבדלות נובטים ועולים בקהילות שלא גדלו על ברכי המשנה המתבדלת, חצרות שמעולם לא נחשדו בהשקפת עולם אנטי ציונית מתחברות לקנאות מכיוון חדש" מספר רוסט. "אנשיהן מזהים, לשיטתם, סממנים של 'שעת שמד', מגמה של התערבות בוטה בתוככי החברה החרדית בכמה פנים ותחומים, ובתגובה הם מקבלים החלטה דרמטית: מגביהים את החומות החרדיות, מוסיפים סממני התבדלות כנגד סממני התערבות.

"למגמה זו תרם רבות יאיר לפיד, בימיו כשר אוצר", הוא מפרשן, "הניסיונות הבלתי פוסקים שלו לחנך בכפייה את החרדים על פי צו המצפון החילוני נחלו כשילון חרוץ, אבל את החשש בבית פנימה שלא נעלם לרגע מאז אותם ימים חשוכים - הוא בהחלט יכול לזקוף לזכותו. בגלל יאיר לפיד, יש היום כמה וכמה קהילות שעד לפני כמה שנים היו בשר מבשרו של המיינסטרים החרדי, שמצאו עצמן לוקחות יותר מצעד אחד אחורה. בגלל ההתערבות השלטונית שלא באמת פסקה, הם יצאו למלחמת התבדלות קיצונית שסיומה לא נראה באופק. לא מדובר על הצטרפות מן המניין ל'עדה החרדית' ואפילו לא רעיונית. לא תראו אותם רועשים בהפגנות או מוחים נגד ההשתתפות בבחירות, גם אם יש מהן רבים שנמנעים מלהצביע. יש כאן מגמה חדשה שמדויק יותר יהיה לכנותה 'מתבדלים'. מדובר בקהילות שראשיהן הגיעו למסקנה כי לא ניתן לאחוז עוד את החבל שמחבר בין החרדים למדינת ישראל. גם אם לא כולם מותחים את החבל עד הקצה - מגמת ההיפרדות ברורה". רוסט מונה את שמותיהם של הקהילות החסידיות הבולטות בתחום: בוהוש, רחמסטריווקא, פינסק קרלין, 'נחלת יעקב' של הגרצ"מ זילברברג, חלק מחצר טשערנוביל בה הרבי אינו מצביע בבחירות והיא נוגעת במעט גם בחסידות סלאנים שבה חברים רבים בעלי שורשים עמוקים מאנשי היישוב הישן שבירושלים וכן קהילת 'חוג חתם סופר' בראשות הרה"צ רבי יוסף מאיר אלטמן.

אחרי הרשימה, הקצרה אך משמעותית, אפשר להתחיל ולשרטט את הקו לאן התאדו אלפי קולות חסידיים בירושלים. אמנם ודאי שאין מדובר בכל אותם קולות חסרים אבל על חלק מהם אין ספק כי זו התשובה. צריך גם לזכור שמרבית אנשי הקהילות המנויות מתגוררים בירושלים ומיעוטם בבני ברק, מה שמשפיע בעיקר על שתי מרכזי החיים החרדיים, בדגש על הבירה, בה ראינו את התוצאות בעליל. בשאר חלקי הארץ יש לכך פחות השפעה כנראה, אבל זה נתון שאסור להתעלם ממנו לקראת הבחירות הארציות הממשמשות וכאות ויש בו בכדי להדיר שינה מעיני בכירי 'אגודת ישראל'.

"הסקאלה בדרכי ההתבדלות של הקנאים החדשים", הוא מסביר, "נעה במנעד שמתחיל באי התייצבות בלשכות הגיוס, עוברת בויתור על מנעמי התקצוב ומסתיימת בקצה הכי קיצוני, בהתקפות חריפות על שורשי הציונות והחרמת הבחירות הטמאות".

מהנתונים שהובאו בכתבה עולה כי את רוב ראשי הקהילות הללו לא תשמעו מתבטאים בפומבי בנושאים של 'חרדים ומדינה', מלבד בתחום אחד של החינוך החרדי הטהור. תחום החינוך הוא הסממן הבולט והמשותף ביותר לרוב הקהילות

האדמו"ר מבוהוש

"אך נכדו, האדמו"ר
מבוהוש, בחר את דרך
ההתבדלות. מורה לחסידיו
שלא להתייצב בלשכות
הגיוס, מוסדותיו לא נהנים
באצבע קטנה מהמדינה
אותה הוא תוקף קשות
אם כי לא בפומבי. הפגנות
ומאבקים ציבוריים אינם
מנת חלקם, אך בהשראתו
הגדולה מאות חסידי
בוהוש הפכו מתבדלים
מוחלטים ממדינת ישראל.
הרבי עצמו משתתף
ברבים מכנסי המחאה של
הגורמים הקנאים, בעיקר
אלה שאורגנו על ידי ה'עדה
החרדית' וחסידיו שכרוכים
אחריו באהבה עצומה הפכו
לקנאים שבחסידים.

האדמו"ר מסלאנים

המהפך, כביכול האדמו"ר הנוכחי נוקט בשיטה הפוכה בתכלית מזו של הרבי הקודם. המבוגרים שבחסידות הרומנית מזכירים את חריפותו וקנאותו הגדולה של הרבי הקודם בהנהגותיו בינו לבין עצמו ובינו לחסידיו. תשובותיו החדות כתער לא קלות היו לעיכול עבור כל מי שבא בשעריו. כך מספרים הם כי כאשר הגיע חוקר חסידות והציג עצמו כד"ר לחסידות, פקח כנגדו הרבי את עיניו הקדושות בתמיהה רבתי והעיר כמתפלא: "לא ידעתי שהחסידות חולה והיא זקוקה לד"ר". היה בכך די כדי להבהיר את סלידתו מעיסוק מחקרי בתורה שלמה שכל כולה דרך חיים ועבודה נעלית הדורשת מהחסיד את מיצוי דם התמצית.

"גורם בכיר בחסידות בוהוש עמו שוחחתי, הסביר לי כי התפיסה התדמיתית על האדמו"ר הקודם, נובעת מבורות וחוסר בסיסי בידע היסטורי של התקומה החרדית בארץ הקודש, כמו מההבדלים בין המנטליות ששררה בתל אביב

שחרתו על דגלן את ההתבדלות. ההחרמה של משרד החינוך הפכה לדבר הכי לוהט בקהילות שהפכו קנאיות. מי שממלא את החור התקציבי הענק הם הדוידים מאמריקה ומאירופה, הנגידים הענקיים לבית סאטמר, שחזרו לימים הטובים כשכל הקהילות הללו החלו משחרים לפתחם.

ברשימת הנגידים שהפכו לאורחי כבוד בחצרות חדשות ורבות מונה רוסט את ר' זרח גליק, ר' בעריש ברגער, ר' אהרן מרדכי גלויבר, ר' מרדכי קאהן, ר' שלמה מענדלוויטאש, חברי 'קרן ההצלה' ועוד רבים וטובים, כשהמכנה המשותף של כולם הוא הרצון הבוער לתמוך בכל התרחבות בפועל של השקפת רבם הנערץ מסאטמר. "המפלצת המאיימת שמזמן כבר הפכה לגווייה, זו שעשרות שנים לאחר הקמתה רק הקנאים הקיצוניים ראו בה איום של ציונות, הפכה שוב למושא להתנגדות ולמלחמה, מה שמרין מחדש את מאות המיליונים הקנאיים מארה"ב ואירופה אל ארץ הקודש" הוא מסכם.

ביקשנו מרוסט לעבוד חסידות חסידות, קהילה קהילה, כדי לעמוד על חסידות העומדות בבסיס ההחלטה לשנות את ההשתייכות האידיאולוגית מקדמת דנא, ולחבור לניצבים מעברה השני של קשרי דת ומדינה. כפי שתראו, בחלק מהמקומות זה קשור למסורת אבות, בחלקם לחששות של ההנהגה מחדירת הקדמה והישראליות, וכן עוד סיבות רבות ומגוונות.

בוהוש

"מי שחוללה את המהפך החד ביותר בשנים האחרונות", קובע רוסט, "היא חסידות בוהוש. האדמו"ר הקודם, הרה"ק רבי יצחק זצ"ל", הוא מספר, "היה נוהג בשנים המוקדמות לקיום המדינה ללכת בכל יום העצמאות אל בית הכנסת הגדול בתל אביב לטקסי החגיגות שנערכו שם ברוב עם והמון חוגג. הימים היו ימי כהונתו של הגר"י הרצוג זצ"ל ברבנות העיר תל אביב, וכ"ק האדמו"ר מבוהוש זצ"ל, גם אם לא

אמר בפועל הלל לכבוד היום שנחשב בעיני הציונים לחג, הרי שהשתתפותו בבית הכנסת הגדול בתל אביב הייתה גם הייתה לשם דבר. רבים ראו בו - כמו באדמו"רים נוספים לבית רוזין - כמי שראה בהקמת מדינת ישראל מתנה משמים שראוי לחגוג בראש חוצות.

"אך נכדו, האדמו"ר מבוהוש, בחר את דרך ההתבדלות. מורה לחסידיו שלא להתייצב בלשכות הגיוס, מוסדותיו לא נהנים באצבע קטנה מהמדינה אותה הוא תוקף קשות אם כי לא בפומבי. הפגנות ומאבקים ציבוריים אינם מנת חלקם, אך בהשראתו הגדולה מאות חסידי בוהוש הפכו מתבדלים מוחלטים ממדינת ישראל. הרבי עצמו משתתף ברבים מכנסי המחאה של הגורמים הקנאים, בעיקר אלה שאורגנו על ידי ה'עדה החרדית' וחסידיו שכרוכים אחריו באהבה עצומה הפכו לקנאים שבחסידים.

לכאורה, מהפך מושלם מציונות מופגנת לקנאות מוחלטת. אלא" הוא מסייג "שבחסידות בוהוש לא מקבלים את תזת

האדמו"ר מרחמסטריווקא

לזו שפיעמה ועדיין קיימת בירושלים. בעיר שעל יד מקום המקדש התגוררו בעיקר אנשי היישוב הישן, אלה שלא חוו את מוראות השואה ואת רדיפת היהודים באשר הם יהודים. לאור זאת, הקמת המדינה שפתחה את שעריה לכל יהודי ויהודי, לא נתפסה בעיניהם כחידוש שמשליך לטובה על סדר יומם וחייהם. להפך, רבים מהם ראו את האיום הרוחני הנשקף ממדינה שהוקמה על ידי מי שמירת תורה ומצוות אינו בראש מעייניהם בלשון המעטה. החלק של ההצלה הפיזית פחות תפס אצלם מקום.

"אבל בוהוש לא הוקמה בירושלים, הוא מסביר לי, הייתה זו חסידות ששכנה במרכז תל אביב, שהכילה בתוכה את כל מגוון העדות והדעות התל אביבי של שנות הכ' והל', כזו שהעומד בראשה היה האדמו"ר היחיד שעלה מרומניה באותם ימים, מה שהפך אותו בעיני יהודי רומניה כולם לכותל הרוחני ולדמות האבהית שכל אחד יכול להישען עליה ולמצוא בקרבתה נוחם ומרפא. הרבי מצידו פתח את שעריו לרווחה בפני כולם, חיזק

"מהלך זה", מרחיב רוסט, "בא על רקע המהפך נושן של חסידות קרלין סטולין שהייתה חלק בלתי נפרד מה'עדה החרדית'. החלטתו הדרמטית של כ"ק האדמו"ר לקחת תקציבים למוסדותיו שכרעו תחת הנטל הכלכלי, גרמה בשעתו לרעידת אדמה של ממש. היו שלא יכלו לקבל את השינוי הנועז, אלה פרשו מהחסידות והקימו קהילה תחת השם 'קהל חסידי ירושלים'.

בבחירות פנימיות מינו אלוף לראשם את הרה"צ אברהם שמחה חנון, שמנהל את הקהילה ביד רמה עד עצם היום הזה. מדובר בקהילה סגורה בתוך עצמה ולמרות השנים שחלפו, שמה ודמות מנהיגה אינם מוכרים לציבור הרחב שמעבר לחומות מאה שערים והגלילות

האדמו"ר מטשערנוביל

ודיבר על ליבם, עשה כל שביכולתו לקרב בנים אל אביהם. היו אלה יהודים שבורים ורצוצים בגוף ובנפש, שרבים מהם ראו בהקמת מדינת ישראל גאולה של ממש. ומשראה הרבי שהשתתפותו בטקסי יום העצמאות בבית הכנסת הגדול נחוצה, לא היסס מלעשות זאת באהבת ישראל העצומה שפיעמה בו, זאת למרות חריפותו ופרישותו בדרכיו הוא ובהנהגותיו האישיות

"כמעט שלושה עשורים לאחר הסתלקותו, ממשיך דרכו נוקט בדרך שלפחות כלפי חוץ נחשבת הפוכה. יש שמפרשים כי המהפך שנקט הרבי נובע לא מעט בשל שיטתו הדוגלת בפרישות וסגירות ורצונו לראות את חסידי פורשים מהבלי עולם. השינוי הקיצוני, כפי שהם מגדירים זאת, סחף אחריו את מאות חסידי המעריצים לחיים נעלים יותר, משפחות תל אביביות ומודרניות הפכו את אורחות חייהן תחת הדרכתו הקנאית בקהילה, וכנראה שדמותו המפארת את בימות הכבוד בכינוסים השונים של הקנאים, לצד הדרכתיו האישיות בתחום, חוללו משהו בליבותיהם של אותן משפחות מודרניות שאט אט תופסות עצמן קנאיות יותר וממילא מתנהגות בהתאם" סוגר רוסט את הפינה הבהושת.

פינסק-קרלין

חצר נוספת שרושמת שינוי קנאי בהתנהלותה בכל הנוגע לחינוך, היא פינסק קרלין. לפני תקופה קצרה הביע האדמו"ר את רצונו כי מוסדות החסידות לא ייהנו יותר מתקציבי המדינה ויהיו בנויים ומושתתים אך ורק על כסף שהוא קורא לו 'כסף טהור ומזוקק', נדבת ליבם וידם של נדיבי עם. השינוי מתמקד רק בתחום החינוך אך לא מעבר. כמו את חסידי ביהושע שלא

משתתפים בהפגנות המוניות, גם בפינסק קרלין לא נמצאים באף אחת מהן. הרבי גייס חסיד סאטמר בשם ר' יואל גרינוולד שיכהן כמנכ"ל המוסדות, זה האחרון החל חורש את בתי הנגידים הקנאים לאורכם ולרוחבם.

בתוך תקופה קצרה הספיק האדמו"ר לערוך ביקור אצל שני האדמו"רים לבית סאטמר, בהודעה על הצטרפותו לרשימה המתארכת והולכת של חצרות חסידיות שפרשו מרשימת מקבלי התמיכות מהמדינה. תקוות חסידי פינסק קרלין היא שהמימון בוא יבוא במהרה מהגורמים האחרים שתופסים עצמם כתחליף למשרד האוצר הישראלי.

"מהלך זה", מרחיב רוסט, "בא על רקע המהפך נושן של חסידות קרלין סטולין שהייתה חלק בלתי נפרד מה'עדה החרדית'. החלטתו הדרמטית של כ"ק האדמו"ר לקחת תקציבים למוסדותיו שכרעו תחת הנטל הכלכלי, גרמה בשעתו לרעידת אדמה של ממש. היו שלא יכלו לקבל את השינוי הנועז, אלה פרשו מהחסידות והקימו קהילה תחת השם 'קהל חסידי ירושלים'. בבחירות פנימיות מינו אלוף לראשם את הרה"צ אברהם שמחה חנון, שמנהל את הקהילה ביד רמה עד עצם היום הזה. מדובר בקהילה סגורה בתוך עצמה ולמרות השנים שחלפו, שמה ודמות מנהיגה אינם מוכרים לציבור הרחב שמעבר לחומות מאה שערים והגלילות.

התנועה החוצה אינה כוללת רק את העבר ואת קרלין, וכך הוא מספר על מודעות מטעם ה'עדה החרדית' שהשחירו את קירות ירושלים לפני חג הפסח האחרון, ביום ג' בניסן תשע"ח, והודיעו "בצער רב להורי התלמידים יראי השם וחושבי שמו" כי בעקבות "אמתלאות שונות של תמיכה ממשרד החינוך מחויבים הם להוציא את ילדיהם מהחידור שברחוב יחזקאל". פרסום המודעה פתח שער של הצצה לסאגה גדולה שקורעת את חוגי הקנאים ובמרכזה ניצב הת"ת שברחוב יחזקאל בירושלים. הת"ת היה במהלך השנים לת"ת כלל חסידי שבני ה'עדה החרדית' שלחו אליו את ילדיהם ולכן נמנעו מנהליו מלקיחת כסף מהמדינה. בשנים האחרונות העול הכלכלי הכביד והמנהלים החליטו כי בפלטפורמה מסוימת מותר להם לקחת תקציבים.

משלחת מהקנאים עלתה אל ביתו של אחד הנגידים שרואה עצמו קרוב לחוגים הקנאים, זה מצידו הבטיח לטפל ולמצוא נוסחת פשרה, אלא שפרסום המודעה טרף את הקלפים. הורים רבים הוציאו את ילדיהם אך מנגד לא חסרו כאלה שהצדיקו

הרה"צ המשפיע רבי צבי מאיר זילברברג

את הנהלת הת"ת, מה שמסמל יותר מכל את התהליך המקביל שעובר על חוגים שונים בקהילות השונות בכל הנוגע לקנאות והתבדלות, בפרט על רקע ענייני חינוך.

סלאנים

מי שלא נחשבת לחסידות מתבדלת, אך בוודאי מקפידה על ריחוק עמוק ומנוכר מהמדינה, היא חסידות סלאנים, שדרכה בקנאות באה לידי ביטוי באורחות חייהם של החסידים הרבה יותר מאשר בהתנהלות מול המדינה. רוסט מסביר שכחסידות

לבחור עם המובחרות

חדוה רבר ורותי רבינוביץ
משיקות את המותג החדש "סנדי פלוס"

אתן מוזמנות אל סלון היוקרה החדש,

שפותח שעריו בימים אלה ממש

ומציע למבינות מבינכן, גם פאות בהתאמה אישית עבורכן.

מצפות לראותכן

לפרטים: 050-41-677-39

לקבלת קטלוג פאות במייל

ניתן לשלוח בקשה ל: tzippy910810@gmail.com

כתובתנו רח' העלייה השניה בני ברק

לרוכשת פאה
חבילת מתנה מפנקת
של הסרת שיער IPL
באזור הפנים*.
ההטבה בסלון של הקוסמטיקאית
ציפי סנדומירסקי

פינת המציאות לפאות מוזלות במיוחד! *בכפוף לתקנון

"הימנעותו של הרבי מלהורות לחסידיו על השתתפות בבחירות נובעת מכבוד עמוק שהוא רוחש מקדמת דנא לגאב"ד העדה החרדית ה'מנחת יצחק' ולהרה"ק רבי יענקל'ה מפשעווארסק זצ"ל, שידועים היו בעמדתם הקנאית נגד ההשתתפות בבחירות. עם זאת, האדמו"ר הקודם הורה בכל פעם כחוב קדוש לצאת ולהצביע, מה שמחייב רבים מהחסידים מתוקף הוראה שלא בטלה מעולם. לאור זאת, הרבי נמנע מלהתערב ומורה לכל אחד שיעשה ומורה לכל אחד שיעשה מה שנהוג אצלו. כך הפכו הבחירות לנושא שחסידות סלאנים אינו נוקטת בו כל עמדה לכאן או לכאן ומאפשרת חופש בחירה מלא לחבריה

מאורגנת, המוסדות מתוקצבים על ידי המדינה, אבל האופי והמנטליות מהולים בקנאות מסוימת, זאת לאור ההרכב האנושי שלה. אי אפשר להתעלם מכך שעשרה אחוזים בחסידות מורכבים ממשפחות שנמנות במוצאן על בני היישוב הישן בירושלים, אלה חברים בכפיפה אחת יחד עם רוב הציבור שבא מבית סלונים ולמעלה בקודש, שתופס עצמו בשר מבשרה של 'אגודת ישראל' על כל המשתמע. לצד זאת יש לשקלל נתון נוסף, האדמו"ר מחזיק באזרחות ספרדית ואינו מעוניין לשנות זאת, כך לו עצמו "אין חלק ונחלה עם הציונים". "הימנעותו של הרבי מלהורות לחסידיו על השתתפות בבחירות" מניח רוטט את האצבע על הנקודה המרכזית בה עוסקת כתבה זו "נובעת מכבוד עמוק שהוא רוחש מקדמת דנא לגאב"ד העדה החרדית ה'מנחת יצחק' ולהרה"ק רבי יענקל'ה מפשעווארסק זצ"ל, שידועים היו בעמדתם הקנאית נגד ההשתתפות בבחירות. עם זאת, האדמו"ר הקודם הורה בכל פעם כחוב קדוש לצאת ולהצביע, מה שמחייב רבים מהחסידים מתוקף הוראה שלא בטלה מעולם. לאור זאת, הרבי נמנע מלהתערב ומורה לכל אחד שיעשה מה שנהוג אצלו. כך הפכו הבחירות לנושא שחסידות סלאנים אינו נוקטת בו כל עמדה לכאן או לכאן ומאפשרת חופש בחירה מלא לחבריה.

מאנשיו הקרובים והמוסמכים אינו מביע את דעתו בעניין. שהמוסדות שלו מונחים על ידו שלא לקחת תקציבים מהמדינה, ושהוא תומך נלהב בכל מה שקשור להתנהלות קנאית מול גורמי השלטון השונים במדינת ישראל. אבל מי שזוכר את שאירע בבחירות הראשונות שלאחר תחילת ההנהגה החדשה, יודע שלולא טעות אחת שאירעה בשגגה ובתום לב, כבר הייתה נמצאת הפלטפורמה במסגרתה הייתה החסידות מורה לבניה לצאת ולהצביע בבחירות. טעות אחת שקברה בעודה באיבה את האפשרות של רחמסטריווקא להמשיך שותפות רשמית ב'אגודת ישראל'.

וכך מתאר זאת רוטט במסגרת כתבה שפרסם בנידון: "הייתה זו שנת תשס"ה, שנת בחירות לכנסת, והמתח ב'אגודת ישראל' באשר להחלטת הרבי החדש מרחמסטריווקא טיפס לשיאים. שליחים יצאו ובאו בביתו נאוה קודש, כשרצון הצדדים כולם הוא למצוא את הנוסחה שתאפשר לקרוא לחסידים לנהוג כפי שהיו רגילים מבית רבם הקודם זצ"ל ולהצביע ל'אגודת ישראל', זאת מבלי שהאדמו"ר ייאלץ להורות נגד דעת רבו הקנאי משכבר הימים, רבי משה אריה פריינד. ההצעה שהתקבלה בסופו של דבר דיברה על נוסח שייכתב על ידי החברותא של הרבי, החסיד הנודע רבי יעקב ויינגרטן,

האדמו"ר מטשערנוביל

במסגרתו ייאמר שבוודאי על החסידים להיזהר לא להמרות את מה שידענו עד היום, כפי שידענו מרבינו הקדוש והטהור זיע"א, להצביע לרשימת 'אגודת ישראל' שסימנה ג'. על המודעה ההיסטורית חתמו מלבד רבי יענקל' ויינגרטן, רבי דוד טברסקי, שנחשב לרב בית המדרש ורב החסידות, ורבי חיים יצחק פקשר, חסיד באיאן שאף הוא היה חברותא של הרבי במשך שש שעות דבר יום ביומו, מה שהפך אותו לגורם מכריע.

המודעה נשלחה לפרסום ביום הבחירות עצמו, גם זה כחלק מאותו רצון שהקריאה הבלתי רשמית הזו לא תחזיק כותרות לזמן רב מדי, אלא שכמה שעות לאחר מכן התברר שהנוסח שנשלח אינו מאושר. נוסח מתוקן ומעודן יותר נשלח במהירות, אלא שמעשה שטן הצליח והנוסח שהתפרסם היה זה שנשלח

הפעם היחידה שבה התערב הרבי בבחירות, הייתה בבית שמש בבחירות החוזרות, כשמעמד הציבור החרדי בעיר הוטל על כף המאזניים במלוא כובד המשקל. הרבי, כמו גם ראשי קהילות קנאיות נוספות שהרגיש אחריות כבדה, הורה לחסידים באופן חריג להצביע, ואף הוסיף שמי שחושב שהוא במצב שהוא לא יכול - שיבוא לבקש רשות. היו אכן כמה בודדים שביקשו וקיבלו רשות לשמר את דרכם הקנאית, אך רובם ככולם נהרו לקלפיות ויחד עם מאות קנאים שעשו אז את הצבעתם הראשונה והאחרונה (לבינתיים) בחייהם הביאו לסיעת 'כח' את המנדט הנוסף ואת ראשות העיר למשה אבוטבול.

רחמסטריווקא

האדמו"ר מסאלנים

כ"ב בסיוון תשס"ד היה ליום חילופי המשמרות בחצר הקודש רחמסטריווקא. האדמו"ר זצ"ל שהיה אגודאי בכל ליבו ונשמחו הסתלק לגנזי מרומים, את מקומו ירש האדמו"ר שליט"א, תלמיד חביב משכבר הימים לגאב"ד ה'עדה החרדית' רבי משה אריה פריינד זצ"ל, שהיה ידוע בקנאותו ובמלחמתו חסרת הפשרות במדינה וסמליה. כך, מחסידות אגודאית מוצהרת עברה רחמסטריווקא לצד אחר של המפה החרדית, כמעט על כל המשתמע.

אמנם התרגלנו לכך שכיום אין ברחמסטריווקא הוראה בדבר ההצבעה לבחירות לכנסת ולרשויות המוניציפליות, שהאדמו"ר ואף אחד

“ההתלבטות הייתה לא פשוטה והוחלט לנסות לצאת לדרך, אך לא למחוק את שמות התלמידים ממצבת התלמידים, כך שאם יידרשו לכך יוכלו בקלות לשוב לפלטפורמת התמיכות הממשלתיות. ראשי המוסדות, חסידים נלהבים, הסכימו כאמור לנסות, יותר מעשור חלף ועבר ורחמסטריווקא מצאה עצמה מוקפת בתומכים מהחוגים הקנאיים שהיוו מקור בלתי אכזב ותחליף ראוי למימון שנחסר”

האדמו"ר מפינסק קרלין

גליק ור' אהרן מרדכי גלויבר, שרואים עצמם לא רק תומכים של החצר אלא גם כחסידים של הרבי. הרבי, בסגנונו הלוהט והסוחף, הפך אותם לחסידים מן המניין ברחמסטריווקא. לרגל בר המצווה לילדיהם הם מגיעים במיוחד ארצה, כדי שהרבי יניח לבניהם תפילין ויאציל עליהם מברכות קודשו. החסידים מציינים כי הגארטל של הרה"ק רבי יואל מסאטמר זצ"ל, בו חוגר הרבי בתקיעות בראש השנה, הוא מנתח שי שקיבל מהנגיד ר' זרח גליק שהפך לחסיד מושבע של האדמו"ר. ההליכה של הרבי מרחמסטריווקא לאורו של רבו הגאב"ד זצ"ל, אינה רק בהימנעות מעיסוק בכל הנוגע לבחירות. יש לה שורשים עמוקים בהרבה שבאים לידי ביטוי באין ספור הנהגות ושינויים שהנחיל הרבי בחצר הירושלמית. חסידים נלהבים מציינים את צורת ההקפות של הרבי בשמחת תורה כשהוא עורך נענועים עם הספר תורה, בבואה מדויקת למנהג רבו הגאב"ד רבי משה אריה פריינד זצ"ל. כך גם בניגוני ההקפות ובריקוד ה'מצווה טאנץ' הוא מקפיד לשורר את הניגונים שהיה רבו משורר.

גם היום" מציינ רוסט "קשור הרבי בקשר עבות של ידידות אמת לגאב"ד רבי יצחק טוביה וייס, ובכל חול המועד הוא מגיע אליו לביקור חג מיוחד, בו הם משוחחים ארוכות בדברי תורה ובמילי דחסידות. גם את השתתפותו של הרבי בכינוסי ה'עדה' השונים מייחסים החסידים ששוחחו עמי לקרבתו לגאב"ד ולא לחיבור ל'עדה החרדית' שלדבריהם אין לו אחיזה במציאות. "הוא מגיע לפי בקשת הגאב"ד ולא את הכרת ידידות", אמרו לי החסידים. "הרבי לא בגישה של מחאות המוניות כדרכה של ה'עדה החרדית', יש לו את הדרך שלו".

אין לנו אלא דברי בן עמרם

האם יצליחו ב'אגודת ישראל' להחזיר את כל אותם קהילות, שאין ספק שאם נחבר אותם יחד נקבל סך של אלפי קולות ואף יותר, לחיקה החמים של האגודה? האם יצליחו לשכנע אותם שלא תהיה כל פגיעה בחינוך הטהור, בגיוס בני הישיבות ובשאר גורמי ההשקפה שבין הישראליות לחרדיות? ימים יגידו.

יתכן כי הקו הניצי שמשרדים ב'אגודת ישראל' מזה קרוב לשנה נגרד חוק הגיוס החדש שגיבשה מערכת הביטחון, יש בו בכדי ללמד על הכיוון אליו הולכת המפלגה, מה שיחזיר הביתה רבים מהחסידיות והקהילות המוניות לעיל. גם המיני-חיבור עם הפלג הירושלמי, חיבור שהולך וגדל בשבועות האחרונים בפרט, ישפיע רבות בעניין. מה שברור הוא, כי בסיטואציה בה דגל התורה וש"ס חוברים יחד למפלגה אחת, מה שיביא את אגודת ישראל לכרות ברית עם 'בני תורה', נראה רבים מאלו שבים למקורות. נותר רק להמתין ולראות איך יפול דבר.

המסקנה היא אחת: עם ישראל הולך לאור מנהיגיו. ראינו את זה בחלק מהמקומות בהם נערכו הבחירות המקומיות, כאשר אנשים שמזמן לא חשו כל קשר לפוליטיקה ולעסקנות, יצאו מהבית והצביעו כי כך הורו גדולי ישראל לאורם הם הולכים. ואנו רואים זאת גם מתוצאות המחקר שערך יהודה רוסט, איך אנשים שדורות על גבי דורות הורגלו להיות חלק מהוויה האגודאית, לבחור עבור רשימת ג', כעת נותרים ספונים בביתם כי כך הורו להם רבותיהם.

אלו ואלו מעידים: עם ישראל נותר נאמן למאוריו, נהרא נהרא ופשטיה. ■

ראשונה. החסידים אמנם יצאו לקלפיות לקיים 'ועשית ככל אשר יורוך', אבל למחרת התפרסמה הכחשה והבהרה בעניין המודעה, מה שסתם את הגולל על פרסום הקריאה בנוסח דומה בכל מערכות הבחירות שלאחריהן עד עצם היום הזה. "עם זאת", הוא מדגיש, "גם היום, כשאין שום הוראה בחסידות, רוב בולט מחסידי רחמסטריווקא יוצא להצביע, אם לא כחוב קדוש אז כאות הכרת הטוב לסיעה שראשיה מסייעים תדיר למוסדות ולחסידים. רבים מחסידי רחמסטריווקא אינם נרתעים כלל מלמש את זכותם ולהצביע בבחירות אם כי ברור שלא מדובר על אותם שיעורי הצבעה שנהגו בשנים שלפני תשס"ד". לחסידות זו משקל רב בעיר ירושלים, מעניין היה לבדוק את שיעורי ההצבעה של אנשיה בבחירות המוניציפליות האחרונות.

"אם בבחירות לא יוצא חוצץ כ"ק האדמו"ר מרחמסטריווקא נגד ההצבעה" ממשוך רוסט "אבל בכל הנוגע לחינוך הוא אש להבה וקנאותו באה לידי ביטוי בהתבדלות התקציבית מתקציבי המדינה. היה זה בשנת תשס"ז, כשהרבי קרא לקבוצת עסקנים וגילה בפניהם כי הוא מייחל בכל ליבו להגיע לידי כך שהמוסדות ימומנו רק מכסף שלא הגיע מהממשלה. הרבי הסביר כי אמנם גדולי ישראל התירו את הדבר, אך אין ספק שלכתחילה הדרך המועדפת היא להסתדר לבד עם

הגרי"מ אלטמן מחוג חתם סופר

כסף שלא מגיע מהמדינה. הוא ביקש מהעסקנים שיבדקו אם אפשר להתנתק מהתלות התקציבית, והוסיף כי הוא מוכן מצידו להוסיף מאמץ על מאמץ ולצאת לחו"ל ככל שיידרש כדי לעמוד בעול המעמסה החדשה שהוא מבקש להטיל על המוסדות.

“ההתלבטות הייתה לא פשוטה והוחלט לנסות לצאת לדרך, אך לא למחוק את שמות התלמידים ממצבת התלמידים, כך שאם יידרשו לכך יוכלו בקלות לשוב לפלטפורמת התמיכות הממשלתיות. ראשי המוסדות, חסידים נלהבים, הסכימו כאמור לנסות, יותר מעשור חלף ועבר ורחמסטריווקא מצאה עצמה מוקפת בתומכים מהחוגים הקנאיים שהיוו מקור בלתי אכזב ותחליף ראוי למימון שנחסר”.

בין התומכים הגדולים ניתן מונה רוסט את הנגידים: ר' זרח

שבת בשחקים

'טיסת השבת' שעלתה לכותרות בתחילת השבוע האחרון - החזירה אותנו למאבקים המתמשכים סביב שבידת חברת התעופה הישראלית בשבתות ומועדי ישראל • ההוראה הנדירה של מרן הגרי"ש אלישיב, הוותיק של מרן האדמו"ר מגור והחרם של מרן ה'לב שמחה' והרב שך • מדוע נמנעה כניסת חרדים לנמל התעופה? איך הביאה השביתה הכללית במשק לפיצוץ ההסכמות? וכמה פעמים יחשוב מנכ"ל 'אל על' לפני שיוציא טיסה בשבת? • יונה (ברזל) מצאה בו מנוח

|| יוסי גיטלר ||

צילומים: ארכיון, עובדיה כלימי.

נחיתה תוך חילול שבת נחשבת להפרת ההסכם וטומנת בחובה קנסות כספיים כבדים. בכדי להימנע מהפרת החוזה היה על 'אל על' להנחית את המטוס בשדרה התעופה הקרוב ביותר ולהמתין עמו עד שתצא השבת בישראל

את השבוע הנוכחי פתחנו עם שיטפון של מידע ואינפורמציה שתכליתם אחת: אירוע חריג התרחש בשחקים במהלך השעות שקדמו לכניסת השבת האחרונה. הסיפור נסוב אודות שתי טיסות של חברת 'אל על' שהתעכבו על מסלול ההמראה בשדה התעופה של ניו-יורק, בשל השלג העז שהצטבר על המרחבים וגם עיכב במקביל את בואם של צוות דיילי האוויר, שנתקעו בכבישים החסומים למשך שעות ארוכות.

הטיסה הראשונה הייתה אמורה לנחות לפי התכנון המקורי, בשעה 11:40 בבוקרו של יום השישי. אולם עיכוב בלתי צפוי, מחמת פגעי מזג האוויר כאמור, עיכב את ההמראה - מה שהביא לחשש כבד להזדחל לליבם של הנוסעים, שחישבו ומצאו כי הנחיתה תהיה בזמן הדלקת הנרות בארץ ישראל. מפאת כך ביקשו הנוסעים שומרי השבת, בתוכם רבנים וראשי קהילות והבולט שבהם ראש רשת הכוללים וישיבות 'עטרת שלמה' הגאון רבי שלום בער סורוצקין, לרדת מהמטוס ולעשות את השבת על אדמת ארה"ב.

צוות 'אל על' לא אפשר לנוסעים שחפצו בכך לשוב על עקבותיהם לאחור, אחר שכבודתם כבר הועמסה לבטן המטוס, מאחר וכך קובעים כללי הביטחון הנוקשים של החברה הישראלית, ועל כך גאוותה. הקברניט ערך תרגיל קצר לנוסעים שסירבו לשבת, והודיע שהוא שב לעמדת ההמתנה בכניסה לבית הנתיבות, זאת על מנת שהנוסעים יתיישבו על מקומותיהם. ברגע שזה קרה, לא היסס הטייס לרגע ומשך את הבואינג הענק למרומים.

וכך, כשהוא משייט בין ענני רקיע, התפתח ויכוח נוקב בין הנוסעים החרדיים לצוות, שסיומו היה בנחיתת המטוס בשדה התעופה שבאתונה בירת יוון, זמן קצר קודם כניסת שבת המלכה. את האירוח כיד המלך נטל על שכמו שליח חב"ד באתונה, הרב מנדל הענדל, שמהר למלונות הסמוכים לשדה והספיק להכין את עשרות המנות לקהל מקדשי השביעי שעשה את השבת בבירה היוונית.

פיקוח נפש דוחה שבת

עם המטוס השני הסיפור היה שונה לחלוטין. הוא מלכתחילה היה אמור לנחות סמוך לכניסת השבת, ומשום כך לא היו עליו נוסעים שומרי שבת כלל. השעה שהתאחרה הביאה לחשש של נחיתה בשבת קודש עצמה. כאן התעוררה הבעיה: לחברת 'אל על' יש הסכם חתום עם ערבויות כספיות, המאופסן בכספת במשרדו של עו"ד יעקב וינרוט ז"ל, שערך את החוזה בין החברה לבין ועדת הרבנים למען קדושת השבת שע"י מרגן ורבנן גדולי ומאורי ישראל צוק"ל ויבדלחט"א. נחיתה תוך חילול שבת נחשבת להפרת ההסכם וטומנת בחובה קנסות כספיים כבדים. בכדי להימנע מהפרת החוזה היה על 'אל על' להנחית את המטוס בשדרה התעופה הקרוב ביותר ולהמתין עמו עד שתצא השבת בישראל.

בפועל זה לא קרה. המטוס נחת בנמל התעופה 'בן גוריון' בלוד אחר זמן כניסת השבת. הסיבה: חולת סרטן ששהתה עליו ונוקקה לטיפול רפואי מציל חיים.

בשעות שקדמו לנחיתה התרחשה דרמה לא קטנה. מחברת 'אל על' פנו

למזכיר ועדת הרבנים למען קדושת השבת הרב יצחק גולדקנופף ושיתפו אותו במתרחש. בשלב הזה הועלתה הצעה להנחית את המטוס באחת ממדינות האזור, להוריד את הנוסעים ולהמשיך רק עם החולה, אולם לאחר שעורבו מומחים רפואיים שקיימו התייעצות רפואית יחד עם רופא 'אל על', הביעו הללו את חוות דעתם שסכנה נשקפת לחייה של החולה בכל עיכוב ולו הקצר ביותר.

אז עברה השאלה לרמה ההלכתית, והגיעה למעונו של הראש"צ הגאון הגדול רבי יצחק יוסף ואל מעונו של רב מערב ב"ב הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן, שפסקו כל אחד לחוד, שחובה על הטייסים להמשיך לטוס גם בעצם יום השבת משום חשש פיקוח נפש. הדברים הובאו לידיעתו של הרב גולדקנופף ולאישורו וכך אכן היה.

למחרת השבת הודיעה ועדת הרבנים על זימון מפגש מיוחד עם נציגי החברה ורב 'אל על' הרב חיות, שהיה מעורה בסוד העניינים במהלך כל ערב השבת, לשם ביורור יסודי של העובדות ולהערכת מצב איך ניתן שלא לשוב על המשגים שהביאו לשני הדרמות המקבילות.

כעת, שבנו מעט לאחור, להיסטוריה הלא רחוקה של מאבקי השבת עם 'אל על', שבשיאם הגיעו לכדי חרם מוחלט של כלל היהדות החרדית שהדירה את רגליה ממטוסי החברה עד להשגת הסכם ברור, מספק ובר קיימא.

המטוסים בהסכם הקואליציוני

דברי ימיו של המאבק הם כמעט כשנות המדינה. כל ממשלות השמאל שכיהנו כאן מתש"ח עד תשל"ז, דחו שוב ושוב את דרישות 'אגודת ישראל' להפסקת פעילותה של 'אל על' בשבתות ומועדי ישראל. היו אלו השליטים המפא"יניקים: דוד בן גוריון, משה שרת, לוי אשכול, גודלה מאיר ויצחק רבין שטרפדו כל אפשרות להעלות את הנושא לסדר היום הקואליציוני.

המהפך של 77 הביא גם מהפך בתחום הזה.

היה זה מרן ה'לב שמחה' מגור זיע"א שעורר על החשיבות שבדבר והצהיר על נחיצותו בהוויה הישראלית המתגבשת. אחד הביטויים המפורסמים שטבע היה שאין לך חילול השם גדול מזה, שבשדות תעופה בינלאומיים ינחתו וימריאו מטוסים שעל כנפיהם סמל מדינת ישראל, תוך חילולו של היום הקדוש לעם ישראל.

בהסכם הקואליציוני שנחתם עם ראש הממשלה מנחם בגין אחרי בחירות תשמ"א, ביקש מרן ה'לב שמחה' מגור להוסיף סעיף ובו התייחסות ברורה להפסקת הטיסות בשבת. הבקשה קוימה כמובן, והנציגות החרדית בכנסת עמדה בתוקף על יישומה המלא.

היו אלו ימי מלחמת שלום הגליל, שלהי קיץ תשמ"ב. הנהלת החברה יצאה בקמפיין גוועלאד אימתני נגד הכוונה לאסור עליה לטוס בשבתות ומועדים. מחקרים שהוצגו לציבור הוכיחו נזקים בשווי של 40-30 מיליון דולר בשנה אם הדרישה החרדית תיאכף. בישיבה של אחת מועדות הכנסת שדנה בסוגיה, הוצגו נתוני סקר מהם עלה ש-73% מהציבור הישראלי מתנגדים להפסקת הטיסות בשבתות וחגים.

המלחמה בגליל שלהבה את הרוחות. שהתנהלה באותם ימים בלבנון. יו"ר של אחד מועדי העובדים של החברה התבטא אז "חברינו ובנינו משרתים בחזית, ואילו אנשי אגודת ישראל מגייסים אוגדות שלמות, כאשר היעד למלחמתם הוא חברת אל על".

המנתחים הבריאטריים הבכירים לשירותכם במימון מלא של קופות החולים

השמנת יתר קיצונית נחשבת בשנים האחרונות למחלה לכל דבר ובמרכז הרפואי 'מעני הישועה' מתגייסים להנגשת השירות הטוב ביותר בנייתוחי קיצורי קיבה, במסגרת הרפואה הציבורית וללא תשלום נוסף. היחידה כוללת גם מרפאה מייעצת, וועדה בריאטרית ומרפאת מעקב.

לועדה הבריאטרית ניתן לקבוע תור במוקד זימון תורים: 03-5771188
או במייל: bariatric@mhmc.co.il

ביקשתם טופס 17 עבור שירות רפואי
הניתן במעני הישועה ובקשתכם נדחתה?
פנו למוקד הסיוע ונשמח לעזור לכם לממש את זכויותיכם!

הזכות שלנו לסייע להתחייבות שלכם 03-5775473
תופס17@mhmc.co.il | אימייל: 03-6153727 | 09

מרכז רפואי
מעני הישועה
אקדמי מרפאה

לפרטים נוספים 03-5771111 | רחוב הרב פוברסקי 17, בני ברק | mymc.co.il

קו עיתונות

רשת השבועונים המקומית המובילה והגדולה בציבור החרדי

לפרסום ב- קול העיר בני ברק

חזקי פרקש
050-7691234

מירי שבתאי
050-8737199

בס"ד

תלמידת י"ב, בואי לפעילות מהנה בחופשת החנוכה

יום רביעי, כ"ז בכסלו (05.12) בשעות הבוקר

בתוכנית:

שיחה עם יועצת לימודים ותעסוקה:
"כלים לבחירת מקצוע"

הדרמה הקומית החדשה של טלי אברהמי
"לשם שינוי"

תחשבי יותר, תחשבי לוסטיג!
נפתחה ההרשמה לשנה"ל תש"פ

המרכז
האקדמי
לב
קמפוס לוסטיג
אסתר בכבוד. בית אל מור

www.jct.ac.il
רח' האלוף דוד 187, רמת גן

לפרטים
והרשמה 03-6307109

החזקנו ממנה
חברה שמקבלת את
הערכים היהודיים,
כחברה בינלאומית-
ישראלית. אנחנו לא
יודעים אם הייתה
פגיעה בשבת גם
בעבר שלא ידענו
עליה. מי יודע אם לא
הולכנו שולל במשך
תקופה ארוכה?

פעמית שלא תחזור על עצמה יותר.
כעבור מחצית השנה, בחודש טבת תשס"ו, נערכה שביתה כללית
במשק. במסגרתה הושבתו גם שירותי התעופה של מדינת ישראל.
השביתה הסתיימה לקראת סוף השבוע וב'אל-על' נערכו לעומס רב של
טיסות שאמורות היו למלא את החלל שהותירה השביתה בלוח הטיסות.
כבר לפני השבת היו מי שהתריעו על העומד להתרחש, ובימים שקדמו
לשבת האמורה נערכה פעילות שתדלנית רחבת היקף למנוע את הטיסות
בשבת.

מִרְנָן עמוד ההוראה הגר"ש אלישיב זצ"ל שהדברים הגיעו לשולחנו
ביום חמישי, התבטא בחריפות: "אל-על מחזיקה בקו הכי מאוים בעולם,
הם רוצים עכשיו להתעסק עם השבת"? בהוראת גדולי ישראל, מרנן
הגר"ש אלישיב זצ"ל ולהבדיל בין חיים לחיים מרנן האדמו"ר מגור,
שהקימו את ועדת הרבנים למען קדושת השבת, בה ישב גם נציגו של מרנן
הראש"ל צ' הרב עובדיה יוסף זצ"ל (עד היום יש בוועדה ייצוג שווה 3)
רבנים) לשלושת הזרמים והתנועות החרדיות: אגודת ישראל, דגל התורה
(וש"ס), התכנסה הוועדה לישיבת חירום כבר באותו ליל-שישי, לבחון את
הנתונים ואת המידעים שזרמו משדה התעופה.

מזכיר הוועדה, הרב יצחק גולדקנופף, מסר לכלי התקשורת כי הוא
והרבנים חברי הוועדה יכונסו בכדי לברר את כל הפרטים ולדעת מה בדיוק
התרחש, כשהוא אינו שולל ישיבה של מועצת גדולי התורה שתתכנס
בדחיפות לדון בנושא.

למחרת בבוקר אמר הרב גולדקנופף כי הוא מאמין שהפרשה תביא
לפגיעה אנושה באמון הציבור החרדי בחברת אל-על. "החזקנו ממנה
חברה שמקבלת את הערכים היהודיים, כחברה בינלאומית-ישראלית.
אנחנו לא יודעים אם הייתה פגיעה בשבת גם בעבר שלא ידענו עליה. מי
יודע אם לא הולכנו שולל במשך תקופה ארוכה?"

ב'יתד נאמן' הופיעה באותו בוקר מתקפה חריפה על חילולי השבת
של חברת 'אל על', בה נכתב בין היתר: "לאחר שאל-על נאלצה להתנצל
פעמיים בשנתיים האחרונות על טיסות שביצעה בשבת בשל 'אילוצים',
והתחייבה בפומבי כי לא תטוס יותר בשבתות, צפויים הערב - עם כניסת
השבת - ובמהלך השבת, להתבצע חילולי שבת המוניים על ידי החברה
שתטיס אלפי נוסעים".

מ'אל על' נמסר אז בתגובה: "מאז ומעולם נהגה החברה לעשות כל
שביכולתה על מנת להביא את נוסעיה ליעדם בזמן ובמועד המתוכנן.
במידה וחלים עיכובים בטיסות אל-על, עקב אילוצים כגון השביתה
הכללית אשר הייתה במשק, השיקול המרכזי של אל-על היה ונשאר
הבאת הנוסעים ליעדם בזמן ובמועד שנקבעו מראש. החברה תפעיל היום
ומחר (חמישי ושישי) כשבעים טיסות נכנסות ויוצאות. החברה תיתן
מענה לשומרי השבת בכדי שלא ייקלעו לחשש לחילול שבת". כשהיא
מרמזת בהתחמקות כי אכן תפעיל טיסות ביום השבת.

"גם במחיר הפסד ממון"

הפרת הסיכומים הובילו לשורה של צעדי מחאה חריפים מצד הציבור
החרדי. את המאבק הוביל מרנן האדמו"ר מגור יחד עם מרנן פוסק הדור
עמוד ההוראה הגר"ש אלישיב זצ"ל. הביטוי המעשי הראשון ניתן

אולם בגין היה נחרץ בדעתו לקיים את ההסכם. ועדי העובדים וקבוצות
ליברליות כמו 'הליגה למניעת כפייה דתית' הפעילו לחץ מטורף על
הממשלה שלא להסכים עם הדרישה. הדברים הגיעו לשיא כאשר באחד
הימים היה ניסיון למנוע מיהודים חרדים לבוא בשערי הטרימינלים של
שדה התעופה. גם שר התחבורה דאז, חיים קורפו, נחלץ בנס מאסיפה
שערך עם הנהלת החברה, לאחר שהעובדים כיתרו את המבנה במחאה על
ההסכמות המתגבשות עם חברי הכנסת של 'אגודת ישראל'.

ההתנגדות העזה של העובדים נבעה מסיבה פשוטה. המשכורת בימי
מנוחה מזנקת במאות אחוזים ואין עובד שרוצה להפסיד את הסכומים
הללו. כמובן שעבור תלוש המשכורת האישי הם גייסו את כל האלמנטים
המוכרים של כפייה דתית והשתלטות חרדית על מרחב החיים הציבורי
בישראל, דברים שנקלטו היטב בראש הישראלי.

בסופו של דבר רשמה 'אגודת ישראל' ניצחון מוחץ בקרב. לקראת ימי
הרחמים והסליחות של תשס"ג הצטמצמו הטיסות בשבתות ובאזור ימי
החנוכה של אותה שנה הם הופסקו לחלוטין. ביני לבניי גם הכריזו גדולי
ישראל בראשות מרנן ה'לב שמחה' ומרנן הרב שך זכר צדיקים לברכה, על
חרם שאסר את הטיסות בחברת 'אל על' עד שתקבל על עצמה לשמור את
יום השבת, כפי שכן אירע.

"מתעסקים עם השבת?"

חצי יובל החזיק ההסכם ללא פרץ וללא צווחה. בשלהי שנת תשס"ה
החלו להישמע חריקות. הייתה זו טיסה חד פעמית שיצאה מבנגקוק בירת
תאילנד לישראל בעיצומה של השבת. הסערה שפרצה בעקבות כך ברחוב
החרדי הביאה את מנכ"ל 'אל על' דאז, דוד מיימון, להתנצל בפני ועדת
הרבנים למען קדושת השבת, ולהבטיח נאמנה כי מדובר במעידה חד

לאחר שאל-על
נאלצה להתנצל
פעמיים בשנתיים
האחרונות על טיסות
שביצעה בשבת בשל
'אילוצים', והתחייבה
בפומבי כי לא תטוס
יותר בשבתות, צפויים
הערב - עם כניסת
השבת - ובמהלך
השבת, להתבצע
חילולי שבת המוניים
על ידי החברה
שתטיס אלפי נוסעים

לערביות ברורות וזכות וטו לרב.

קן תרופות מכרטיסי טיסה

כעבור שבוע הגיעו הצדדים להסכמות, וב'אל על' נכנעו לדרישת גדולי ישראל והסכימו להעניק זכות וטו לרב הראשי וכן ניאותו למתן ערבויות כספיות משמעותיות.

ביום שישי ה-5/1/2007 נחתם ההסכם הסופי עם 'אל על'. בהודעה משותפת של ועדת הרבנים ודוברות 'אל על' נכתב: "במסגרת ההסכמה הודיעה חברת אל על כי בכוונתה להמשיך את שמירת השבת כפי שהונהגה בחברה מאז ההסכם שקיבלה בשנת '82 וכפי שהחברה הודיעה בעבר". מזכיר הוועדה למען השבת, הרב יצחק גולדקנופף, מסר אז ל-ynet: "ההסכם הושג לאחר שהובא בפני גדולי ישראל שנתנו את אישורם לתוכנו".

עו"ד יעקב וינרוט שישב על ההיבט המשפטי של ההסכם מסר כי: "הושג הסכם לשביעות רצונם של שני הצדדים. יש הסכמה מוחלטת בין אל על לציבור החרדי".

הערבויות ניתנו בצורה מחוכמת, כך שלא ניתן יהיה לטעון לשחיתות ולמעשי גניבה של מי מהצדדים. בעל הון יהודי-חרדי המתגורר בארצות הברית פתח קרן צדקה לתרופות שאינן בסל הבריאות, בה הפקיד חצי מיליון דולר ובמידה ואל על תפר את ההסכם, יועבר הכסף מכרטיסי הטיסה לקרן זו. עוד נקבע כי מי שיחליט על התרופות בהן יושקע הכסף יהיו פרופסור גבי ברבש ומנהל בית החולים הדסה עין כרם דאז, פרופסור איתן מור יוסף.

מאז, במשך עשור ומחצה, לא נרשמו חריגות מהתקן מצד 'אל על'. השבוע היה זה אך כפסע שהדבר יקרה חלילה, ועל כך כונסה ועדת הרבנים בכדי לבחון את הפרטים ולוודאות כי אכן לא נפל פגם בהתנהלותה של החברה ואין צורך במימוש הערבויות האמורות.

כשבוע לאחר אותה שבת, אז פרסמה ועדת הרבנים קריאה בעיתונות החרדית הרשמית שלא לטוס יותר עם חברת 'אל על' בשל חילולי השבת. לקריאה צורף נוסח חריג שכתב מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל: "אין זה כבוד שמייס ואין ראוי לטוס בחברת אל על גם במחיר הפסד ממון". על הכרוז הנדיר והחריג חתמו גם מרן האדמו"ר מגור, מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, מרן הראש"ל הגר"ע יוסף זצ"ל, מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי, מרן פוסק הדור ה'שבט הלוי' הגר"ש הלוי וואזנר זצ"ל מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל ושאר חברי מועצות גדולי וחכמי התורה ועוד מגדולי ישראל.

אין מה להרחיב על השפעתו של כרוז מסוג זה על העולם החרדי. תוך ימים ספורים התרוקנו כליל המטוסים מבעלי חזות חרדית. החרם תפס תאוצה והחל להשפיע על מאזן הכספים של חברת התעופה.

כמה שבועות ארך המו"מ בין מזכיר ועדת הרבנים הרב יצחק גולדקנופף לנציגי חברת 'אל על', במהלכם עלתה דרישת גדולי ישראל למסמך חתום בעל תוקף משפטי, שיחייב את החברה שלא לטוס בשבת, עם סנקציות משמעותיות במקרה של הפרה. מי שהופקד על הפן המשפטי וריכוז את הטיפול בסוגיה, היה עו"ד ר' יעקב וינרוט ז"ל, שזה עתה הלך לעולמו והיה נאמן על גדולי ישראל לשמש כבא כוחם מול חברת 'אל על'. שלושה שבועות אחרי שפרצה הסאגה ושבוע לפני שבאה לפתרונה, כבר נוסח מסמך גובשו הסכמות ברורות בין עו"ד וינרוט והרב גולדקנופף להנהלת החברה. לרגע היה נראה שהנושא כבר מאחורינו, אולם כאשר הובא המסמך לעיונו של מרן האדמו"ר מגור התנגד הרבי להסכמות ודרש לשלב את הסעיפים הכוללים ערבויות כספיות כבדות במקרה של חריגה וקבלתו של רב מוסמך שתהיה לו זכות וטו בכל החלטה.

בהסכמות הראשוניות הללו נאמר שהחברה "תתייעץ עם רב", אולם הדרישה של גדולי ישראל הייתה לזכות וטו מוחלטת, כמו כן סירבה החברה להפקיד ערבויות ורק סוכם כי תוקם ועדת הידברות של 'אל על' והציבור החרדי.

במסגרת ההסכם שהתגבש, נאמר כי חברת 'אל על' תמשיך במדיניותה עד כה שלא לטוס בשבת כלל, וכאשר ייווצר מצב של פיקוח נפש, תקבל חברת התעופה את החלטתו של רב שיפסק בנושא. זהות הרב הייתה אמורה להיות הרב הראשי הספרדי: הראש"ל צ. באותם ימים היה זה הגרש"מ עמאר (כיום רבה של ירושלים). כיום, כפי שאירע השבוע, היה זה הגר"י יוסף.

לפי ההסכם שהתגבש, 'אל על' לא תחתום על ערבויות בנושא זה, כך שבאם החברה תחלל שבת בעתיד לא תאלץ לשלם קנס. עם זאת, החברה התחייבה לפצות את כל הנוסעים החרדיים שרכשו ארוחות 'גלאט כשר' באם תחלל שבת והנוסעים החרדים יבטלו את הטיסות.

בנוסף סוכם כי תוקם ועדת הידברות בין ראשי 'אל על' ורבני הציבור החרדי, שיעסקו במשך חצי שנה במכלול שאלות בנושאים הקשורים בשירות 'אל על' לציבור החרדי, בעיקר בנושא של שבת, אולם גם בנושאים נוספים.

בכך למעשה ממשיכה 'אל על' במדיניותה שלא לטוס בשבת כלל, אולם היא תחמיר את הנזלים במקרים יוצאי דופן.

באחת הפגישות עם ועדת הרבנים התבטא מנכ"ל 'אל על', חיים רומנו, "אם עד עכשיו שקלתי 50 פעמים אם לעלות טיסה בשבת או לא, היום אני יכול להבטיח לכם שאשקול זאת 180 פעם".

שושביני המהלך כבר סובכו בין בתי גדולי ישראל לאשורו ההסכם, אולם - כאמור - במעונו של מרן האדמו"ר מגור נמשכה הדרישה

"דברו דבר ולא יקום, כי

עממבר - אל"

בעקבות מותו של סא"ל מ',
קווים לדמותו של הלוחם היחיד
שעד כה לא הותרה תמונתו
לפרסום - עמנואל מורנו הי"ד •
אהבת התורה וכוח הרצון שליוו
את 'החייל הטוב בעולם', לימודי
השפה הערבית וגידול הזקן
ששימשו פתח לקונספירציות
והפעולות הנועזות שהותרו
לפרסום • אגדה בחייו ובמותו

|| איילה אבן האזל ||

מגדל הפיקוח בשדה התעופה הישן של אנטבה

המאורעות האחרונים מחזירים אותנו אל מותו הטראגי של סגן אלוף עמנואל מורנו, קצין בסיירת מטכ"ל, שהיה ההרוג האחרון של מלחמת לבנון השנייה בקיץ 2006, במבצע סודי בבעל-בק, ועד היום חל איסור לפרסם את תמונתו - בשל חשש לפגיעה בביטחון המדינה

סגן אלוף מ' שנהרג לפני שבוע בפעולה חשאית בעזה ושמו נאסר לפרסום, מעלה נשכחות מדמותו של הלוחם החשאי ביותר שנפל ביום האחרון של מלחמת לבנון השנייה, לוחם סיירת מטכ"ל - עמנואל מורנו. עד היום נאסר לפרסם את תמונתו בשל חשש לפגיעה בביטחון המדינה.

מי היה עמנואל? הבחור הרזה, נמוך הקומה שהצליח להתקבל לסיירת מטכ"ל, הקצין שחייליו כינו אותו "בר כוכבא"? ומפקדיו קראו לו "אחד בדור". על פעולותיו החשאיות לא נדע כנראה בזמן הקרוב.

לפני שבוע, בפעולה נועזת של צה"ל ברצועת עזה, כוח צה"ל עם לוחמי יחידה מובחרת חדר לרצועת עזה, אך הפעולה הסתבכה ובמהלכה פרצו חילופי אש. לדאבונו, סגן אלוף מ' נהרג, על שמו המלא של הקצין הוטל צו איסור פרסום. בן 41 היה במותו.

מתברר כי הכוח שהיה מסוער נכנס לעומק השטח ממזרח לחאן יונס, הכוח עורר את חשדם של הפלשתינאים והללו החלו לתחקר את יושבי הרכב. הכוח הבין שנחשף – ניסה להימלט בחזרה לשטח הישראלי, אך מצא את עצמו כשהוא מוקף מחבלים. באותם רגעים מקבל מ' החלטה נועזת והוא פותח באש מהמושב האחורי - בכך הוא עצמו נחשף לאש, וזאת על מנת להציל את שאר הכוח ולאפשר להם להסתער על המחבלים.

ההחלטה האמיצה אותה קיבל עלתה לו בחייו. הקצין הנוסף שהיה עמו קופץ אחרי מהרכב ואחרי הסתערות על המחבלים והריגת כמה מהם – הקצין חוזר לרכב על מנת לחלץ את מ' ונפצע קשה. סמוך לגבול התנגש הרכב בקיר בטון, ומשם חילצו אותם מטוסי קרב ומסוק שהוקפצו לאוויר. המסוק נחת כנראה בצד הפלסטינאי – כשהמטוסים מעניקים לו מרחב הגנה מאובטח - בחסות זאת חולץ הכוח יחד עם פצוע קשה והרוג אחד. הרכב הופצץ על ידי הצבא אחרי שננטש. עיתון כוונתי מדווח כי הלוחמים שהו בשטח יממה אצל סיעץ מקומי בחן יונס לפני שנחשפו.

למרות צו איסור הפרסום, יו"ר הוועדה לביקורת המדינה ח"כ שלי יחימוביץ לא התאפקה, פרסמה את תמונתו המטושטשת וכתבה: "שמו האמיתי כנראה לא יתפרסם לעולם, אבל אפשר לומר בכאב עצום, שמותו של סגן אלוף מ' מעמיד באופן מזוויע עוד יותר את חוק הלאום הגזעני והנתעב, הקובע כי אזרחים כמו מ' ז"ל, האם אזרחים סוג ב'". בכך רמזה שלי יחימוביץ למוצאו הדרוזי של מ', וחזרה על המסר השגוי לפיו חוק הלאום מעמיד בדרגה ב' את אזרחי ישראל הדרוזים.

המאורעות האחרונים מחזירים אותנו אל מותו הטראגי של סגן אלוף עמנואל מורנו, קצין בסיירת מטכ"ל, שהיה ההרוג האחרון של מלחמת לבנון השנייה בקיץ 2006, במבצע סודי בבעל-בק, ועד היום חל איסור לפרסם את תמונתו - בשל חשש לפגיעה בביטחון המדינה. בהיסטוריה הקצרה של מדינת ישראל, הכרנו כמה אנשים שחרפו את נפשם על מנת להציל את יושבי ארץ ישראל, ביניהם ניתן להזכיר את המרגל אלי כהן שהגיע עד לתפקיד בכירים ביותר בממשל הסורי וכך הצליח להעביר מידע חיוני על התכניות הזדוניות של אויבנו, ולבסוף נתפס והוצא להורג בתליה. ובכל זאת כשמגיעים לדמותו של עמנואל מורנו – מתברר שאין גבול לאומץ הלב.

כוח רצון אדיר

עמנואל היה בן שנה כשהוריו עלו לארץ מצרפת והם התגוררו בשכונת סנהדריה בירושלים. בן חמש היה עמנואל כאשר מטוס ישראלי נחטף לאנטבה. במטוס הייתה גם אזרחית צרפתייה ששוחזרה והיא לא אחר מאשר סבתו של עמנואל שחזרה מביקור בישראל. לאחר שחזרה מיהרו אנשי המוסד לטוס לצרפת ולהיפגש איתה, נינט ספרה להם בפרוטרוט את כל המידע שהיה לה על בית הנתיבות באנטבה – בו הוחזקו הישראלים, ואף שרטטה בצורה מדויקת את מבנה המקום, מה שאפשר בהמשך ליחידה מובחרת לחדור לשטח ולשחרר את השבויים במבצע נועז.

עמנואל היה בוגר של המכינה קדם צבאית בעלי. לאחר מכן בסיירת מטכ"ל חברו לצוות היה לא אחר מאשר נפתלי

בנט, לימים שר החינוך ובשעת פרסום השורות אולי אף שר הביטחון. בשלב הראשון הגיעו מאה צעירים לאימונים של הנבחרת – זו הייתה ההתמודדות הראשונה של עמנואל עם הצבא וזה לא היה קל, אבל לרגע עמנואל לא חשב לוותר, הוא המשיך בזכות כוח הרצון, בזכות האמונה ופסוקים מהגמרא - כל אלה נתנו לו את הכוח לא להיכנע.

לקראת סוף הטירונות החליטו המפקדים שהאימונים היו קלים מדי והחליטו להאריך אותם בשבוע נוסף. שבוע איפוס הם קראו לו. נפתלי בנט מספר כי הוא זוכר עד היום את אותו שבוע סיוט. שבוע של אמונים מפרכים כשביליה יש 50 דקות לשינה בלבד. לאחר אותו שבוע החליטו המפקדים מי נשאר בסיירת ומי עובר ליחידה אחרת. 25 חיילים נשארו, עמנואל מורנו ונפתלי בנט היו בתוכם.

נפתלי בנט מספר כי עמנואל מורנו בתחילת שירותו לא היה כוכב בולט, הוא לא היה גבוה וחסון אלא נמוך ורזה, אך הוא עמל כל העת לשפר את כושרו הגופני, יכולת הניווט, מיומנות הירי ועוד. בשבועות הראשונים היה עמנואל בשליש האחרון מבחינת ביצועי הצוות, לפעמים נשק ממש לקו האדום – קו ההדחה ורק בכוח ההתמדה ורצונו העז הגיע לאן שהגיע.

סביב דמותו נקשרו אגדות רבות של לוחם אמין: "אחד בדור", "בר כוכבא", החייל הטוב ביותר שהיה מאז ומעולם בתולדות צה"ל – הם רק חלק משלל כינויי, לצד זה היה עמנואל גם אדם צנוע, בעל ענווה ומדקדק במצוות.

יום אחד, כך מספרים חבריו, הגיע ליחידה קצין שסופח אליה. בקבלת הפנים קיבל הקצין בגדי עבודה, דלי וסמרטוט והוא התבקש אחר כבוד לנקות את שירותי היחידה. כשהגיע לשירותים פגש בחייל בבגדי עבודה ללא דרגות, שנראה מבוגר משאר החיילים ביחידה, אותו חייל ניסה לפתוח סתימה בשירותים. "כדאי לך לקפל את השרוולים", ייעץ לחייל האלמוני והחייל קיפל את השרוול ושב למלאכתו בלי להוסיף אומר. אך ההפתעה המוחלטת הייתה עבורו כאשר התבקש להתייצב במשרדו של עמנואל מורנו, ופגש את מי שהיה לא אחר מאותו חייל אלמוני.

עד היום אסור לפרסם את תמונתו של עמנואל. ניהושים רבים צפים ועולים ובתוכם ספקולציות רבות מדוע אסור לפרסם את תמונתו, ויש לכך כמה סיבות: פרסום התמונה יכול לחשוף חברים ומשתפי פעולה שעדיין בקשר עם גורמים עוינים. סיבה נוספת, החשש שפרסום התמונה עלולה לגלות שהיה מעורב בפעילות כלשהי באיזה שהוא מקום. ומישהו יהיה מופתע לגלות שישראלי ולא ערבי - התנהל מולו. יש גם ספקולציה על כך שמורנו ניהל חיים כפולים של ממש והיה כמעט מרגל.

בהיסטוריה הקצרה של מדינת ישראל, הכרנו כמה אנשים שחרפו את נפשם על מנת להציל את יושבי ארץ ישראל, ביניהם ניתן להזכיר את המרגל אלי כהן שהגיע עד לתפקיד בכירים ביותר בממשל הסורי וכך הצליח להעביר מידע חיוני על התכניות הזדוניות של אויבנו, ולבסוף נתפס והוצא להורג בתליה. ובכל זאת כשמגיעים לדמותו של עמנואל מורנו - מתברר שאין גבול לאומץ הלב

העיתונאי אלון בן דוד היה בביקור אצל הוריו של עמנואל, אילן וסילווייה, עולים מצרפת שמבינים כי גם אחרי מותו – עמנואל יישאר מאחורי הקלעים. יום אחד הופתעו ההורים לשמוע שבנם למד ערבית, אמו ראתה שהוא מקבל מאה בערבית למרות שלא ידעה שהוא דובר את השפה והוא מעולם אף לא רמז לכך... ההורים מספרים כי התרגלו להגיד על הבן שהיה תמיד מזוקן כי הוא משרת ברבנות הצבאית. רק לאחר מותו הבינה המשפחה מעט מהמבצעים והתפקידים שעשה עמנואל. גם בבית הוריו לא תוכלו למצוא תמונה של עמנואל על הקיר בסלון, אלא רק במסדרון, במקום מוסתר.

מבצע עוקץ ארסי

עמנואל ששירת גם במודיעין וגם בשב"כ, היה מעורב בשני מבצעים שניתן לגלותם: מבצע עוקץ ארסי ב-1994: עמנואל ולוחמי הסיירת הפתיעו בלילה את מוסטאפה דיראני, שהיה אחד מחוטפיו של הנווט רון ארד, ואת אשתו בחדרם בביתם שבלבנון. אשתו של דיראני צרחה ללא הרף, דבר שהיה יכול לסכן את כל הכוח ולהעיר את תושבי הכפר, עד אשר עמנואל הצליח להרגיע אותה במבצע שעוד ידובר בו, מבלי לבזבז כדורים. ומבצע נוסף לחילוף נהג המונית אליהו גורל, שנחטף והוחזק במרתף של בית בביתוניא – והוכתר בהצלחה. מפקד הצוות הגדיר זאת במילים פשוטות: "אם צה"ל הוא הצבא הטוב בעולם וסיירת מטכ"ל היא היחידה הטובה ביותר בצה"ל, ועמנואל הוא הלוחם הטוב ביותר בסיירת מטכ"ל – אז עמנואל הוא הלוחם הטוב ביותר בעולם". רק לפני כמה חודשים הותר לשמוע לראשונה את קולו של מורנו ולשדר אותו - לאחר יותר מעשר שנים, לבקשת המשפחה, ואלה הדברים שנשא עמנואל: "קיימות שלוש דרכי תגובה מול משבר: האחת לשקוע במצולות הייאוש והדכדוך, זו אינה דרכנו כלל ועיקר, ולא נאריך בה. הדרכים האחרות מבטאות אופטימיות, אך האחת מושבחת מן השנייה. הראשונה מביטה אל עבר האור שאחרי החושך, הטוב שמעבר לרע, ומתעלמת מעצם קיום הרע – זו הדרך הקרויה בפי העם "לראות את חצי הכוס המלאה". "אך יש דרך טובה ממנה", מוסיף מורנו ומחדש, "וזהי דרכו של רבי עקיבא: שימוש ברע כמנוף להתחזקות. כידוע כשאדם נמצא בקושי ובמשבר הוא מגלה כוחות נפש שאילולא המשבר לא היו באים לידי ביטוי, בדומה לחייל

אביו של עמנואל מורנו

שעבר מסלול קשה ומיגע. ניתן לומר שלמרות ובעצם בזכות אותם קשיים, הוא יוצא חייל מחושל וטוב יותר. ניתן איפה לסכם ולומר שבדרך האופטימית הראשונה נשארים חזקים, בעוד שבדרכו של רבי עקיבא יוצאים מחזקים."

אוהב תורה ולומדיה

נפתלי בנט מספר כי בשנת 2002 כאשר הוא היה בארצות הברית עמוק בעסקי ההייטק, הוא טס לארץ וכמובן נפגש עם עמנואל מורנו. "מורנו התעניין במה אני עוסק ושאל הרבה שאלות, אך, אמר לי משפט שיישאר חקוק אצלי לנצח - כל הדבר הזה, כסף, לא מושך אותי. צריך לתת הכול למען המדינה."

עמנואל מורנו היה בעל יראת שמיים, אהבת תורה ומדקדק בהלכה. היה ממעט במילים ומרבה בעשיה. על שולחנו במשרדי היחידה היו פזורים תמיד ספרי קודש - "חפץ חיים", "דרך ה'" של הרמח"ל ועוד. את זכותו ללמוד תואר שני על חשבון הצבא בקש להסב ללימודים תורניים, מבחינתו שנתיים ללמוד תורה עדיפות באופן מובהק על פני כל דבר אחר.

מקורביו מספרים כי גם אחרי פעילות מפרכת לא היה מפספס תפילה, והקפיד ודקדק בהלכות שבת וכשרות. מורנו היה אדם שלא מרבה בדיבור אך במידה ואדם דתי או שאינו דתי פתח עמו בשיחה על אמונה, מורנו היה משוחח עמו בלהט תוך שכנוע פנימי עמוק.

הרב משה קינן, מרצה ידוע בארגוני קרוב רחוקים, מספר כי היה לו קשר אישי עם עמנואל, עוד כשהיו נערים. הרב משה מתאר את עצמו באותם ימים, כנער ביישן נחבא אל הכלים ואיכשהו עמנואל הפך לחבר שלו. החזון איש אומר "נגר דורך על נסורת, מסגר במהלך עבודתו דורך על שבבי מתכות, נפח דורך על זכוכיות ואנחנו בני האדם נרצה או לא נרצה דורכים על נשמות" - כשהכוונה למילים חדות שנאמרות, ואילו עמנואל היה טורח להשחיל לו מחמאות ופרגונים בכל עת שהיו נפגשים, והמילים האלה היו משפיעות עמוק.

הרב משה מתאר כי כאשר התחיל ללמוד בכולל דרכי הוראה אצל הרב אליהו, היה נדהם מעמנואל שהיה בעל תפקיד בכיר בצבא, בדרך כלל אנשים כאלה שקועים עמוק בחומרות העולם הזה, ובכל זאת עמנואל היה שונה, בעל ענווה וקלט את עמלי התורה, את האנשים הרוחניים באמת - וחלק להם כבוד. לעמנואל היה כוח 'להרים' את הבן אדם ואנשים היו מרגשים שמחה כאשר היו רואים אותו.

בזכות עמנואל, מספר הרב משה קינן, החלתי לתפוס יותר ברצינות את לימוד התורה שלי ואת הכוח שאני מלמד אחרים תורה. הוא היה נוהג לפרגן ולדרבן אותי: "דע לך אני אוהב לשמוע אותך, והשיחות שלך מאד מחזקות אותי. תמשיך לדבר... תדבר... תדבר..."

פעם אחת, בתפילת שבת התפללנו בבית כנסת בגבעת מרדכי בירושלים, אני ועמנואל ואחיו של עמנואל – דוד. בדיוק באותה שבת הרב לא הגיע, אז הגבאי פנה אלי ואמר: "קום תגיד דבר תורה." ולא הכנתי שום דבר תורה... אני שהייתי טיפוס בישן מאד, הרגשתי שאני צריך 4 שעות להכין, בשביל להיות מסוגל לפתוח את הפה. ועמנואל אומר לי, "קום". אבל לא הכנתי... הגבאי התעצבן קם ואמר "ברכו את ה' המבורך" והתחיל תפילת ערבית של שבת.

נגמרה התפילה והגבאי מקפיד עלי ולא מנשק אותי כמנהג המרוקאים. ואני יוצא עם עמנואל החוצה ואמרת בליבי יהיה לי לפחות נחמה בעמנואל, הוא מהצד שלי הוא תמיד בסדר... ולהפתעתי הוא אומר לי, "אני כועס עליך!" אמרתי בליבי אבוי, גם הרב כועס עלי גם עמנואל כועס עלי... "מה עשיתי לך עמנואל?"

"תגיד לי למה אתה מתבייש לדבר? בשביל כבוד? אולי לא הכנתי דבר תורה יפה, וורט יפה? בשביל כבוד של בני אדם?" הקשה עמנואל, "אתה יודע מה זה לדבר בדברי תורה - דברי אלוקים חיים! תקום תקרא הלכה, תקום תקרא את הפסוק הראשון בתורה, אתה לא צריך להתבייש מאף אחד." "אז איך אני יכול לתקן את זה?" "אתה לא יכול לתקן את זה! עכשיו 40-50 איש לא שמעו דבר תורה בגללך." ואז חשבנו בכל זאת, כיצד אפשר לתקן את זה. החלטנו שנעשה

אותו מורנו: "מה תעשה עם חלילה טיל יפגע במסוק ויישאר לך 5 שניות לחיות?" חשב החבר וענה: "אני משער שאהיה מאד מפוחד, אעצום עיניים ואחכה שזה ייגמר כמה שיותר מהר, ובלי כאב."

עמנואל חשב לרגע ואמר: "מה שאני אעשה ומה שאתה אמור לעשות, זה להגיד שמע ישראל". הסתכלתי עליו. "מה זה ייתן לך? הרי בכל זאת שניה לאחר מכן המסוק יתרוסק וכולנו נמות." אז אמר לי עמנואל משפט אשר ימשיך ללוות אותי כל חיי: "אם לאדם נשארות חמש שניות לחיות, ועדיין יש בשניות אלה משמעות לחייו ושאיפה למה שאחריהם, משמע לכל החיים שלו יש משמעות... אנחנו לא חיים בשביל לספק את היצרים, או ליהנות ולחיות את הרגע, אלא, החיים הם שלב נוסף בדרך אל השלב הבא."

המשפט הזה מלווה אותי מאז ועוד לי בכך שאני מבין שמבחינתו של עמנואל החיים האלה הם רק שלב בדרך לשלב הבא – החשוב יותר. אומנם אני לא אדם דתי, כותב החבר לפלוגה, אך אני מאמין שהאמונה החזקה של עמנואל עזרה לו להעביר ברוגע את כל הרגעים הקשים בחייו, ובעיקר מהרגע שהוא נפצע ועד שבו הוא נפטר. אותי הדבר מחזק.

לאחר שהפסקת האש במלחמת לבנון השנייה נכנסה לתוקף, הוביל מורנו קבוצה של מאה חיילים מחופשים לחיילי צבא לבנון, לפעולה אליה הגיעו במסוקי יסעור. מטרת הפעולה הייתה להשיג מסמכים והוכחות כי החיזבאללה ממשיך להתחמש בנשק רוסי וכי הברחות הנשק נמשכות למרות הסכם הפסקת אש.

יש לציין כי הפעולה דלפה לתקשורת הערבית ובכל זאת הוחלט בישראל לבצע אותה. רוב הפעמים מבצעים מהסוג הזה מסתיימים בשלום, אך הפעם, הפעולה אומנם הסתיימה בהצלחה, אך בחזרה נקלע כוח צה"ל למארב חיזבאללה שהוכן מראש, ומורנו שנסע בג'יפ בראש הכוח, נפגע ונפטר מאוחר יותר מפצעיו.

עמנואל הניח אחריו אישה ושלושה ילדים. בן 35 היה במותו. יהי זכרו ברוך.

עמנואל מורנו עם ילדיו בהתנתקות

שיעור חדש - דף יומי מיום ראשון הקרוב, באופן קבוע לפני התפילה, ועמנואל היה אחד מהמייסדים עד שלמים עבר דירה. במסגרת השיעור, הספקנו כבר לגמור את הש"ס פעמיים. והשיעור הזה נולד ממילים פשוטות.

"חמש שניות לחיות?"

אחד מחבריו של עמנואל מורנו סיפר במכתב ששלח למשפחתו של עמנואל, כי במסגרת השירות הצבאי שאל

מצבתו של עמנואל מורנו

עמנואל מורנו היה בעל יראת שמיים, אהבת תורה ומדקדק בהלכה. היה ממעט במילים ומרבה בעשייה. על שולחנו במשרדי היחידה היו פזורים תמיד ספרי קודש - "חפץ חיים", "דרך ה'" של הרמח"ל ועוד. את זכותו ללמוד תואר שני על חשבון הצבא בקש להסב ללימודים תורניים, מבחינתו שנתיים ללמוד תורה עדיפות באופן מובהק על פני כל דבר אחר

תמונה שפרסם השר נפתלי בנט

קיבלת הודעה תוך כדי נהיגה

והחששות מתחילים לרוץ??

???

אם זה דחוף, מתקשרים.

בנהיגה - הודעות יכולות לחכות.

שימוש בנייד בזמן נהיגה
מעלה את הסיכון לתאונה, **פי עשרה!**

כי מהר ציון תצא תורה

המהר"ם מרוטנבורג

רבנו מאיר בן רבי ברוך מרוטנבורג נולד בוורמייזא סמוך לשנת ד"א תתקע"ה (1215 למנינם). בנעוריו שימש כתלמיד אצל רבנו יצחק בן משה מווינה בעל ה"אור זרוע", וכן קיבל תורה מרבי שמואל מפלייזא ומרבי יחיאל מפריס, שניהם מבעלי התוספות. לאחר מכן עמד בראשות ישיבה בעיר רוטנבורג שבגרמניה, אליה נאספו תלמידים מכל גלילות אשכנז ושכנותיה. המהר"ם מרוטנבורג, מגדולי הפוסקים, הוכתר כמנהיגה הרוחני של יהדות אשכנז. הוא השיב תשובות רבות לפונים אליו מכל קהילות אשכנז, ואף לרשב"א שבספרד.

כמה אלפים מתשובותיו הרבות, שנשתמרו עד היום, מכונסים יחד בשו"ת המהר"ם ובעוד ספרים. כמו כן זכה והעמיד תלמידים רבים, אשר חלקם מפורסמים כגדולי הראשונים, הלא הם רבנו אשר בן יחיאל (הרא"ש), רבנו מרדכי בן הלל (המרדכי) ועוד. המהר"ם העביר גם את מסורת האותיות ואת הלכות ספר תורה לדורות שאחריו. בשנותיו האחרונות של המהר"ם גברו ביותר הגזירות על יהודי גרמניה מטעם הקיסר רודולף הראשון, והגיעו לשיאן בתביעתו של הקיסר בשנת 1286 מהיהודים להכריז על עצמם כעל עבדי המלך ולתת לו שליטה גמורה ומלאה, עליהם ועל כל רכושם.

הדבר הביא לבריחתם באופן בלתי חוקי של אלפי יהודים מגרמניה, וגם המהר"ם עזב עימם את גרמניה. ככל הנראה הייתה כוונתו לעלות לארץ ישראל. הוא הגיע עם בני משפחתו ללומברדיה, אולם שם זיהה אותו יהודי מומר ומסרו לידי השלטונות. המהר"ם נאסר והוחזר לגרמניה, שם דן אותו הקיסר למאסר, תחילה בווסרבורג ואחר כך באנסיהיים.

יהודי אשכנז רצו לפדותו בממון רב, אך הקיסר דרש סכום עצום, והמהר"ם אסר באיסור חמור על בני הקהילות לפדותו בסכום שכזה. וכך נשאר המהר"ם בכלאו במשך שבע שנים ושם נפטר. אולם, גם בשנות שהותו בכלא המשיך המהר"ם להורות תורה. הוא לימד את תלמידו, רבי שמשון ברבי צדוק שהורשה לבקרו, וכמו כן הרבה לשלוח תשובות והוראות בכתב ממקום מאסרו.

השלטונות נהגו כלפי המהר"ם באכזריות נוראה, וגם לאחר פטירתו לא נאותו לשחרר את גופתו ולהביאו לקבר ישראל. רק כעבור ארבע עשרה שנה, כאשר יהודי עשיר בשם ר' אלכסנדר בר' שלמה וימפמן העביר לידי השלטונות סכום עצום, כמעט את כל הונו, נמסרה הגופה לידי בני הקהילה. וכך, ביום ד' באדר ס"ז, הובא המהר"ם לקבורה בבית העלמין של וורמס.

בשכרו, אגב, ביקש ר' אלכסנדר, שלאחר מלאות ימיו ושותיו יזכה להיקבר בסמוך למהר"ם. ואכן, בקשתו מולאה והוא נטמן לצד המהר"ם.

לארצות אירופה, לאסוף פליטת ספרי תורה שנשתיירו לאחר החורבן מבתי הכנסת החרבים ומשאר המקומות שאליהם כונסו בזמן המלחמה ספרי תורה רבים. בתוקף תפקידו כמנכ"ל משרד הדתות הצליח להביא לארץ ישראל מאות רבות של ספרי תורה מקהילות רבות ברחבי אשכנז, ומתוך מאות הספרים בחר את המיוחדים ביותר, חמישה עשר ספרי התורה העתיקים והמיוחדים שביניהם. היהלום שבכתר היה ספר התורה של המהר"ם מרוטנבורג. את כל הספרים הללו הפקיד ד"ר כהנא בבית הכנסת האשכנזי בהר ציון. מפאת חשיבותו הוכנס ספר התורה להיכל על אף שלא היה שלם.

באותם ימים חצה קו הגבול עם ירדן את הר ציון, ורבים נהגו לעלות להר ציון כדי להשקיף אל הכותל המערבי, על אף הסכנה שנשקפה מצד הצלפים הלגיונרים. בימים ההם זכה הר ציון, בזכות מיקומו, לכינוי "הכותל המערבי". אכן, לא פלא שספרי התורה המיוחדים הועברו על ידי ד"ר כהנא, מנכ"ל משרד הדתות, למקום זה דווקא, שכן הישיבה הייתה המקום הקרוב ביותר לכותל המערבי. ספרי התורה זכו לכל הכבוד הראוי להם, וחלקם הושמו אחר כבוד בבית הכנסת בישיבת התפוצות.

אף אחד לא שיער את הטרגדיה שתפקוד את אותם ספרי התורה כעבור שנים.

היה זה ביום כ' בכסלו תשמ"ה, כאשר שריפה גדולה פרצה בו זמנית בישיבת התפוצות שעל יד קברו של דוד המלך בעיר העתיקה ובבית הכנסת הרמב"ן. היה ברור, למעלה מכל ספק, כי יד זדונית אחראית להצתה. בית הכנסת הרמב"ן כמעט שעלה כולו באש, אולם תושביו ומסירות נפשו של יהודי עלום שם, שחזר באותה שעה מן הטבילה במקווה, הצילה את ספרי התורה. הלה חדר מבעד ללהבות אל תוך בית הכנסת והביא להצלתם של ספרי התורה אשר מולטו מלשונות האש.

היהודי מיהר להזעיק את מכבי האש שחשו למקום וכיבו את השריפה במהירות. אולם גורלה של ישיבת התפוצות לא שפר עליה. עד שהגיעו שירותי כיבוי האש גם לשם, כבר היו ספרי התורה למאכולת אש. חמישה עשר ספרי תורה נשרפו, וגוויליהן החרוכים נדונו לקבורה.

אבל כבד וזעזוע קשה ירד על אנשי ירושלים עם היוודע גודל האסון. כשלושים אלף איש באו להלוויה, המומים ומזועזעים מהפשע המתריד שהתבצע בעיר הקודש ירושלים. בין המלווים היו האדמו"ר מגור, הגר"א שפירא ועוד אדמו"רים רבים וידועים. אלפי תושבי ירושלים געו בכי, נקראים על ידי המספידים לחשבון נפש אישי וכללי. בביקורם של פרנסי ירושלים בחדרו של הסטייפלר זצ"ל, הורה להם הסטייפלר לפתוח חידור בהר ציון ככפרה על השריפה. החידור פועל, אגב, עד היום בהצלחה מרובה. "הלב נקרע למראה גווילים נשרפים ואותיות בוערות! בין ספרי התורה שנשרפו היו גווילים עתיקים בני שבע מאות שנה", זעקו כל כותרות העיתונים למחרת היום.

הגווילים ששרדו מספר התורה של המהר"ם מרוטנבורג הונחו בכספת הישיבה. הם שכבו שם, אודים מוצלים מאש, עד שהרה"ג יהודה גרוס, ראש לשכת הקודש, מ"הוועד למשמרת וחזיון כשרות הסת"ם", ביקש לחקור אותם. "גווילים אלו הם בעלי חשיבות גדולה וערך רב", הוא אומר, "אשר מלבד גודל קדושתם עוד אפשר ללמוד ולברר על פיהם את צורת הכתיבה האשכנזית שהייתה נהוגה בתקופות הקדומות".

ואכן, מאות שנים אחרי שנכתב בבית הכלא שבאנסיהיים, תרם ספר תורתו של המהר"ם רבות להבנת שיטתו בכתיבת סת"ם.

שבתו בבית האסורים כתב המהר"ם מרוטנבורג ספר תורה. על פי האגדה, הועתק הספר מהספר ה-13 שכתב משה רבנו ואשר עלה עמו השמיים. זהו סיפורם הבלתי ייאמן של גווילי ספר התורה שהתגלגלו מתא כלאו של המהר"ם מרוטנבורג אל הכספת השמורה של "ישיבת התפוצות" בהר ציון בירושלים. תחילתו של הסיפור בפרעות שפרצו בגרמניה. באותה עת נאלץ המהר"ם לברוח מגרמניה, יחד עם עוד אלפי יהודים שנמלטו אף הם מחמת המצוק.

"עזבו את רכושכם ואת בתיכם ונוסו על נפשכם מאימת הקיסר רודולף", הנחה המהר"ם את בני קהילתו. כשהגיעו הנמלטים לאזור לומברדיה, עצרו ממנוסתם והמתונו ליהודים נוספים בני הקהילה, כדי לעלות כולם יחד לארץ ישראל. אולם התכנית השתבשה במפתיע. כאשר צעד המהר"ם בדרכו לבית הכנסת, חשכו עיניו של המהר"ם; מולו עמד מומר שהכירו מעיר מולדתו. "היאך? בוגד הנך?". החל לצעוק המומר, "רב יהודי, לברוח מארצנו חשבת? בוגד הנך?". חיש מהר קרא המומר לשומרים ומסרו לשלטונות, והמהר"ם הסגירוהו בחזרה לגרמניה. הקיסרות הגרמנית דנה את המהר"ם למאסר, והוא הושם במגדל בית הסוהר שבאנסיהיים, שם שהה כשבע שנים עד לפטירתו. היהודים ביקשו לפדותו במהלך השנים. הם מכרו תכשיטים יקרים ואספו דינר לדינר, שכן הקיסר ביקש סכום עתק. אולם המהר"ם סירב בטענה ש"אין פודין את השבויים יתר על כדי דמיהן", כדי שלא להרגיל את השובים בכך.

בזמן שישב שם הצטער מאוד שאין לו ספר תורה לקרוא בשני וחמישי ובשבת, ומן השמים ראו בצערו ושלחו לו את הספר השלושה עשר שכתב משה רבנו, ואשר עלה עמו לשמים (שנים עשר ספרי תורה מסר משה רבנו לשבטים), ואת הספר השלושה עשר העלה עימו עם פטירתו לשמים), והצליח להעתיק את ספר התורה ולהעלותו על הכתב.

ישנה מסורת עתיקה על השתלשלות מפליאה של ספר תורה זה, כיצד הצליח הגיע היישר ממגדל בית הסוהר אל יהודי הקהילה בוורמייזא, וכך הוא המעשה:

כשחש שמותו קרב, בנה המהר"ם בעזרת עצים שהיו בחדר כלאו תיבה ושלשל אותה דרך החלון אל נהר הריין. באחד הימים צף ארגו על נהר הריינוס. הגויים שהיו בסמוך אליו לא הצליחו לתפוסו, אך בבוא היהודים שט הארגו המסתורי היישר לידיהם. כאשר פתחוהו מצאו בו ספר תורה הכתוב על קלף צבי, ואז התברר להם כי הוא מתנה שלוחה מאת רבם, המהר"ם מרוטנבורג, אשר כתבו בכתב יד קדשו בשבתו במגדל בית הסוהר.

על התיבה חרת המהר"ם: "ספר תורה זה תורה ציוה לנו משה כתוב בכתב ידו של מאיר, מתנה שלוחה לקהילה הקדושה וורמייזא. הספר קדוש וטהור, וכל הקרב אליו יקדש, ולא יקראו בו רק פעמיים בשנה, בשבועות, בזמן מתן תורתנו, ובזמן שמחת תורתנו, זמן סיום התורה".

מאות רבות של ספרי תורה שניצלו מקהילות שהושמדו באירופה הגיעו לארץ על ידי עולים ופליטים. רוב ספרי התורה היו מקהילות ספרד, ורק מעט ספרי תורה אשכנזים נותרו לפליטה.

"אין ספרי תורה אשכנזים בעולם בגלל כל החורבנות, והקובץ היחיד הנדיר הגיע לכאן, להר ציון", מספר הרב יצחק גולדשטיין המתגורר בהר ציון ומשמש כר"מ וכדיין בישיבת התפוצות.

בשנים תש"ט-תש"י יצא הרב ד"ר ש.ז. כהנא ז"ל בשליחות

הנחה
מיוחדת
לקבוצות!

מהרו לחווית טיפוס בלתי נשכחת!

- קירות טיפוס
- למתחילים ומתקדמים
- מדריכים וציוד
- אבטחה במקום
- מתאים מגיל 5 ומעלה
- אין צורך בידע מוקדם
- אפשרות לטיפוס לילה בתאום מראש
- אפשרות לקבוצות ולקעמפים

iclimb

קיר iclimb ירושלים | להזמנות: 02-6482264 / 050-6907276
אצטדיון טדי, מרכז הספורט, דוד איילון 1, ירושלים

11 עובדות על פצעי לחץ

כשאתם שומעים את צירוף המילים פצעי לחץ אתם בוודאי חושבים שזהו מנת חלקם של קשישים או חולים כרוניים שלא זזים מהמיטה. מסתבר שזו תופעה הרבה יותר נרחבת שניתן לראותה אצל פגים, יולדות וצעירים שיכולה להיווצר בתוך 10 - 15 דקות. פרופ' עמית גפן, מומחה בינ"ל לפצעי לחץ מסביר ומנחה בנושא

התאמת טיפול מיטבי

טיפול בפצעי לחץ מחייב מומחיות והבנת הגורמים המעכבים, או התומכים בריפוי. בין הטיפולים המערכתיים: התאמת תזונה, בחינת הטיפול התרופתי, טיפול אנטיביוטי, איזון וטיפול במחלות רקע ושימוש באביזרי מניעה איכותיים שיעילותם הוכחה במחקרים הנדסיים וקליניים דוגמת כריות ספציפיות לכיסאות גלגלים וחבישות מניעה. הטיפול המקומיים כוללים: ניקוי וחיטוי הפצע, הטייה כירורגית, שימוש בחבישות מתקדמות ועוד.

אתם זכאים

כל אדם שמוגבל בתנועתו זכאי לרכוש מזון וכרית למניעת פצעי לחץ, בסבסוד משרד הבריאות. במקרים מסוימים, למשל כאשר הופיע כבר פצע לחץ מומלץ להצטייד בציד מתקדם יותר למניעת פצעים, כמו מזון אוויר אקטיבי דינמי איכותי. חשוב להתייעץ עם אנשי מקצוע לפני הרכישה, משום שבשוק קיימים מוצרים שעלולים להסב יותר נזק מתועלת. מומלץ לרכוש אביזרי מניעה איכותיים מחברה מוכרת, או לרכוש מוצרים דומים לאלו שמצויים בשימושם של בתי החולים המובילים בישראל.

שכיחות פצעי הלחץ הוכפלה בישראל תוך עשור
שכיחותם של פצעי הלחץ הוכפלה בישראל בעשור האחרון. תינוקות ופגים מפתחים פצעי לחץ; 10-20% מהמנותחים, מפתחים פצעי לחץ כתוצאה משכיבה על שולחן הניתוחים מעל לשעתיים.

פרופ' עמית גפן, מומחה בעל שם עולמי לפצעי לחץ: "בהתחשב בהיקף התופעה, הנושא לא מקבל את יחסי הציבור הראויים לו. אחת הסכנות הגדולות והבלתי מדוברות היא התפתחות פצעי לחץ ביולדות ובחדרי ניתוח. הלחץ שיוצר המכשור הרפואי על פני עורם של פגים עשוי לגרום לפצעי לחץ. גם תינוקות או ילדים עם פגמים בלב, למשל, שעוברים ניתוחי תיקון מסתמים בהרדמה מפתחים פצעי לחץ. שכיחות פצעי הלחץ הולכת ועולה גם לאור הזדקנות האוכלוסייה והעלייה בשכיחות של מחלות כרוניות, כמו השמנת יתר וסוכרת."

פרופ' גפן: "כדי להימנע מפצעים נדרשת העמקת מודעות אינטנסיבית לתופעה ולהיקפה. פעמים רבות מטופלים לא נענים להנחיות שנותנים להם, כי הם לא מבינים את המשמעות של פצע לחץ. בישראל, לא כל המכשור הרפואי המשמש למניעת פצעים מונע את הבעיה. לעיתים יש שימוש במכשור רפואי שמגדיל הסיכון. הידע של הצוותים הרפואיים לא תמיד מלא ומעודכן ולא תמיד עומדים לרשותם המשאבים."

"החלמה של פצע לחץ עשויה להתארך שבועות, חודשים ובמקרים קשים לגרום למוות. כשליש מהקשישים הסיעודיים המאושפזים סובלים מפצעי לחץ. כמו כן, 1 מ-10 אנשים בכסא גלגלים יסיים את חייו כתוצאה מפצע לחץ", מוסיף פרופ' גפן.

לחץ שהזדהם וגרם לרעלת דם. לפעמים רואים גם כשל מערכות בגוף, שמתחיל בפצע לחץ. כאשר פצעי לחץ פוגעים בשרירים שסביבם, הרקמה הפגועה משחררת חלבונים לדם. עומס החלבונים על הכליות גורם לכשל של הכליות, ואחרי הכליות נפגעים בזה אחר זה איברים נוספים. כל מצב שיש בו חוסר תנועה או חוסר תחושה, כמו פציעות ראש, קטיעות, שבץ מוחי, וסוכרת נזקפתית מסכנים את החולים במוות כתוצאה מפצעי לחץ.

מצעד הפצעים

פצעי לחץ מסווגים ומדורגים על פי עומק הפגיעה ברקמות. העכוז ועצם הזנב, העקב, הקרסול, הגב התחתון, אחורי הראש, עצם הירך ואפילו האוזניים הם האזורים השכיחים בגוף שבהם מופיעים פצעי לחץ.

זיהוי סימנים מוקדמים

בין הסימנים המוקדמים להיווצרות פצעי לחץ: שינויים בצבע הנורמלי של העור (אדמומיות או כתמים כחולים/סגולים הנראים כמו שטפי דם), שינויים בטמפרטורה של העור, שינויים במרקם העור, בתחושה, כאב ואי נוחות. מומלץ לאוכלוסיות החשופות לסיכון ולבני המשפחה להיות ערניים לסימנים המוקדמים, ולהתייעץ עם הגורמים המוסמכים באשר להתאמת הטיפול הנכון.

מהירות היא שם המשחק

אם גיליתם פצע לחץ, אין זמן להתמהמה! מומלץ לטפל באופן בהול כדי להפחית סיבוכים וסיכונים, כמו: זיהומים, סכנת חיים, הארכת משך ההחלמה והאשפוז, ירידה דרסטית באיכות החיים בשל כאב ואי נוחות, דיכאון ועלויות טיפול גבוהות.

תזונה עשירה בחלבון

למניעת פצעי לחץ מומלץ להקפיד על שיוני תזונה תקופים, לשים לב לכתמים אדומים כחולים, סגולים או חומים-שחורים חשודים על העור. לשמור על העור נקי ויבש. ולהקפיד על תזונה עשירה בחלבון, קלוריות ונוזלים. בנוסף, מומלץ להשתמש באביזרי מניעה שמפזרים את הלחץ על שטח גוף גדול יותר, כמו: מזון אקטיבי דינמי, חבישות מניעתיות, כריות למניעת פצעי לחץ במשתמשים בכיסאות גלגלים, מגני עקב ומגני מרפקים איכותיים, ומשטחים "חכמים" המיועדים להפחתת הסיכון לפצעי לחץ.

אם כשאתם קוראים את צירוף המילים "פצעי לחץ", אתם חושבים רק על קשישים סיעודיים, אתם לגמרי טועים, אבל אתם לא לבד בעניין הזה. פצעי לחץ נוצרים גם בחדרי ניתוח, כשאנחנו חסרי תנועה ותחושה. אחת הסכנות הגדולות והלא מדוברות בחדרי לידה היא היווצרות פצעי לחץ תחת השפעת אפידורל. לא מדברים על פצעי לחץ בפגים, בילדים מאושפזים שנמצאים תחת הרדמה, למשל ילדים עם פגמים בלב, שעוברים תיקוני מסתמים. וכן... כשליש מהקשישים הסיעודיים המאושפזים, ייחלו בפצעי לחץ. 11 עובדות שכדאי לדעת על פצעי לחץ לכבוד יום המודעות הבינלאומי לפצעי לחץ, שצוין ביום חמישי ה-15.11.18

הרבה יותר מהר ממה שאתם מדמינים

פצע לחץ יכול להיווצר בתוך 10 - 15 דקות. למשל בזמן שצעי מחוסר הכרה וחוסר תנועה מפונה מזירת תאונת דרכים. פצעי הלחץ נוצרים בעומק הרקמה ורק לאחר זמן מה יראו אותם על פני השטח.

תאים מתעוותים ולא רק אספקת דם לקויה

בעבר סברו כי פצעי לחץ נוצרים כתוצאה מליקוי באספקת דם וחמצן. אולם, על פי מחקרים חדשים, פצעי לחץ מתפתחים כי תאים מאבדים את שיווי המשקל הביולוגי שלהם (כתוצאה מחילוף חומרים לקוי) בעקבות עומס 'מכאני' שהם לא מצליחים לעמוד בו. לדוגמה, עומס שיוצר משקל הגוף, או עומס ממקור חיצוני, כמו מסיכת חמצן שמהודקת מדי לפנים, או פגים ששוכבים על צינוריות של ציוד רפואי.

תאים הם בעצם גשרים ובניינים קטנים

מהו בעצם המנגנון העומד מאחורי פצעי לחץ? תא הוא כמו כל מבנה - בניין וגשר למשל, והוא יכול לשאת בעומסים המכניים שהוא 'תוכנן' לשאת בהם מבחינה אבולוציונית. גם לתא יש שלד, בדומה לגוף, והשלד נקרא השלד התוך-תאי. השלד הזה חכם מאוד ומשתנה כל הזמן. הוא זקוק לחיזוק ולתמיכה נאותים, והוא לא יכול לתמוך במבנה התא לאורך זמן בעומסים גבוהים מדי או ממושכים מדי.

השמנת יתר וסוכרת גורמים לעלייה במספר פצעי הלחץ

עם הזדקנות האוכלוסייה, התארכות החיים, ועלייה במספר החולים בהשמנת יתר ובסוכרת, לצד מחלות כרוניות אחרות, הסיכון לחלות בפצעי לחץ לאורך החיים הולך ועולה. המודעות לפצעי לחץ נמוכה מאוד, והצעד הראשון במניעה היא הגברה מאסיבית של המודעות להיקף התופעה מפגות לידה ועד זקנה.

כשל מערכות

1 מ-10 חולים עם פגיעת חוט שדרה מת בגלל פצע

סל תרופות

ריזאלט סטופ

הורים רבים חושבים שבקיץ ישנם יותר מקרים של הידבקות מכינים. בפועל, זה לא נכון. הידבקות מתבצעת אך ורק במגע של שיער עם שיער ולכן גם בחורף כשהילדים נשארים בכיתה או בגן ולא יוצאים לחצר, הם גם נדבקים בכינים. ריזאלט סטופ של קבוצת לפידות, מצטרף למשפחת מוצרי ריזאלט המובילים את השוק כבר עשור, אך הוא מהווה פריצת דרך וחדשנות בקטגוריה כיוון שהוא משמיד את הכינים ואת ביצי הכינים באמצעות טכנולוגיה חדשה בשם Neem Tech המבוססת על תמצית המוסקת מעץ הנים (איזדרכת הודית). תמצית זו מציפה את מערכת הנשימה של הכינה ומשבשת את הובלת החמצן. התמצית חודרת גם לביצי הכינים וחונקת אותן, מה שמאפשר לריזאלט סטופ להשמיד הן את הכינים והן את ביצי הכינים בטיפול אחד בלבד! מחיר מומלץ לצרכן: 89.9 ₪ להשיג ברשתות הפארם ובבתי מרקחת פרטיים.

טסקטן

לפי נתוני התחלואה לשנת 2016-2017 של משרד הבריאות, נובמבר הוא אחד מהחודשים בהם נרשמים מספרי שיא של מקרי שלשול (החודשים הנוספים הם יוני-יולי). טסקטן של קבוצת לפידות הינו אביזר רפואי המשמש לשיקום התפקוד הפיזיולוגי של דפנות המעי. בדרך כלל אפקטיבי תוך 12 שעות. מחיר מומלץ לצרכן: 79.20 ₪ מארז חיסכון משפחתי הכולל טסקטן באבקה לילדים + טסקטן כמוסות למבוגרים במחיר משתלם במיוחד של 119.90 ₪.

חדש מצטאפיל: הסדרה

המקצועית לניקוי ולחות לעור שומני עם פצעונים. הסדרה מכילה קצף ניקוי וקרם לחות המכיל מסנן קרינה SPF30. קצף הניקוי מכיל אבץ המאזן את שומניות העור ומונע ברק. זהו המוצר היחיד בפורמט של קצף המיועד לניקוי עור עם פצעונים. הקצף מסייע לשמור על PH מאוזן של העור, ואינו סותם את הנקבוביות. בקרב צרכניות שהתנסו בקצף הניקוי, 90% ציינו יתרונות שונים כמו עור נקי ורענן, עור פחות שומני ומבריק. מחיר: 99 שקלים, להשיג ברשתות הפארם, בבתי המרקחת הפרטיים וכן בבתי המרקחת הדיגיטליים

ספיד גרון לילדים

ספיד גרון לילדים של קבוצת לפידות הינו אביזר רפואי ייחודי בצורת תרסיס המסייע בטיפול בזיהומי וכאבי גרון בילדים מעל גיל 3. ספיד גרון מסייע בעצירת הזיהום ובהקלה על הכאב והגירוי. הפתרון החדש מצטרף לספיד גרון למבוגרים שכבר נמכר בהצלחה בכל קופות החולים, רשתות הפארם ובתי המרקחת הפרטיים. המוצר מכיל גליצירול, דבש, מים, פרופוליס, תמציות סמבוק שחור, גפן וסויה ובעל טעם מתוק עבור ילדים. מחיר מומלץ לצרכן: 54.90 ₪ לעור שומני עם פצעונים

מסע למרוקו, י"ט כסלו ופרשת וישלח -

איך הכל מתחבר? בואו נגלה! (תרתי משמע...)

בשנת 1950 השאיר הרבי הרי"צ (האדמו"ר השישי של חב"ד) לחסידיו צוואה: "לכו לפעול עבור יהודי מרוקו". וכך יצאו חסידי חב"ד וחברו לרבנים החשובים שפעלו במרוקו, כדי להחיות ולגלות שוב את ההיסטוריה המפוארת ואת החיים היהודיים שם.

גם אנו, משלחת של נפלאות, נטוס ביום ראשון לקזבלנקה אל ארץ קסומה ולא נודעת. ארץ שיש בה את הרובד הגלוי של שווקים ססגוניים, נופים עוצרי נשימה ויהדות עתיקה ומפוארת, אך יש בה גם את הרובד הנסתר של ארץ מוסלמית קשת יום שתושביה, גם היהודים, לא ראו צורת אדם.

ואין זמן מתאים יותר לכך מחודש כסלו ומהחגים שבו – י"ט כסלו וחג החנוכה. חודש כסלו מבטא את חיבור ההעלם (העצם) והגילוי (ההארה) כבר בשמו, המורכב משני חלקים: כס, מלשון כיסוי, ו'לוי', המבטא את הגילוי (הערך המספרי של 'לוי' זהה למילה 'אלה', שמשמעותה גילוי).

המילה 'אלה' מכוונת תמיד למשהו מסוים, שאפשר לראות בעין. היא באה לבטא חיבור כזה שבו ההעלם בא לידי גילוי. איחוד שבו אין משפיע ומקבל, אלא שניהם בדרגה אחת.

גם בחג החנוכה בא ההעלם לידי גילוי. חנוכה חל במחצית החודש, כשיש חושך והעלם. דווקא אז אנו מוסיפים עוד ועוד באור: "מוסיף והולך" – מתחילים מנר אחד ובכל יום מוסיפים נר.

בי"ט כסלו מודגש הדבר עוד יותר. מכיוון שזהו ראש השנה ומתן תורה של תורת החסידות, שהיא התחלת גילוי "תורתו של משיח", הרי היא מתחילה גם את השלב של ה"נישואין", שבו מתאחדים ישראל והקב"ה (המקבל והמשפיע), והופכים לדבר אחד.

גם בחג החנוכה בא ההעלם לידי גילוי. חנוכה חל במחצית החודש, כשיש חושך והעלם. דווקא אז אנו מוסיפים עוד ועוד באור: "מוסיף והולך" – מתחילים מנר אחד ובכל יום מוסיפים נר

י"ט כסלו חל במחצית החודש, כשהלבנה מתקרבת אל השמש ואל העצם שמעל שניהם – על מנת להתאחד ולהגיע ל"והיה אור הלבנה כאור החמה".

ראינו, אם כן, שגם חודש כסלו כולו, וגם חגיו – חנוכה וי"ט כסלו החלים במחצית השנייה של החודש, מבטאים בדרגה גבוהה יותר את גילוי העצם באופן שהוא עצמו הופך לגלוי.

שימי לב, כל זה רמוז כבר בפרשה שנקרא השבת!

פרשתנו פותחת בשליחת המלאכים על ידי יעקב לעשיו. החסידות מלמדת אותנו כי לפעולה זו הייתה משמעות נוספת: מחשבתו של יעקב להביא את הגאולה. יעקב כבר תיקן את כל התלוי בו, והוא שולח מלאכים לעשיו, מתוך הנחה שגם הוא תיקן את התלוי בו, על מנת להתאחד וללכת יחדיו לגאולה.

שורשו של עשיו גבוה משורשו של יעקב, אולם הוא בגדר 'העלם'. על ידי האיחוד בין עשיו ליעקב מגיע התיקון של עשיו, ה'העלם' מתגלה, וזו השלמות של ימות המשיח. אולם בפועל עשיו לא היה עדיין מוכן, ורק בביאת משיח יתקיים איחוד זה.

כל עוד משיח מתעכב מסיבה בלתי ידועה ומובנת כלל – זה הזמן לעשות עבודה מיוחדת ומשותפת כדי להביא את התגלותו בפועל בעולם. חשבי איך גם את יכולה לקרב אותו...

הכותבת היא בעלת "הבחירה שלי" – אימון וייעוץ לנערות ונשים, מרצה, מנחה ושדרנית רדיו | <http://www.miri-mychoice.co.il>

המקצוע שלך: המקצועיות שלנו

בואי ללמוד לתואר ראשון בפסיכולוגיה במסלול לנשים בקמפוס החרדי בבר-אילן

התכנית מאפשרת שילוב של עבודה עם לימודים

נפתחה ההרשמה למכינה לנשים

100% מימון*

פתיחת המכינה: שבט תשע"ט

שכ"ל אוניברסיטאי | *100% מימון לזכאיות קמפוס נפרד, כניסה משער גהה

פרטים בטלפון: 077-2753098 | 077-2753094
www.desigprog.biu.ac.il

*פתיחת התוכנית מותנית במספר הנרשמים

3

4

2 מתכוני לביבות טונה מפתיעות במיוחד

חג החנוכה מתקרב אלינו והנה שוב מגיעה הדילמה שמציפה אותנו כל פעם מחדש: האם לאכול סופגנייה או לא. האם לטגן לילדים את הלביבות ספוגיות השמן או בעצם לוותר על התענוג המסורתי? המודעות לאכילה בריאה נמצאת לא רק בצלחת שלנו אלא גם בצלחת של ילדנו והחשש ורגשות האשם של אכילה מרובת סופגניות ספוגיות שמן או לביבות בטיגון עמוק לא נשארות רק בבטן אלא גם במחשבה מלאה ברגשות אשם. טונה סטארקיסט פותרת לכם את המחשבות השליליות ומציגה לכם 2 מתכונים בריאים ומזינים של לביבות אפיות ומטוגנות עם טוויסט שלא תוכלו להפסיק לאכול. הלביבות מכילות את כל אבות המזון, שפע של ויטמינים ומינרלים ומהוות ארוחה חמה בפני עצמה או כמנה לשילוב בארוחה חלבית. המתכון משלב דגים (טונה), שמן זית כתית מעולה, יוגורט, ירקות ודגנים מלאים המהווים רכיבי תזונה עיקריים בתזונה הים תיכונית שידועה בתועלתיה הבריאותיות.

1 פיתה שוק עם לביבות טונה

קציצות טונה כרישה תפוח אדמה ופטרוזיליה, רוטב שקשוקה, טחינה

חומרים לקציצות:

1 קופסת טונה בשמן
2 תפוח אדמה מבושל מעור כפירה
כוס פירורי לחם
חצי כרישה פרוסה דק מאודה בשמן זית עד להזהבה קלה
1 ביצה
1 כף מסקרפונה
1 כפית טימין
קורט אגוז מוסקט
מלח
פלפל

לרוטב:

שום פרוס

חולטים חצי צרור פטרוזיליה בסיר מים רותחים מעט מומלחים כ 4 דק. מעבירים מיד לצינון במי קרח. מניחים במעבד מזון יחד עם הטחינה וחומרי הטעם ומעבדים תוך כדי זילוף מים קרים עד לקבלת מרקם קרמי. שומרים בקירור עד להגשה.

הגשה: מורחים את הפיתה בטחינה, מניחים כף או שתיים מהרוטב החמים, מניחים את הלביבות בפנים ומגישים עם ירק טרי (ארוגולה, רוקט, פטרוזיליה וכו) לביבות טונה, כרישה ומנגולד ברוטב לימון

מצרכים:

2 קופסאות טונה 5% בשמן (מסוננות)
2 כרישה (החלק הלבן בלבד)
1 צרור עלי מנגולד טריים
2 חלמונים
3-4 כפות פירורי לחם

שמן קנולה \ חמניות - לטיגון

3 כפות שמן זית

3 שיני שום קצוצות

1/3 כוס מיץ מלימון טרי

1 כוס מים

מלח ופלפל

אופן הכנה:

1. להפריד את עלי המנגולד מהגבעול הלבן.
2. לקצוץ את העלים והגבעולים בנפרד ואת הכרישה.
3. לחמם שמן זית ולאדות את הכרישה ועלי המנגולד הקצוצים מכוסים במכסה עד שמתרככים ולאחר מכן לקרר.
4. להוסיף לתערובת הקרה טונה, פירורי לחם, חלמונים, מלח ופלפל.
5. ליצור לביבות ולטגן 2-3 דקות מכל צד עד להזהבה.

רוטב:

1. לחמם שמן זית, להוסיף שום ואת גבעולי המנגולד הקצוצים (החלק הלבן).
2. לאדות 2 דקות ולהוסיף מים, לימון, מלח ופלפל ולבשל 10 דקות.
3. להוסיף לביבות ולבשל כ-10 דקות, עד שהרוטב מסמיך.

2 לביבות טונה, בטטה ותפוחי אדמה

מצרכים:

3 קופסאות טונה בשמן קנולה (מסוננות. כדאי לשמור את השמן בצד לטיגון, ולהוסיף שמן קנולה בעת הטיגון על פי הצורך)
3 ביצים
תפוח אדמה גדול, שבושל במים והתרכך
בטטה בינונית, שבושלה במים והתרככה
2 כפיות מלח
1 כפית אבקת שום
1 בצל גדול קצוץ דק
קמח לבן (לציפוי הלביבות)

אופציונלי: לערבב 1 גביע יוגורט לבן 4.5% ועירית קצוצה בקערית, ולהגיש לצד הלביבות.

אופן ההכנה:

1. מחממים את השמן במחבת רחבה. לוקחים כף מהתערובת, מניחים בצלחת קמח, יוצרים לביבה ומשטחים.
2. מניחים במחבת ומטגנים כל צד עד שמשחים.
3. מניחים על נייר סופג ומגישים חם.

3 מרק כתום

הקדירות אט אט מגיעה ומה יותר כיף מארוחת ערב של מרק חם, טעים ופשוט להכנה? מלבד הפינוק המחמם, המרק יכול לכלול רכיבים בעלי סגולות לחיזוק הגוף בפני מחלות החורף ביניהם: שום, בצל, ג'ינג'ר, כורכום וירקות כתומים העשירים בבטא קרוטן. טל ציזלר, נטורופתית בכללית רפואה משלימה קריית מלאכי דאגה לנו למרק המושלם הבא:

מצרכים:

4 גזרים
2 בטטות (אפשר אחת מהן להחליף בדלעת)
1 בצל
2 שיני שום
גבעול בצל ירוק
שורש כורכום מגורד - כסנטימטר
ג'ינג'ר - כ-4 סנטימטר

הוראות הכנה:

- מאדים את הבצל עם מעט שמן זית או שמן קוקוס
- חותכים את הירקות הכתומים השום והג'ינג'ר ומוסיפים לסיר. מכסים את הירקות במים חמים ונותנים להם להתרכך כ-40 דקות.
- כשהם מוכנים, מגרדים את שורש הכורכום לסיר, מתבלים במלח ופלפל שחור וטוחנים.
- מומלץ להוסיף גבעול קטן של בצל ירוק קצוץ לפני הגשה.

4 תבשיל בקר עם קטניות איטלקיות

המותג מאסטר שף מציע מתכון מושלם לימי חורף הקרים: קדירת בקר עם שעועית וגרגירי חומוס איטלקיים, ערמונים ויין, מנה מעולה שמחממת את הגוף והנפש.

מצרכים:

4 כפות שמן זית
1 בצל גדול, חתוך לקוביות
חצי קילו בשר כתף או שריר, חתוך לקוביות בינוניות
3 כפות רוטב טריאקי
1 קופסא של עגבניות שלמות מקולפות
כף טימין טרי (רק העלים)
2 גזרים קלופים, חתוכים לפרוסות ברוחב 3 ס"מ
3 תפוחי אדמה קלופים, חתוכים לקוביות גדולות
1 קופסא של שעועית לבנה
1 קופסא של גרגירי חומוס
200 גרם ערמונים קלופים
תבלינים: כפית מלח, כפית פלפל שחור, כף פפריקה מתוקה
חצי כוס יין אדום
מים לכיסוי

אופן ההכנה:

- בסיר עמוק מניחים שמן זית, בצל, פלפל שחור מלח, וקוביות בשר.
- מערבבים וסוגרים את קוביות הבשר מכל צדדיהן עד שהבשר משחים.
- מוסיפים 3 כפות טריאקי, קופסת עגבניות קלופות, פפריקה, טימין, גזר, תפוז"א, כוס מים ויין.
- מביאים לרתיחה, מנמיכים את האש ומוסיפים שעועית, חומוס וערמונים.
- מכסים במים ומבשלים בכיסוי חלקי על אש נמוכה כשעה וחצי.

5 לזניה קלאסית

החורף בעיצומו וכשכולם בבית אין כמו להכין לזניה שכיף וקל להרכיב מדפי פסטה, רוטב עגבניות פרפקטו, גבינות ועשבי תיבול. מתכון של רות אופק לאסם הכנה (40 דקות) ציוד נדרש: תבנית מלבנית בגודל 30X25 ס"מ

רשימת המצרכים (6 מנות):

1 חבילה דפי לזניה פרפקטו אסם
100 גרם גבינת פרמזן מגורדת (אפשר גם יותר, לפי הטעם)
100 גרם גבינת מוצרלה מגורדת (אפשר גם יותר, לפי הטעם)

רוטב:

2 צנצנות רוטב עגבניות קלאסי פרפקטו
50 גרם חמאה
2 כפות קמח
מלח ופלפל שחור
מעט אגוז מוסקט
2 כוסות חלב

להכנת הרוטב:

- ממיסים את החמאה בסיר בינוני.
- כשהחמאה נמסה מוסיפים את הקמח ומערבבים היטב עד שכל הקמח נספג בחמאה.
- מוסיפים בהדרגה את החלב. בכל פעם מוסיפים מעט ומערבבים, כך מונעים היווצרות של גושים, עד לקבלת תערובת אחידה.
- מוסיפים מלח פלפל ואגוז מוסקט ומבשלים את הרוטב תוך כדי ערבוב עד הסמכה. מוסיפים את רוטב העגבניות ומערבבים היטב.

להרכבת הלזניה:

- מחממים את התנור לחום של 180 מעלות - טורבו.
 - מניחים שכבה של דפי לזניה בתבנית.
 - יוצקים מהרוטב ומפזרים אותו היטב.
 - מניחים עוד שכבה של דפי לזניה ויוצקים מעליה עוד רוטב.
 - חוזרים על התהליך עד למילוי התבנית.
 - את החלק העליון של הלזניה מכסים ברוטב ומפזרים אותו באופן אחיד.
 - מפזרים מעל את הגבינות.
- אופים את הלזניה במשך כ-30 דקות. אם החלק העליון של הלזניה משחים ניתן לכסות אותה בנייר כסף או לחלופין להנמיך מעט את חום התנור.

קאקורו

מלאו בכל שורה או עמודה ספרות מ-1 עד 9, כך שיתקבל הסכום הרשום בראש העמודה או השורה. אין לרשום ספרה אחת פעמיים באותה שורה או עמודה.

	9	31						
16								
3			5	28		30	4	
	12				6			
	21				7			
5					15			
6			17					
7			22					11
					17			
					4			

	8	13				15	12	
5			13		6			
22				26	17	4		
		21						
			11					
			13					
		8			14			
		21						
	28							
6						11	6	
13				12				
9					10			

סודוקו

		3		1				
5					7	9		
	8							2
	6		4			8		
9			5					3
		1					7	
2							6	
		4	3					1
				5		7		

5					1		7	8
6					3	9		
		2			4		5	
	1				2			4
	7		8				6	
9			5		7		3	
	4		9			3		
		8	1					9
2	6		4					7

	4	7		2				
		6	7			8	4	
5							9	
7	1					4	5	2
8				4				3
4	5	3					8	9
	9							4
	3	5			6	9		
				9		5	2	

	4				7		5	
		8		6				
3							9	
2								1
		6	8			3		
9				5				4
	7							2
				1		6		
	5		3				4	

סודוקו 16

	4		13		7	1			5		9			10	
			6		5	2	4	7	8			14			11
	1					15	10	6			11		8	5	3
5	11	3	15		9	12		10	14	13	16		1	2	
13				15					3		12				
	12	11	4					15	9		10	7			13
		10	16		3				13	11	7	15		6	8
	7	6		13	10		9	2				3	11	1	
9	6			14		10	7		2		13				
1	2	13	7	12			15		11		5		4		16
				5		13		9	12	14					
4	8				16	1	3		7					13	10
7		5	2	8			3	4						15	9
				1	2	15	4					10	7	11	
16	15					9		5	7	12	8			3	14
6	10	9	3		14	5		11	1				12	8	

9	4		16			7	10	1	11	12			14		8
		7		8		13	12	6		15	14				4
			8	14		4	5				7	2	11	9	6
		1	6	9		11	3	2	5			16			
				5	9			3	8	2			16		10
		3	7			14	1		13		6	9	12		5
	9		1		11	6	4	7			10				
8		10	12	3	13				4	9	16	7	1		14
6	16			2	5			14	7		8		15	10	
5	15	4		7	10	1	13	11		6	9	14		16	
	11		14				16		3			13		2	9
	1							10		13	15			6	3
		9			3			8		7	12	10	5	14	2
12		14	5				11			3				15	
			15		4			16	14		13				1
1					14	9				5				8	

היכן מופיעים הביטויים הבאים במקורות:

1. צדיק כתמר יפרח
2. צוק העיתים
3. צדיק תמים

תשובות:

1. ԵՐԱՆԻՔ ԵՄ ԿԶ՝ ԷՐԵՂԸ ՈՐԸՔ՝ ԷՒՆՈՒՄ Լ ՈՒ

טריז

1. מי מלך בהיותו בן 7 שנים?
2. שניים שהתחבאו בפיסתי העץ
3. את מה דכו במדוכה ובישלו בפרור?
4. מי אמר למי "אתה האיש"?

5. מי אמר "הבה נתחכמה לו"?
6. "עץ ארז ו... ושני תולעת"
7. בעלה הראשון של אביגיל
8. אש ומים מן השמים. מתי?

9. מה המשותף לאייל, צבי, יחמור ועוד?
10. מי "איננו כי לקח אותו האלוקים"?
11. מי מתואר כ"רובץ בין המשפתיים"?
12. היכו מזכרים שבעה פרים?

13. מי הן טפת ובשמת?
14. באיזה יום נבראו המאורות?
15. מי היה אביו של אברהם?
16. מי זו הדסה?

תשובות:

[illegible]

התשבצים באדיבות עוזי קייש

6	5		4	3	2	1
						7
	9					8
		11				10
			13		12	
				15		14
						16

1. ערמת תבן. "כהדוש _____ במו" (ישעיה כה י)
5. קהל רב. "ועד זקן כל ה _____" (בראשית יט ד)
7. חריצות, זריזות, התמדה. "צדקה של _____" (רש"י סנהדרין לח.)
8. מומחה לעירוב מיני בשמים. "מעשה _____" (שמות ל לה)
9. קיצור המילים : צרכי שבת.
10. נתעוררו בליבו רגשי חמלה או חיבה לפלוני. _____ מעיו לו (עליו). (ירמיה לא יט)
11. לח, רענן, חדש, שהופיע זה מקרוב. "וימצא לחי-חמור _____" (שופטים טו טו) (בלשון זכר)
12. בן-רגע, תכף ומיד, לאלתר. "בין השמשות כ _____ זה נכנס וזה יוצא" (ברכות ב:)
15. יין שלא נמהל במים. "וישתה _____ איני והא רבה ורב יוסף" (סנהדרין ע.)
16. נאה, יפה, חמוד. "כל עץ _____ למראה" (בראשית ב ט) (בלשון נקבה)

קולאז

1. שלטון, שררה. "ותיה ה _____ על שכמו" (ישעיה ט ה)
2. מעמד, קיום, עמידה. "ולא תהיה לכם _____" (ויקרא כו לז)
3. ביאה אל אדם או למקום מסוים כדי לראותו. "_____ חולים" (בבא קמא ק). (בלשון רבים)
4. תעה, אבד דרכו. "את שיו _____" (דברים כב א) (בלשון יחיד)
6. מי שמוסר לשלטונות ידיעות-סתר על פלוני כדי להרע לו, מספר רעות על פלוני באוזני אחר. "ול _____ אל תהי תקוה" (תפילת שמונה עשרה)
9. מגדל, מצודה. "ויבאו אל- _____ בית" (שופטים ט מו)
11. תביעה, דברים שאדם משמיע להוכחת דרישתו או צידקתו. "הואיל והודה במקצת ה _____ ישבע" (כתובות יג ד)
13. נקירה אל לגימה של עוף. "כ _____ של תרנגולין שמנקנין באשפה" (עבודה זרה ד).
14. כלכל, פירנס, נתן, אוכל. "ועל אכילת מזון שאתה ומפרנס אותנו" (ברכת המזון)

קצות

תשובצים ///

5		4		3	2	1
						6
	9	8				7
	12		11			10
		14	13			
17				16		15
				18		

1. חור, גומה, חפירה בקרקע, מיכרה. "____ של גפרית" (כתובות עט):
4. סל גדול ובו מחיצות של זמורות. "אפלו מאותו ה____" (דמאי ה'ו)
6. לקיקה, חריכה. "סכסוך שייך באבנים ____ בשאר דברים" (רש"י בבא קמא ס.)
7. שמות נרדפים למיני החגב או הארבה. "וטפסריך כ____" (נחום ג' ז')
8. גחלת-אש. "עגת ____" (מל"א י"ט ו') (בלשון יחיד)
10. סל קטן. גליל עץ או חומר אחר שחוטטים כרוכים עליו. "מן ה____ לחברו" (נגעים י"א ט')
12. יחס של רצון וחביבה. "רוח ____" (זכריה י"ב י')
13. פרח, עלי הכותרת בפרח. "כ____ השדה" (ישעיה מ'ו)
15. אסם לתבואה. "נהרסו ____" (יואל א' יז') (בלשון רבים) (בכתבי מלא)
18. מקום שלו. "לתור להם ____" (במדבר י' לג')

דואר

1. כנוי לכבש בן שלשה-עשר חודש שיצא מכלל כבש ולא בא לכלל איל. "רבי טרפון קורוהו _____" (פרה א ג)
2. תקוה, ציפיה לדבר-מה. "ונמצא _____ לבבנו ליראה" (ברכות טז :) (בלשון רבים)
3. אבי איתי מגיבורי דוד. (שמואל ב כג כט)
4. מקום מוקף גדר לצאן או לבקר או לאחסון תבואות. "שדהו עושה" (שביעית ג ד)
5. כתב, צורת האותיות. "כאן _____ בשלנו" (מגילה ט.)
9. טוהר, צחות. "עדנה _____ בשר" (רש"י בראשית יח יב)
11. ליצנות, דברי שחוק והיתול. "אנשי _____" (ישעיה כח יד)
14. קיצור המילים : יבואוני רחמין ואחיה.
15. עני, דלירוד. "ואם _____ הוא מערכך" (ויקרא כז ח)
16. אין רע בלי טוב. " _____ זו לטובה" (תענית כא.)
17. רשום את שתי האותיות המרכיבות את הגימטריה : 405 .
(מלמעלה למטה)

קלאר

זהו את האתר המופיע בתמונה!

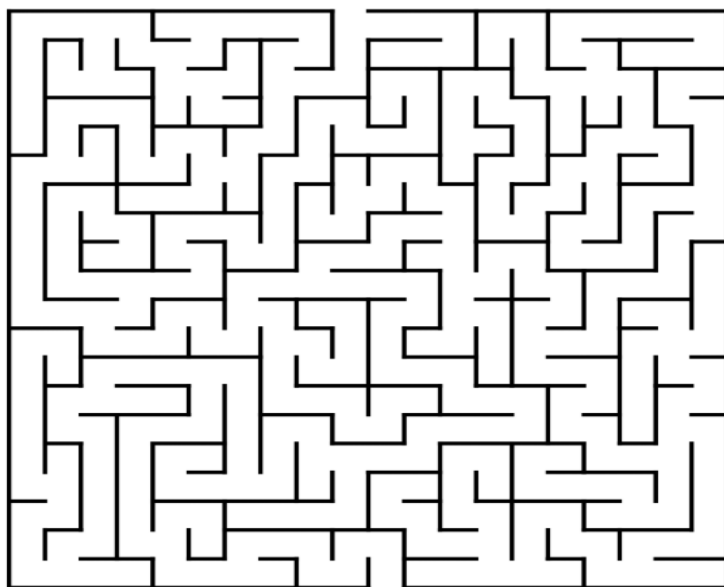
צילום: ויקיפדיה

צילום: ויקיפדיה

מראה מקום

מבוא

הפופים

הרפתקאות באי הבריאווה

54

אני וצענתי פמילי
בזכות הרפתקאות

הפופים פגשו
אני וצענתי פמילי

מחזקת את הלב ועוזרת
לא לעבוד שוב יותר

פופים אחרים
פרא להחלטה

מפגש את מצב רוחו
לשקרא אחריו חזר זה

אני פגשתי
מאד וגם מחזקת

55

כתבה וציירה: שרה ברדיקט

זאגפיה

הרפתקאות מסתתרות
לא לעמוד על

אני פגשתי
אני פגשתי

הרפתקאות פגשו
אני פגשתי

אני פגשתי
אני פגשתי

אני פגשתי
אני פגשתי

אני פגשתי
אני פגשתי

אני פגשתי
אני פגשתי

אני פגשתי
אני פגשתי

אני פגשתי
אני פגשתי

אני פגשתי
אני פגשתי

ממשיתכים לגדול!

קו מחשבה

לניהול סטודיו והפקה דרוש/ה מעצב/ת ארט דירקטור/ית

- < התפקיד דורש גיבוש קונספט, עיצוב קריאייטיבי וניהול צוות
- < ניסיון בניהול סטודיו - חובה
- < ניסיון בניהול סטודיו במשרדי פרסום - יתרון משמעותי
- < ניסיון של 3 שנים כמעצב/ת בכיר/ה
- < ניסיון בעיצוב דיגיטל - יתרון משמעותי
- < יכולת ניהול צוות והכרה עם עולם הדפוס
- < יחסי אנוש מצויינים - חובה

קו"ח ותיק עבודות למייל:
elimelech@kav-itonut.co.il

דרוש/ה מנהל/ת תיקי לקוחות לעבודה מול לקוחות אסטרטגיים

- העבודה כוללת:**
- < ניהול מו"מ מול לקוחות עסקיים
 - < מכירת שטחי פרסום וכלי מדיה
 - < ניהול לקוחות קיימים והגדלת תיקי לקוחות
 - < ניהול קשר שוטף מול לקוחות, תחזוקה ושימור
- דרישות:**
- < ניסיון במכירות - חובה
 - < יכולת ניהול משא ומתן
 - < ניסיון בניהול תיקי לקוחות - חובה
 - < יחסי אנוש מצויינים - חובה
 - < ייצוגיות

קו"ח למייל: elimelech@kav-itonut.co.il

דרושים/ות אנשי מכירות

- < ניסיון במכירות חובה!
- < יכולת עמידה ביעדים
- < תנאים טובים למתאימים
- < סביבת עבודה תומכת

קו"ח לפקס: 03-5796645
למייל: elimelech@kav-itonut.co.il

דרושים/ות סוכני מכירות טלפונים לעבודה בבני ברק

- < 30 ש"ח לשעה + בונוסים
 - < משרה חלקית (6 שעות)
 - < ניסיון במכירות / טלמרקטינג חובה
- קו"ח לפקס: 03-5796645 למייל: yair@kav-itonut.co.il

דרוש/ה אחראי גבייה

- < ידע בהנהלת חשבונות סוג 1 - חובה
 - < ניסיון בגבייה ופיתרון בעיות מול לקוחות - חובה
 - < ידע בחשבשבת - יתרון משמעותי
 - < יחסי אנוש מעולים
 - < אסרטיביות, סדר ואירגון
- קו"ח לפקס: 03-5796645 למייל: elimelech@kav-itonut.co.il

דרוש/ה מנהלת חשבונות סוג 3

- < שנתיים ניסיון לפחות
- < שליטה בחשבשבת חלונות חובה
- < אחראית לקוחות, גביה
- < יכולת אירגונית, שירותיות ומקצועיות
- < שעות עבודה 9:00-17:00
- < העבודה בבני ברק

קו"ח למייל: sari@kav-itonut.co.il

אתר החדשות החרדי מבית "קו עיתונות"
www.kolhazman.co.il

מהדורת סוף השבוע של "קו עיתונות"

רשת השבועונים המקומית המובילה והגדולה בציבור החרדי

< סביבת עבודה נוחה < תנאים מצויינים למתאימים

לראשונה בבני ברק!

מכירת פאנודסים המדולה

25-29.11.18

עד
70%
הנחה

על מגוון מותגים!

food
appeal®
אהבה מבישול ראשון

Sauter

PHILIPS

ט.ל.ח. / התמונות להמחשה בלבד